

ΤΑ ΤΡΟΠΑΙΑ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΟΠΑΙΑΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ 5

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1977

“ΤΑ ΤΡΟΠΑΙΑ,,

ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΟΠΑΙΑΤΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΕΚΔΟΣΙΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΟΠΑΙΑΤΩΝ
ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 7
ΑΘΗΝΑΙ – ΤΗΛ. 5220423

ΕΤΟΣ 2ον
ΤΕΥΧΟΣ 5ον

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 100
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ \$ 10
ΤΡΑΠΕΖΑΙ - ΣΥΛΛ. ΔΡΧ. 500
ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 20

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: ΑΛΕΞΗΣ ΒΕΡΓΕΤΗΣ, Δελαπόρτα 50 - 54
Λ. Ἀλεξάνδρας, Τ.Τ. 702 – ΤΗΛ. 6421995

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ἀδριανείου Ὑδρα-
γωγείον 1-3, Χαλάνδρι – Τηλ. 6827562

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Κ. ΠΟΥΡΝΑΤΖΗΣ, Κύπρου 10 Βύρων
Τηλ. 3607938

Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα δὲν δεσμεύουν κατ' ἀνάγκην τὶς ἀπόψεις τοῦ Συλλόγου

ΚΑΛΗ ΑΡΧΗ

Ἡ κάθοδος τοῦ συλλόγου μας στὰ Τρόπαια τὸ τριήμερο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (28-29-30 Μαΐου) ὑπῆρξε ἀξιοσημείωτο γεγονός. Δέν ἦταν μιὰ ἀπλὴ καὶ συνηθισμένη ἐκδρομικὴ ἐξοδο ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα. Ἐπρογραμματίσθη μὲ οὐσιαστικούς στόχους καὶ εἶχε πράγματι οὐσιαστικὰ ἀποτελέσματα. Τὸ Διοικ. Συμβούλιο ὁλόκληρο, μὲ συμμετοχὴ πολλῶν πατριωτῶν μας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἔδωσε ἔντονη τὴν παρουσία του στὸ χωριὸ καὶ ἐδημιούργησε ἀτμόσφαιρα βαθειᾶς καὶ γόνιμης πατριωτικῆς ἐπικοινωνίας, σὲ πνεῦμα πατριωτικῆς ἀδελφότητος καὶ ζωντανοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸν τόπο μας.

— Ἡ αἴθουσα τοῦ Γυμνασίου τίς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς Κυριακῆς (29/5) ἐγένετο ἀπὸ τοὺς συγχωριανοὺς μας γιὰ ν' ἀκούσουν τὴν ὁμιλίαν — διάλεξιν τοῦ συμπολίτη μας καὶ διακεκριμένου λογοτέχνη κ. Θ. Ξύδη μὲ θέμα: «Τὸ Δημοτικὸ καὶ ἔντεχνο ποιητικὸ ἐγκώμιο τοῦ εἰκοσιένα». Ὅλοι οἱ πατριῶτες μας, οἱ συγχωριανοὶ μας, ἀγρότες, ποιμένες, ἐπαγγελματίες, ὑπάλληλοι, ἀπὸ κάθε κοινωνικὸ καὶ μορφωτικὸ ἐπίπεδο, προσῆλθαν μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση στὴν αἴθουσα τῆς πνευματικῆς καὶ μορφωτικῆς αὐτῆς ἐκδηλώσεως γιὰ νὰ τιμήσουν μὲ τὴ γνήσια καὶ εἰλικρινῆ παρουσία τους τὸ εἰλικρινὲς καὶ γνήσιο αὐτὸ γεγονός τῆς ζωῆς. Ἡ ἐπιτυχία καὶ ἡ ἀνταπόκριση ποὺ βρῆκε ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ στὴν κοινωνία τοῦ χωριοῦ μας, ἐπιβεβαιώνει, σὰν πρώτη καλὴ ἀρχή, τὴν ἀλήθειαν ὅτι τέτοιαις ἐκδηλώσεσι πιάνουν τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς καὶ τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν συνανθρώπων μας καὶ ὅτι ἓνας Σύλλογος, ὅπως ὁ σύλλογος ὁ δικός μας, γίνεται μέγας καὶ χρήσιμος καὶ ἔχει ἀπεριόριστοι δυνατότητες, μόνον ὅταν πλησιάσῃ πολὺ κοντὰ καὶ σωστὰ τοὺς ἀνθρώπους, τὰ προβλήματά τους καὶ τίς ἀνησυχίας τους.

— Τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας τὰ Διοικ. Συμβούλια τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Συλλόγου, ἐπραγματοποίησαν κοινὴ σύσκεψιν, μὲ ἐλεύθερη συμμετοχὴ δημοτῶν καὶ τροπαιατῶν, στὸ κοινοτικὸ κατάστημα. Καὶ οἱ δύο πρόεδροι, κοινότητος καὶ Συλλόγου, ἐτόνισαν τὴ σημασίαν τῆς πραγματοποιουμένης συσκέψεως καὶ τὴν ἐχαιρέτισαν σὰν ἀπαρχὴν καὶ ἄλλων τέτοιων συσκέψεων καὶ συναντήσεων τῶν διοικ. συμβουλίων γιὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μελέτη καὶ προώθησιν τοπικῶν προβλημάτων σὲ πνεῦμα πατριωτικῆς συνεργασίας. Ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Δ. Πυριβολῆς διευκρίνισε τὸν χαρακτῆρα τῆς συσκέψεως καὶ εἶπε ὅτι ὁ ρόλος τοῦ συλλόγου εἶναι βοηθητικὸς καὶ συμβουλευτικὸς καὶ ὅτι τὴν κυρίαρχη καὶ ἀποφασιστικὴ γνώμην γιὰ τὰ κοινοτικὰ προβλήματα τὴν ἔχει τὸ κοινοτικὸ συμβούλιον. Στὴ συνέχεια ἐγένετο ἀνταλλαγὴ πείρας καὶ ἀπόψεων σὲ διάφορα κοινοτικὰ καὶ τοπικὰ ζητήματα ἀλληλοενημέρωσιν τῶν διοικ. συμβουλίων γιὰ τὴν πορεία διαφόρων προβλημάτων καὶ γιὰ μέλλουσας ἐνέργειαις καὶ τὴ συντονισμένη προσπάθειαν γιὰ λύσιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν.

Ἡ δημόσια αὐτὴ, σὲ ἐπίπεδο διοικητικῶν συμβουλίων, συζήτησιν ἀποτελεῖ σοβαρὸ βῆμα στὴν ἀλλαγὴ νοοτροπίας καὶ μεθοδολογίας. Ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀνάγκην γιὰ σοβαρὴ μελέτη τῶν προβλημάτων, γιὰ συλλογικὴν τους ἐξέτασιν καὶ ἀπὸ κοινοῦ συλλογικὴν ἀντιμετώπισίν τους, γιὰ συμμετοχὴν καὶ τῆς κοινῆς γνώμης στὴ διαμόρφωσιν τῶν ἀποφάσεων, μὲ τέτοιο τρόπο ὥστε ἡ τοπικὴ κοινοτικὴ ἡγεσίαν νὰ ἔχη μαζί της τὴν δημόσιαν γνώμην τοῦ χωριοῦ καὶ τῶν Τροπαιατῶν ποὺ σημαίνει ἐγγύτησιν γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν καὶ γιὰ σωστὰ καὶ δικαίαις λύσεις. Ἀκόμη θὰ ἔπρεπε νὰ ποῦμε ἐδῶ καὶ μιὰ ἄλλη εὐεργετικὴν σημασίαν ποὺ εἶχε αὐτὴ ἡ πρώτη δημόσια συζήτησιν σὲ κοινὸν τραπέζιν τῶν διοικ. συμβουλίων. Ὅτι δηλαδὴ ἡ συζήτησιν δέν ἐφώτισε μόνον τὰ προβλήματα

καί τὸ δρόμο γιὰ τὴ λύση τους, ἀλλ' ἀνέβασε καί τὸ ἐπίπεδο ἐργασίας τῶν ὑπευθύνων, ἐκείνων δηλαδή ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους τὴν εὐθύνη γιὰ τὰ γενικά ζητήματα. Ἐδόθη μιὰ εὐκαιρία νὰ συνειδητοποιήσουν, πρόεδροι καὶ μέλη τῶν διοικ. συμβουλίων, τὴν ἠύξημένη εὐθύνη ποὺ ἔχουν στὴ διαχείριση τῶν κοινῶν ὑποθέσεων τοῦ τόπου μας καὶ τὴ σπουδαιότητα τοῦ ρόλου ποὺ μποροῦν καὶ ὀφείλουν νὰ διαδραματίσουν μέσα στὸ κοινὸ καὶ ἀπέναντι στὸ κοινὸ. Ἐπρόβαλε καθαρὰ μπροστὰ σὲ ὅλους ἡ ἔννοια καὶ ἡ σημασία τοῦ τοπικοῦ ἡγέτη. Ἐφανερώθηκαν οἱ ἀπεριόστες δυνατότητες ποὺ ὑπάρχουν γιὰ δημιουργικὴ ἐργασία μέσα σ' ἓνα τοπικὸ σύνολο μὲ τὴν ἱστορία του καὶ τὰ προβλήματά του. Ἐκαταλάβαμε ὅλοι μας τὴ σπουδαιότητα τῆς ἀποστολῆς μας καὶ τοῦ χρέους μας ἀπέναντι στοὺς πατριῶτες μας, στὸ χωριὸ μας, στοὺς ἀνθρώπους ποὺ μᾶς ἐμπιστεύθηκαν τὸ προβάδισμα. Μόνο μὲ τὴ συνείδηση αὐτὴ δημιουργεῖται αἰσιοδοξία καὶ ὄρεξη γιὰ δουλειὰ καὶ ἀποκτοῦν σταθερὴ δύναμη οἱ σκέψεις μας καὶ οἱ πράξεις μας. Ἔχουμε συνηθίσει νὰ θεωροῦμε τὰ κοινοτικά καὶ κοινωνικά ἀξιώματα ὡς μιὰ γραφειοκρατικὴ ἀγγαρεία. Ἐσυνηθίσαμε νὰ ζητᾶμε τὴν ἐπιτυχία στὰ τοπικά θέματα (κοινότητος ἢ συλλόγου) σὲ ἀτομικὲς πρωτοβουλίες καὶ πολλές φορές σὲ πλάγιες μεσολαβήσεις. Ἔτσι ἀπονεκρώνουμε τὴν πρωτοβουλία καὶ τὸ ἐνδιαφέρον μας, ἀποδυναμώνουμε τὴν ἰσχὺ καὶ τὴ δύναμη ποὺ ἀντλοῦμε ἀπὸ τὸ κοινωνικὸ σύνολο καὶ ἀπὸ τὸ δίκιο τοῦ προβλήματός μας.

Νέα ὥθηση καὶ νέο πνεῦμα ἔδωσε ἡ παραπάνω σύσκεψη. Ὅσοι κοινοτικοὶ σύμβουλοι καὶ σύμβουλοι τοῦ συλλόγου ἔλαβαν μέρος σ' αὐτὴν, ἔδειξαν πνεῦμα ἀνωτερότητας καὶ ἀντικειμενικότητας καὶ ὅλοι ἐβοήθησαν σὲ μιὰ θαρραλέα ἐξομάλυνση ἀντιθέτων ἀπόψεων ἢ παρεξηγήσεων. Οἱ δημόσιες καὶ συλλογικὲς συζητήσεις εἶναι διῦλιστήρια γιὰ τίς ἀπόψεις τοῦ καθενὸς καὶ βοηθοῦν τὰ ἄτομα νὰ αἴρωνται στὸ ὕψος τῶν εὐθυνῶν τους. Γι' αὐτὸ κατέληξαν ὅλοι ὁμόφωνα γιὰ τὴ συνέχιση τέτοιων συλλογικῶν δημοσίων συνεδριάσεων. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρουμε ὅτι ἐλήφθη ἀπόφαση νὰ πραγματοποιηθῆ σύντομα στὰ τρόπαια, μὲ πρωτοβουλία τοῦ προέδρου Κοινότητος Τροπαίων, εὐρεία σύσκεψη τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων τοῦ τέως Δήμου Τροπαίων καὶ ἄλλων γύρω κοινοτήτων, μὲ συμμετοχὴ καὶ τῶν διοικ. συμβουλίων τῶν συλλόγων τῆς Ἀθήνας ἀπὸ τὰ χωριά αὐτά, γιὰ μελέτη καὶ λύση κοινῶν προβλημάτων τῆς περιφέρειας μας. Ὁ Σύλλογός μας ἀπὸ τὴν πλευρὰ του θὰ βοηθήσῃ ἀποφασιστικὰ στὴν ἀνάπτυξη καὶ πραγματοποίηση τέτοιων πρωτοβουλιῶν. Θὰ συνεχίσῃ νὰ στέκεται δίπλα στοὺς τροπαιῶτες, κοντὰ στὸ χωριὸ καὶ στοὺς συγχωριανούς μας, θὰ μελετᾶει καὶ θὰ υποδεικνύη κάθε τι χρήσιμο καὶ ὠφέλιμο γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ τόπου μας. Θὰ ἐνθαρρύνῃ, ἀλλὰ καὶ πρωτοβουλίες θὰ παίρνη, γιὰ ὅλα τὰ προβλήματα, ἀπὸ τὸ μικρὸ μέχρι τὸ μεγάλο. Μπροστὰ τὸ κοινοτικὸ συμβούλιο καὶ ἀπὸ κοντὰ ὁ Σύλλογος. Γιὰ προβλήματα τῶν γεωργοποιμένων τῶν ἐπαγγελματιῶν, γιὰ τὰ σχολεῖα, γιὰ τὴ μόρφωση τοῦ παιδιοῦ, γιὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ὑγεία τοῦ χωριοῦ μας, γιὰ τὴ δραστηριοποίηση ὅλων τῶν δημοτῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν παραγόντων τοῦ χωριοῦ καὶ τοῦ συλλόγου, γιὰ τὴ δραστηριοποίηση τῶν ἀγροτικῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἄλλων νοικοκυράδων σὲ μιὰ προσπάθεια μόρφωσης, πολιτισμοῦ, ὑγείας καὶ προόδου τοῦ χωριοῦ μας.

Ἡ νεολαία μας ἔχει τὸ προβάδισμα. Οἱ νέοι μας, σπουδαστές, ἐπιστήμονες καὶ ἐργαζόμενοι στὴν ἐποχὴ μας ἐδόξασαν τὸν τόπο μας καὶ ἐτίμησαν τὴν ἱστορία τοῦ λαοῦ μας. Νὰ στοθοῦν πρωτοπόροι γιὰ τὸν τόπο ποὺ τοὺς ἐγέννησε καὶ τοὺς ἀνέθρεψε.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Ἀπὸ τὰ Ἀρκαδικὰ τοῦ ΠΑΥΣΑΝΙΑ

ΤΡΟΠΑΙΑ

Τὰ Ἀρκαδικὰ τοῦ Πausanias χρονολογοῦνται στὸ 174 μ.Χ. ὅταν ὁ Μάρκος Αὐρήλιος εἶχε ἀρχίσει τὸν πόλεμο κατὰ τῶν γερματικῶν φύλλων (167) εἰδικὰ τῶν Μαρκομάννων (172) γιὰ τὸν ὁποῖο πῆρε τὸν τίτλο «γερμανικός».

Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι τὸ πολυτιμότερο τοῦ Πausanias γιὰτὶ περιέχει πολλὰ στοιχειαλαϊκοῦ περιεχομένου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἱστορικές του παρατηρήσεις εἶναι πιὸ συνεπεῖς ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο.

Κεφ. 25. Στὸ δρόμο Ψωφίδας — Θέλπουσας: θέση Τρόπαια, δρυμὸς Ἀφροδίσιον, Ἄρσιν ποταμὸς, ἱερὸ Ἀσκληπιοῦ καουσίου καὶ ἐρείπια Κώμης Καοῦντος. Ὁ ποταμὸς Λάδων, πηγάζοντις ἐπὶ τὴν Κλειτορία, παραρρέει μέχρι Θελπούσης τὶς θέσεις: Λευκάσιον, Μεσόβρα, Νάσους, Ὀρυγα, Ἀλοῦντα, Θαλιάδας, Ἐλευσίσιον (ὅπου ὑπάρχουν ἀγάλματα μαρμάρινα τῆς Δήμητρος, τῆς Κόρης καὶ τοῦ Διονύσου). Ἡ πόλις Θέλπουσα, μισοεγκαταλειμμένη, ἔχει ναὸ Ἀσκληπιοῦ καὶ ἰσχεδὸν ἐρειπωμένον ἱερὸ τῶν δώδεκα θεῶν. Ὀγκειον καὶ ναὸς Ἀπόλλωνα ὀγκαιάτη ἱερὸ Δήμητρος ἐρινύος καὶ λουσίας μετ' ἀγάλματα τῆς θεᾶς ξύλινα ἀκρόλιθα. Τὸ ἄλογο Ἀρείων. Ἱερὸ Ἀσκληπιοῦ παιδὸς καὶ τάφος τῆς τροφοῦ Τρυγόνας. Μοταμὸς Τουθόα ποὺ χύνεται στὸν Ἀλφειὸ ἐπὶ τὴν θέση Κοράκων νῆσος. Οἱ ὀμηρικές Ἐνίσπη, Στρατίη καὶ Ρίτη ἀποκλείεται νὰ ἦσαν νησιὰ μέσα στὸ Λάδωνα (τὸ πλάτος τοῦ ποταμοῦ εἶναι μικρὸ γιὰ νὰ δημιουργηθοῦν νησιὰ μέσα στὸ ρεῦμα του καὶ μάλιστα κατοικοῦμενα).

Πηγαινόντας κανεὶς ἀπὸ τὴν Ψωφίδα ἐπὶ τὴν Θέλπουσα πρῶτα ἔχει μιὰ θέση Τρόπαια ὀνομαζόμενη, ἀριστερὰ τοῦ Λάδωνα¹ μετὰ τὰ Τρόπαια συνεχεται ἓνα δάσος Ἀφροδίσιον² τρίτον ἔχει μιὰ ἐπιγραφὴ ἀρχαία, (χαραγμένη) σὲ στήλη, ποὺ ἀναφέρει ὄρους τῶν ψωφιδίων πρὸς τὴν Θελπούσιαν χώρα. Μέσα στὸ ἔδαφος τῆς Θελπούσιαν ὑπάρχει ποταμὸς ὀνομαζόμενος Ἄρσιν³ μετὰ τὴν διάβασή του καὶ σ' ἀπόστασιν εἰκοσιπέντε σταδίων ἀπ' αὐτόν, ἔχει κανεὶς τὰ ἐρείπια μιᾶς κώμης Καοῦντος⁴ σὲ ὁδὸν ὑπάρχει ἱερὸ τοῦ καουσίου Ἀσκληπιοῦ⁴.

1. Ὁ δρόμος ποὺ παίρνει τώρα ὁ Πausanias ἀπὸ τὴν Ψωφίδα πρὸς τὴν Θέλπουσα πρέπει νὰ εἶχε πρῶτα μιὰ κατεύθυνση πρὸς δυσμὰς, κατὰ μῆκος τοῦ Ἐρύμανθο ποταμοῦ, ὅπως ὁ σημερινὸς δημόσιος δρόμος Μαζαίκων—Πύργου, καὶ κατόπιν νὰ στρέφονταν πρὸς νότον, ὅπως ὁ σημερινὸς ἐπαρχιακὸς δρόμος, ποὺ ἀπὸ τὸ δρόμο Μαζαίκων—Πύργου κατευθύνεται στὸ Σπάθαρι (στὸ χάρτη τῆς σελ. 183 ὁ δεύτερος αὐτὸς δρόμος ἔχει τὴν κατεύθυνση τῆς σημειούμενης ἐκεῖ γραμμῆς ποὺ ἀκολούθησε ὁ Πausanias), ἀφοῦ περάσει, μετξὺ ἄλλων, καὶ ἰὰπὸ τὰ χωριά Βιδιάκι καὶ Βούτσι. Ἡ θέση Τρόπαια, ἢ ὁποῖα ἦταν μέσα στὸ ἔδαφος τῆς Ψωφίδας καὶ ἢ πλησιέστερη ἐπὶ τὴν πόλιν Ψωφίδα πρέπει νὰ θρῖσκονταν κοντὰ στὸν ποταμὸ Ἐρύμανθο καὶ πρὶν ὁ δρόμος πάρει τὴν πρὸς νότον κατεύθυνση¹ τὸ ὄνομά τῆς ὀφείλεται σὲ Τρόπαια σημεῖνα ἐκεῖ

ἀπὸ τοὺς ψωφιδίους γιὰ στρατιωτικὴ τους ἐπιτυχία. Ὁ προσδιορισμὸς ὀνομαζόμενος τῆς θέσης τῶν Τροπαίων «ἀριστερὰ τοῦ Λάδωνα» ποὺ ὀφείλεται σὲ παραδρομὴν τοῦ Πausanias ἢ κάποιου ἀντιγραφέα δημιουργεῖ σύγχυση καὶ γι' αὐτὸ ἢ ἔκφραση διορθώνεται «ἀριστερὰ τοῦ Ἐρύμανθου»² Ὅσοι δὲν διορθώνουν τὸ χωρίο δέχονται τὴν λιγώτερον πιθανὴν ἐκδοχὴν πὼς ἓνα ἀπὸ τὰ μικρὰ ρέματα ποὺ χύνονταν ἐπὶ τὸν Ἐρύμανθο λέγονταν Λάδων. Ἡ νεώτερη κωμόπολις Βερθίτσα ποὺ θρῖσκεται μακριὰ (στὰ νότια τῆς καινούργιας, τεχνητῆς λίμνης τοῦ Λάδωνα) μετονομάστηκε Τρόπαια μετὰ τὴν ἐξεζητημένη ἔκφραση τοῦ κειμένου «ἀριστερὰ τοῦ Λάδωνα».

2. Τὸ ὄνομα Ἀφροδίσιον δίνονταν σὲ δασωμένα ὑψώματα ποὺ ἀρχίζαν σὲ μικρὴ ἀπόστασιν νοτιοδυτικὰ τῆς Ψωφίδας, ἐπὶ τὴν περιοχὴ τοῦ σημερινοῦ χωρίου Παραλογγοῖ

(παρὰ τὴν ἀριστερὰ ὄχθη τοῦ Ἐρύμανθου³ ἢ ὑψηλότερη κορυφὴ Ἀγ. Πέτρος ἔχει ὕψος 1456 μ.) καὶ εἶχαν κατεύθυνση πρὸς τὴν τεχνητὴν λίμνην τοῦ Λάδωνα. Ὁ δρόμος ἢ ἓνα τέμνοντος μέσα σ' αὐτόν πρέπει νὰ ἀνῆκε ἐπὶ τὴν πολιοῦχο θεὰ τῆς Ψωφίδας Ἀφροδίτη ἐρεκίνη (βλ. παραπ. τὶς σημειώσεις 4 καὶ 15 τῆς σελ. 282).

3. Συνήθως ταυτίζεται μετὰ τὸν Ἄρσιν τὸ σημερινὸ ποτάμι τῆς Πατσουριάς ποὺ κατεβαίνει πρὸς νότον ἀπὸ τὰ ὑψώματα τοῦ Ἀφροδισίου δεχόμενον πολλὰ νερὰ νοτιώτερα, μέχρι τῆς συμβολῆς του ἐπὶ τὸ Λάδωνα, πρὸς νότον τῆς Θέλπουσας (βλ. τὸ χάρτη τῆς σελ. 183).

4. Ἀρχαῖα ὀστρακὰ καὶ λίθοι ἀρχαίων οἰκοδομημάτων παρὰ τὸ σημερινὸ παρακμασμένον χωρίον Βούτσι, σὲ ἀδυτικὰ τοῦ Λάδωνα καὶ πάντως ἀπὸ τὸ σημερινὸ ὑδροηλεκτρικὸ ἐργοστάσιον.

προβλήματα του χωριού

ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΣ

Καιρός είναι να ρίξουμε και κανά βότσαλο στα λιμνασμένα νερά, με την πρόθεση όχι να αναδώσουν δυσσομίες, αλλά με το σκοπό να ανοίξουμε τὰ λούκια που δέν θά επιτρέψουν στο μέλλον να δημιουργηθούν άλλα τέτοια θαλωμένα νερά. Και εξηγούμεθα εὐθύς ἐξ ἀρχῆς. Οἱ πιό κάτω γραμμές που ακολουθοῦν, δέν ἔχουν πρόθεση να κάνουν κριτική ἢ να εἰρωνευθοῦν ἢ να ἐπιρρίψουν εὐθύγες. Στόχος τους είναι να ἐπισημάνουν ὀρισμένα σφάλματα τοῦ παρελθόντος με σκοπό να ἀποφύγουμε ἐνδεχομένως ἄλλα μελλοντικά. Και μπαίνουμε εὐθύς ἀμέσως στην οὐσία τοῦ θέματος:

Πρῶτον καί βασικόν σφάλμα ἢ σημερινή θέσις τοῦ νεκροταφείου. Τὸ νεκροταφεῖο δέν ἔπρεπε να θρῖσκεται στη θέσι που θρῖσκεται σήμερα. Ἦ ἔπρεπε να θρῖσκόταν σέ κάποια πλαγιά τοῦ Ἄη - Λιά ἢ σέ καμμιά πλαγιά πρὸς τὴ ράχη καταλλήλως διαρρυθμισμένη.

Μέχρι τὸ 1960 τέτοια δυνατότητα μεταφοράς του ὑπῆρχε, διότι ἂν θυμόσαστε καλά μέχρι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ὄχι μόνον τάφος δέν ὑπῆρχε μέσα σ' αὐτὸ ἀλλὰ οὔτε ξύλινος σταυρός. Ἦτανε ἕνας ξέφραγος χορταριασμένος τόπος, γεμάτος θάτα που εὔρισκαν ἀνεση βοσκῆς ἀδέσποτα χοιρινά.

Ὁ τότε πρόεδρος, τὸ κοινοτικὸ συμβούλιο, οἱ τοπικοὶ παράγοντες, οἱ παράγοντες τῆς Ἀθήνας οὔτε καν που τοὺς πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλό μιὰ τέτοια σκέψη για τὴν μεταφορά του. Σήμερα με τὴν εὐπρεπὴ μορφή του τοὺς πολλοὺ καὶ δαπανηροὺς οἰκογενειακοὺς τάφους ἀποκλείεται μιὰ τέ-

τοια ἐνέργεια. Τὰ ἐπακόλουθα αὐτῆς μας τῆς ἀπερισκεψίας ἐμφανίζονται σήμερα. Ὁ πολῦτιμος αὐτὸς χώρος που θά μας ἐβγαζε ἀπὸ τὴ δύσκολη θέσι τῆς ἐξευρέσεως οἰκοπέδου διὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν πολλῶν ἢ ἔστω ἐνὸς ἀπὸ τὰ πολλὰ σημερινὰ προβλήματά μας ὅπως εἶναι τοῦ δικαστικοῦ κτιρίου, τῆς μαθητικῆς ἐστίας, Γυμνασίου — Λυκείου τοῦ πνευματικοῦ κέντρου κλπ, εἶναι νεκρὸς λόγω νεκροταφείου. Καὶ ρωτᾶμε: πὼς θά ἀντιμετωπίζαμε τὴν ἀνέγερση καὶ πιά θά ἦτανε ἡ τύχη τοῦ Λυκείου που κατὰ τοὺς μετριώτερουσ ὑπολογισμοὺς θά συγκεντρώσει τουλάχιστον 800 μαθητάς, ἂν οἱ ἀδελφοὶ Πανουτσόπουλοι δέν μας δώριζαν τὴ γνωστὴ ἔκταση τοῦ Ἄη — Λιά; Ἀλλὰ ἐν πάσει περιπτώσει ὑπερπηδῆθη αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο. Καὶ τώρα πὼς θά ἀντιμετωπίσουμε τὴν ἐξεύρεση τοῦ χώρου για τὴν ἀνέ-

γερση τῆς μαθητικῆς Ἑστίας, τῆς τόσο ζωτικῆς σημασίας για τὸ χωριό μας, που ἀπαιτῆ κατὰ τίς προδιαγραφές ἔκταση ἐξ τουλάχιστον στρεμμάτων; Ἴδου λοιπὸν τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὴν ἀπρονοησία τοῦ παρελθόντος. Καὶ περνᾶμε τώρα στο δεύτερο σφάλμα μας. Στὰ σφαγεῖα. Ρωτᾶμε: εἶναι κατάλληλη ἢ σημερινή θέσις τῶν σφαγείων πάνω στὸν Ἄη - Λιά. Χάθηκε τὸ ρέμμα τοῦ Σικόντρα ἢ μιὰ πλαγιά πρὸς τὴ ράχη ἢ ἕνα χωράφι πρὸς τὸ Σταυρό. Ἦπρεπε να κακοποιηθῆ ὁ λόφος τοῦ Ἄη - Λιά για να κτιστοῦν τὰ σφαγεῖα; Δέν νομίζουμε πὼς ἔπρεπε να ἔχει κανεὶς εἰδικές γνώσεις για να προσδιορίσει τὴ σωστὴ τους τοποθεσία. Ἦν δηλαδή καὶ ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων εἶχε τὴ δικὴ μας νοσοτροπία καὶ ἐνεργόυσε κατὰ τὸν ἀνάλογο τρόπο ἔπρεπε να κτίσει τὰ σφαγεῖα τῶν Ἀθηναίων πάνω στο Λυκαδη-

τό: Καί τώρα τί κάνουμε; Διαπιστώνουμε ἐκ τῶν ὑστέρων ὅτι ἡ θέσι τους δέν εἶναι ἡ κατάλληλη, προβαίνει ὁ πρόεδρος σέ ἐνέργειες πρὸς τὸ Ὑπ. Γεωργίας πού εἶναι τὸ ἀρμόδιο ἐκθέτη τοῦς λόγους τῆς ἀκαταλληλότητος καὶ ζητᾷ τὴν ἀπαιτουμένη πίστιση γιὰ τὴ μεταφορά τους εἰς ἄλλη τοποθεσία καὶ συγκεκριμένα εἰς τὴν θέσιν ἐγκαλὸ στο κτῆμα πού μᾶς δώρησε ὁ κ. Κουτσιαρᾶς. Εὐτυχῶς οἱ ἐνέργειες αὐτὲς ἔχουν μπῆ σέ ἀποτελεσματικὸ δρόμο καὶ πιστεύουμε πὼς γρήγορα θὰ ἀπαλλαγούμε ἀπὸ τὴ σημερινή τους θέα. Δηλαδή μὲ λίγα λόγια βρῆκε πλήρη ἐφαρμογή ἡ παροιμία: κόθε ράβε ξήλωνε δουλειὰ νὰ μὴ σοῦ λείπει.

Καί προχωροῦμε συνέχεια στο Δημοτικὸ σχολεῖο. Τί νὰ ποῦμε γιὰ τὴ σημερινή θέσι τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου πού μοιάζει περισσότερο μὲ κακοφτιαγμένη ἀποθήκη παρὰ μὲ διδακτῆριο; Νὰ ποῦμε ὅτι ἐκεῖνοι πού τὸ τοποθέτησαν ἐκεῖ κατεῖχοντο ἀπὸ τέτοια ἀπεισοδοξία ὥστε ἠθελήμενα ἐπέλεξαν τὴ θέσι δίπλα στο νεκροταφεῖο θέλοντας νὰ ἀντικρίζουν οἱ μαθηταὶ σέ κάθε τους βλέμμα τοῦς τάφους τῶν νεκρῶν ἀναλογιζόμενοι τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἀπλούστατα μᾶς ἔδωσε ἡ νομαρχία ἢ τὸ Ὑπουργ. Παιδείας αὐτὸ τὸ λυόμενο, θὰ μᾶς ἔβесе ὅποσδήποτε καὶ χρονικὰ περιθώρια γιὰ τὴν χρησιμοποίησή του, καὶ ἐμεῖς ὅπως κι' ὅπως τὸ στήσαμε ἐκεῖ πού βρίσκεται σήμερα χωρὶς νὰ καλοεξετάσουμε ἀν ὁ χώρος αὐτός κάνει γιὰ σχολεῖο κι' ἀν ἐξυπηρετεῖ δασκάλους καὶ μαθητάς.

Καί προχωροῦμε τώρα στὰ μικρότερης σημασίας λάθη μας. Ἡ σκάλα τοῦ κοινοτικοῦ καταστήματος. Χτίσαμε κοινοτικὸ κατάστημα. Ἄξι-ἐπαινη ἢ προσπάθεια ἀπαραέτητο τὸ ἔργο, κατάλληλος ὁ χώρος, ἔπρεπε ἢ κοινότητα νὰ ἔχει ιδιόκτητα γραφεῖα. Ὅλα καλὰ μέχρις ἐδῶ. Καμμιὰ ἀντίρρηση. Μὰ δέν ἔπρεπε ὅμως νὰ ἐξευρεθῆ ὁ τρόπος ὥστε νὰ τοποθετηθεῖ μιὰ σκάλα ὥστε νὰ ἐξυπηρετοῦνται τόσο οἱ κοινοτικοὶ σύμβουλοι ὅσον καὶ οἱ συναλασσόμενοι; Παρὰ εἴμαστε ὑποχρεωμένοι τώρα νὰ πηγαίνουμε γύρω — γύρω, δηλαδή νὰ ἀνεβαίνουμε τὸ καλντερίμι, νὰ περνᾶμε τὸ κεντρί τῆς Πηγελόπης νὰ διερχόμαστε μέσα ἀπὸ σκο-

τεινοὺς καὶ δαιδαλώδεις διαδρόμους γιὰ νὰ φθάσουμε ἐπὶ τέλος στο γραφεῖο τοῦ προέδρου!

Καί προχωροῦμε πρὸς πέρα. Ἡ ὦρα τοῦ καμπαναριοῦ.

Δέν μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἐπαινήσῃ τὴν προσπάθεια ἐκείνων πού ἀνέλαβαν τὴν ἀνέγερση τοῦ καμπαναριοῦ, ἀπαραέτητο συμπλήρωμα τῆς ἐκκλησίας. Οὔτε ὑπάρχει καὶ ἀντίρρηση ἀπὸ κανέναν γιὰ τὴν τοποθέτησή πάνω σ' αὐτὸ τοῦ ρολοιοῦ ἀπαραίτητον διακοσμητικὸν στοιχεῖον. Ἐδῶ ὅμως πού ἔχουμε ἀντίρρηση εἶναι ἡ τοποθέτηση τοῦ μηχανισμοῦ πάνω στο ρολοὶ ὥστε κάθε μισή ὦρα καὶ κάθε ὦρα νὰ τὴν ἀκοῦμε μὲ ἰσάριθμους χτύπους τῆς Καμπάνας. Καί ρωτᾶμε: ποιά εἶναι ἡ πρακτικὴ σημασία καὶ σέ τί ἐξυπηρετεῖ αὐτὴ μας ἢ ἐνέργεια; Μήπως πρόκειται ν' ἀλλάξουμε τίς βάρδιες ἢ ν' ἀντικαταστήσουμε τίς σκοπιές; Καὶ γιὰ τί μᾶς ὑποχρεώνουν ν' ἀκοῦμε στίς δώδεκα, φερ' εἰπεῖν τὴν νύχτα ἢ στίς 6 ἢ ὦρα τὸ πρωὶ ἢ στίς 4 τὸ μεσημέρι τὸ ψυχρὸ καὶ μονότονο ἦχο τῆς καμπάνας πού μᾶλλον λυπητερὲς καταστάσεις θυμίζει. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει θέλανε νὰ ἀκοῦμε τὴν ὦρα δέν φρόντιζαν τουλάχιστον ν' ἀκοῦμε ἕναν ἄλλο ἦχο κι' ὄχι τῆς καμπάνας;

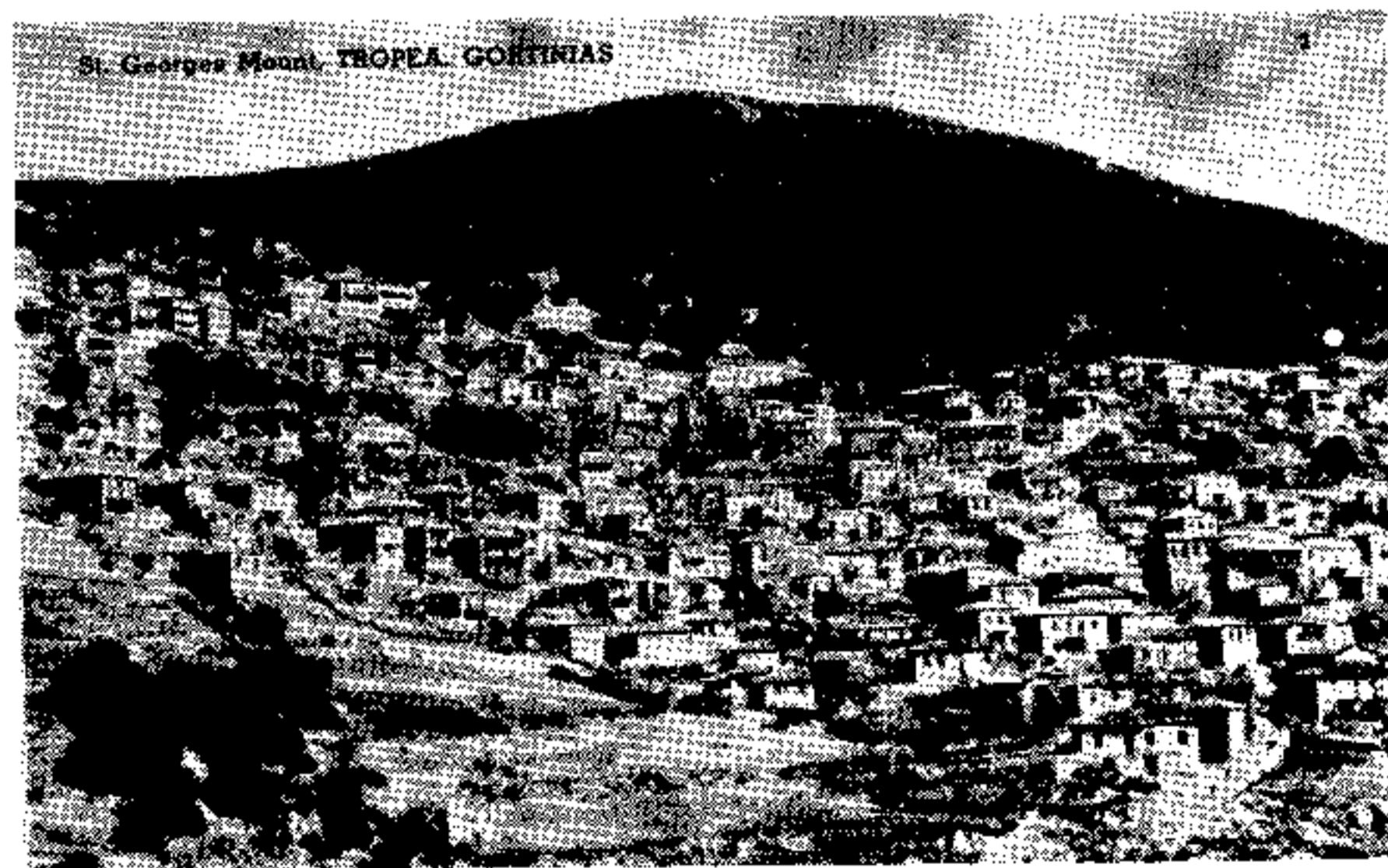
Ἀλήθεια, μᾶς καὶ φθάσαμε γύρω στὴν ἐκκλησία, τὰ Πλατάνια μπροστὰ ἀπὸ αὐτὴ τίνας ιδέα ἦτανε νὰ κοποῦν, καὶ τί ἐμπόδιζαν; Ἀρκετὰ ἔως ἐδῶ δέν ὀφελεῖ ν' ἀπαρριθμίσουμε κι' ἄλλα σφάλματά μας.

Ἄλλωστε τὸ τονίσαμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δέν ἔχουμε πρόθεση νὰ κάνουμε κριτικὴ ἢ νὰ ἐπιρρίψουμε εὐθύνες, πεποιθήσή μας εἶναι ὅτι ὅλα αὐτὰ πού ἔγιναν ξεκίνησαν ἀπὸ καλὴ προαίρεση καὶ μὲ τὴν φιλοδοξία νὰ προσφέρουν ὅτι καλύτερο καὶ ὅσο περισσότερο μπορούσαν γιὰ τὸ καλὸ τοῦ χωριοῦ. Ἐγιναν ὅμως ἀπρογραμματίστα.

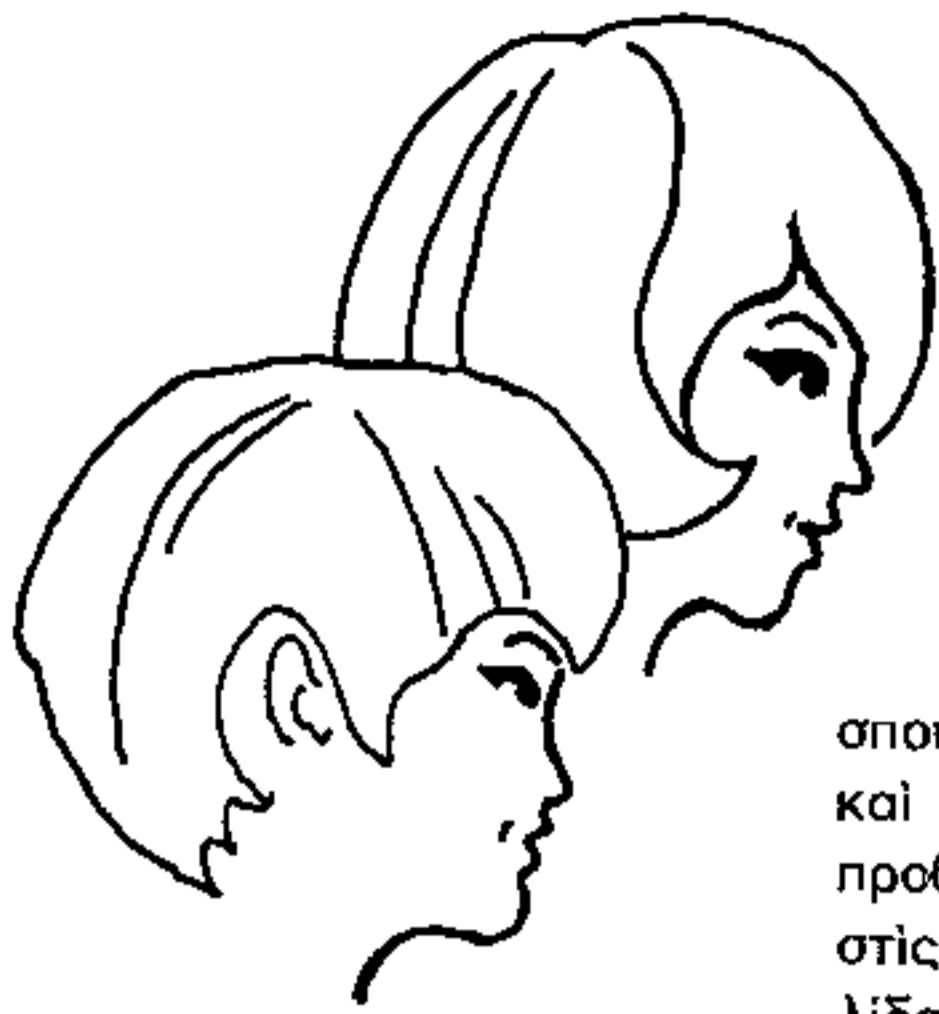
Μὲ αὐτὰ πού γράφουμε σήμερα ἀντικειμενικὸς μας σκοπὸς εἶναι νὰ τονίσουμε πὼς δέν ἐπιτρέπονται στο μέλλον ἄλλοι αὐτοσχεδιασμοὶ καὶ προχειρότητες. Νὰ συνεργαστοῦμε ὅλοι, μὲ προεξέχοντα τὸν πρόεδρον καὶ τὸ κοινοτικὸ συμβούλιο, πού κατὰ τὴ συνταγματικὴ τουλάχιστον ἐννοια ἢ ἐκλογή τους ἀποτελεῖ τὴ συνισταμένη τῆς θέλησης τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ καὶ πρὸς αὐτοὺς πρέπει νὰ στραφῆ ἢ προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων μας, ὥστε στο μέλλον ν' ἀντιμετωπίσουμε κατὰ τὸ καλύτερον δυνατόν τρόπο τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα προβλήματα τοῦ χωριοῦ μας, πού εἶναι ἡ πλατεῖα, τὸ δικαστικὸ κτῆριο, ἡ Μαθητικὴ Ἑστία, τὸ Πνευματικὸ Κέντρο, τὸ Γυμνάσιο - Λύκειο καὶ στο μακρυνὸ μέλλον ἴσως καὶ κᾶνας ξενώνας.

Διότι δυστυχῶς τὰ Τρόπαια ἐκτός ἀπὸ τὰ οἰκονομικὰ μέσα πού ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτῶν τῶν ἔργων ἔχουν ἀνάγκη, κατὰ τὴν διεθνή πολιτικὴ ὁρολογία καὶ ζωτικῶν χώρου δηλ. οἰκοπεδικῶν ἐκτάσεων.

Κ. Γ.

Μιὰ παλιὰ φωτογραφία τοῦ χωριοῦ.

Η ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Ἡ Σελίδα αὐτὴ ἀνήκει στοὺς νέους μας. Στὴν ἐργαζόμενη καὶ σπουδάζουσα νεολαία, τοῦ χωριοῦ μας, εἴτε κατοικεῖ στὰ Τρόπαια εἴτε καὶ ἐκτὸς Τροπαίων. Εἶναι δική της σελίδα. Πρόθυμη νὰ δεχθῆ τοὺς προβληματισμοὺς της νὰ ἐκφράσῃ τοὺς πόθους καὶ τίς ἀνησυχίες της, στὶς σκέψεις καὶ ὄραματισμοὺς της. Ἄς γίνῃ λοιπὸν μιὰ ζωντανὴ σελίδα, μιὰ σελίδα μὲ παλμό, γεμάτη νειάτα.

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙ - ΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Τὸ πρόβλημα ποὺ τόσο ἔχει ἀπασχολήσει τὸν τελευταῖο καιρὸ γονεῖς καὶ παιδιὰ — παιδιὰ καὶ γονεῖς — ἔληξε προσωρινὰ τουλάχιστον. Οἱ ἐξετάσεις στὸ Λύκειο τελείωσαν, τὰ ἀποτελέσματα βγήκαν καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση πέρασε ἀπὸ τὴ θεωρία στὴ πράξη. Οἱ πρῶτες ἐξετάσεις γιὰ τὴν εἰσαγωγή στὸ Λύκειο τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου εἶναι γεγονός.

Δὲν θὰ ἀπευθύνουμε ἐρωτήσεις σὲ μαθητὲς καὶ γονεῖς — εἶναι κάτι ποὺ ἤδη ἔγινε ἀπὸ τῆς ἐφημερίδες, τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν Τηλεόραση. Ἄς προσπαθήσουμε ὅμως νὰ δοῦμε τώρα, πὸ ψύχραιμα καὶ ἀντικειμενικά, — μετὰ τὴ μπόρα — τί ἔμεινε ὄρθιο, ἂν ἔπρεπε νὰ μείνει, καὶ τί παρασύρθηκε καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ παρασυρθεῖ. Τί περίμενε ὁ Ἕλληνας μαθητὴς ἀπὸ μιὰ «ἀλλαγὴ» στὴν Παιδεία καὶ τί ὁ Ἕλληνας γονιός. Σὲ γενικὲς γραμμὲς ὁ γονιὸς τὰ περιμένει πάντοτε ὅλα ἀπὸ τὸ παιδί. Ὄταν ὑπάρχουν κάποιες ἀλλαγές ἢ κάποια ἐμπόδια ποὺ δημιουργοῦν προβλήματα στὸ παιδί εἶναι φυσικὸ νὰ ἀντιδρᾷ. Ὄπως καὶ ὅταν ὅλα εἶναι ἀπλά καὶ εὐκόλα καὶ δὲν δημιουργοῦν προβληματισμὸ στὸ παιδί, πάλι ἀντιδρᾷ, γιατί τὸ σύστημα τῆς πολιτείας δὲν δίνει τίς εὐκαιρίες στὰ παιδιὰ νὰ ἀναπτύξουν ὅλες τους τίς ικανότητες. Ποιὰ εἶναι ἡ χρυσὴ τομὴ; Αὐτὸ δὲν εἶναι δικό

μας πρόβλημα, οὔτε εἴμαστε ὅμως ἀμέτοχοι στὴν ἀπάντησή του. Πρὶν μεμψιμοιρήσουμε ἄς δοῦμε ἂν αὐτὴ ἡ «ἀλλαγὴ» ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ δημιουργήσει τόση ἀναστάτωση. Στὴν Εὐρώπη εἶναι πλέον πεποίθησις ὅτι ἡ μεταρρύθμιση στὴν Παιδεία, ποὺ ἔχει γίνῃ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, ἦταν ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Γιὰ νὰ προχωρήσουμε ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ τρόπο ζωῆς στὸ βιοτεχνικὸ καὶ στὴ συνέχεια στὸ βιομηχανικὸ χρειάζεται κάποια ἐκπαίδευσις. Ἐκτὸς ἐὰν ἀρνούμαστε τὴν πρόοδο. Γιὰ νὰ τὴν παρακολουθήσουμε ὅμως — δὲν μιλάμε βέβαια γιὰ νὰ προηγηθοῦμε — πρέπει νὰ ἔχουμε τὴν ἀνάλογη ἐκπαιδευτικὴ ὑποδομὴ. Ὄταν αὐτὸ ἔχει καθυστερήσει τόσο πολὺ νὰ γίνῃ, ὅπως στὴν Ἑλλάδα, εἶναι πιά βέβαιον ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ στὴν ἄλλη, οὔτε σωστὸ καὶ οὔτε σύμφωνα μὲ τίς ἀπαιτήσεις ὄλων: καὶ δασκάλων καὶ γονιῶν καὶ μαθητῶν καὶ πολιτείας. Ὄλα αὐτὰ ὅμως δὲν ἀναιροῦν τὴν ἀνάγκη γιὰ νὰ γίνῃ. Ἡ μεταρρύθμιση στὴν Παιδεία ἦταν ἀναγκαῖα, καὶ γιὰ τοὺς ἀντίθετους, ἀναπόφευκτη. Σύγχρονο κράτος σημαίνει πρῶτα ἀπ' ὅλα σύγχρονη Παιδεία. Τώρα τὸ πῶς θὰ στηθεῖ αὐτὸ τὸ οἰκοδόμημα εἶναι ἡ δυσκολία ποὺ φέρνει τὸν πανικὸ σὲ ὅλους μας.

Τὸ θάρος δίνεται στὴν τεχνι-

κὴ ἐκπαίδευσις. Τί εἶναι ὅμως ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις; Ὄχι πάντως ἡ φόρμα μὲ τὸ κασαβίδι στὴν πίσω τσέπη. Ἄλλὰ πάντα φοβόμαστε περισσότερο κάτι ποὺ δὲν γνωρίζουμε. Ὡς πρὸς αὐτὸ πάντως τὸ ὑπουργεῖο ἔκανε σεβαστὲς προσπάθειες γιὰ νὰ δοῦμε τί περιλαμβάνει καὶ τί προοπτικὲς ἀνοίγει ἡ τεχνικὴ παιδεία. Εἶναι ὅμως σὲ θέσις ἕνα παιδί 15 χρονῶν νὰ ξέρει ἂν θέλει αὐτὸ ἢ κάτι ἄλλο νὰ κάνει στὴν ὑπόλοιπη ζωὴ του. Δεσμεύεται ἀμετάκλητα ἀπὸ τὰ 15 του σὲ κάτι γιὰ τὸ ὁποῖο ἀργότερα, ἂν τὸ ἀναθεωρήσει, δὲν θὰ μπορέσει νὰ τὸ ἀλλάξει. Εἶναι τόσο πολὺ ὅμως τὸ θάρος στὰ 15 ὅταν στὶς ἄλλες προηγμένες εὐρωπαϊκὲς χώρες αὐτὸ γίνεταί στὰ 11 καὶ 12 χρόνια. Βέβαια καὶ αὐτὰ τὰ κράτη ἔχουν δεῖ πόσο ἀνασταλτικὸ εἶναι στὴν ἐξέλιξη τῶν νέων τὸ μειονέκτημα αὐτό. Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση πρέπει νὰ γίνων σύντομες προσπάθειες ὥστε νὰ δίνονται μεγαλύτερα περιθώρια μετατοπίσεως ἀπὸ τὴ μιὰ ἐκπαίδευσις — τὴν πρακτικὴ — πρὸς τὴν ἄλλη — τὴν θεωρητικὴ — ἢ καὶ ἀντίστροφα. Βέβαια ὅταν αὐτὸ εἶναι πιά διαπιστωμένο, σὲ ἡλικία δηλαδὴ 18 ἢ 20 χρονῶν. Μέχρι τότε ὅμως παράλληλα μὲ τὸν προσανατολισμὸ συντελεῖται ἡ ἐξάσκησις σὲ ἕνα ἐπάγγελμα ποὺ καλλι-

(συνέχεια στὴ σελ. 27)

ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ

ΠΑΡΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΝΤΕΣ

Ο Σύλλογός μας (Σύλλογος Τροπαιατών) έχει ιστορία και δράση πολλών χρόνων. Έτιμήσε πολλούς Τροπαιάτες και έτιμήθη από περισσότερους. Μέλη του είχε πολλούς και άξιους πατριώτες που δούλεψαν με πάθος και ειλικρίνεια για τους σκοπούς του και για τα συμφέροντα του Χωριού μας. Δεν θα αναφερθούμε σε πρόσωπα για να μη προσκρούσουμε στη ταπεινοφροσύνη τους. Τιμή και δόξα ανήκει σε εκείνους που ίδρυσαν τον Σύλλογο και σε όσους κόπιασαν για το καλό των Τροπαιατών της Αθήνας και του Χωριού. Τους μπροστάρηδες και δουλευτές του Συλλόγου όλοι ένθυμούμεθα με συγκίνηση και σεβασμό.

Ο Σύλλογός μας, όπως είναι φυσικό, είχε περιόδους έξαρσης και περιόδους κατάπτωσης, ανάλογα με τα πρόσωπα του Διοικητικού Συμβουλίου και τις συνθήκες της περιόδου που έδρασαν. Όλοι όμως οι Τροπαιάτες αγάπησαν τον Σύλλογο και ό καθένας με τον τρόπο του και με τις δυνατότητές του τον βοήθησαν, είτε υλικά, είτε ήθικά. Ο πατριωτισμός των Τροπαιατών είναι γνωστός και ζηλευτός από όλους. Πρέπει όμως από το Έλεύθερο του Βήμα να τονισθεί και να έξαρθῆ ιδιαίτερα, ότι με την διακήρυξη του Μαΐου 1975 της ομάδας των έννέα (9) Τροπαιατών άνοιξε νέο κεφάλαιο στην ιστορία του Συλλόγου και άρχισε νέα περίοδος για αυτό. Για πρώτη φορά στην ιστορία του Συλλόγου έννέα (9) πατριώτες με γραπτή διακήρυξη άπευθυνθήκανε στους Τροπαιάτες της Αθήνας. Έκθέσανε το πρόγραμμά τους πρό των άρχαιρειών και

Ζητήσανε την ψήφο της Γενικής Συνέλευσης για να εκλεγούμε Διοικητικοί Σύμβουλοι. Η Γενική Συνέλευση κατά τις άρχαιρειές της 24.5.75 τους ανάδειξε όμόφωνα Διοικητικούς Συμβούλους. Από τότε δόθηκε νέα πνοή στον Σύλλογο που είναι γνωστή σε όλους. Οι πόρτες των γραφείων του Συλλόγου άνοιξαν διάπλατα και κληθήκανε όλοι οι Τροπαιάτες να γραφτούν στον Σύλλογο και να τον βοηθήσουν ό καθένας με τις δυνάμεις του. Ο Σύλλογος έγινε ένα πατριωτικό έργοστήρι και όλα τα προβλήματα των Τροπαιατών της Αθήνας και του Χωριού συζητούνται με σύνεση και καλοπιστία.

Οι περισσότεροι Τροπαιάτες ανταποκρίθηκαν στο προσκλητήριο του Συλλόγου και με τη προσέλευσή τους στις διάφορες εκδηλώσεις του Συλλόγου έκαναν γνωστή την παρουσία τους. Τις περισσότερες φορές όμως μία κίνηση πολλοί την άρχίζουν, λίγοι την συνεχίζουν και ελάχιστοι την ολοκληρώνουν. Αυτό είναι και φυσικό και ανθρώπινο. Στο σημερινό Διοικητικό Συμβούλιο εύρίσκονται οι τέσσεροι (4) από τους έννέα (9) που ύπογράψανε την διακήρυξη του Μαΐου 1975. Άλλα το πνεύμα της διακήρυξης κυριαρχεί και κατευθύνει τις ενέργειες των Διοικητικών Συμβουλίων από τον Μάϊον του 1975 μέχρι σήμερα.

Ο Σύλλογός μας παρουσιάζει αξιόλογη δραστηριότητα και στην Αθήνα και στο Χωριό. Μελετά και ζει τα προβλήματα όλων από κοντά. Βρίσκεται κοντά στους Τροπαιάτες της Αθήνας και του Χωριού. Η έκδοση του περιοδικού του έφερε την φωνή του

Συλλόγου και των Τροπαιατών σε όλους τους πατριώτες της Ελλάδας και του έξωτερικού. Το περιοδικό είναι το καλύτερο από τα περιοδικά που εκδίδουν οι πατριωτικοί Σύλλογοι της Ελλάδας. Όσοι το διάβασαν το αγάπησαν και το έπαινεσαν ακόμα δέ και το ζήλεψαν.

Στις κάθε λογής εκδηλώσεις του Συλλόγου (Συνελεύσεις, διαλέξεις, συνεσιάζσεις κλπ) κάνουν γνωστή την παρουσία τους άρκετοί Τροπαιάτες, αλλά και πολλοί παίρνουν άπουσία. Χωρίς να υπάρχει πρόθεση να θιγεί κανενός ή νοοτροπία και περισσότερο «ή Τροπαιάτικη νοοτροπία» οι άπόντες είναι άδικαιολόγητοι. Άνθρωποι που με την προσωπικότητά τους, τις γνώσεις τους και την πείρα τους είναι άπαραίτητοι στον Σύλλογο και μπορούν να τον βοηθήσουν άπουσιάζουν άδικαιολόγητα. Ο Σύλλογος έχει ανάγκη από την βοήθεια όλων, και ανήκει σε όλους.

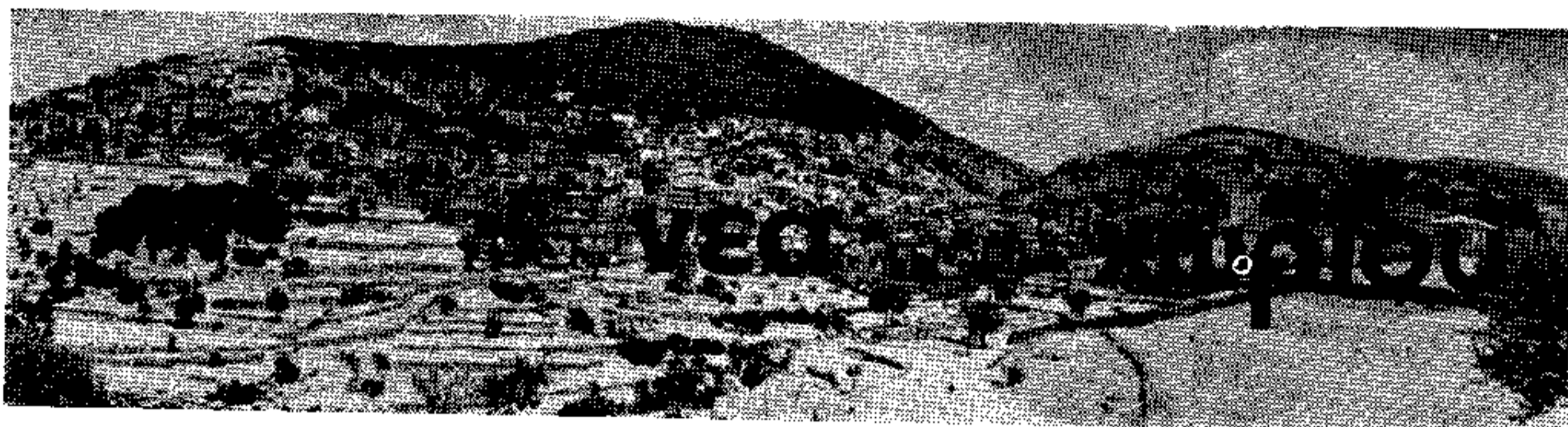
Ο καθένας μας μπορεί να έχη όποιες άπόψεις θέλει και είναι σεβαστές, αλλά για τα ζητήματα του Συλλόγου και των Τροπαιατών ένα πρέπει να είναι το κριτήριο και τουτο δεν μπορεί να είναι άλλο από το Συμφέρον των Τροπαιατών της Αθήνας και του Χωριού.

Άκούστε όλοι τη φωνή του Συλλόγου και έλατε στους κόλπους του.

Ο Σύλλογός μας είναι το πρώτο πατριωτικό σωματείο της Ελλάδας. Βοηθήστε τον την πρωτιά να διατηρήσει και παραπέρα να προχωρήσει.

«Όλοι στον Σύλλογο, όλα για τους Τροπαιάτες».

Θ.Γ.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ένα από τα τρία εξεταστικά κέντρα που υπήρχαν σ' όλη την Άρκαδία κατά την περίοδο των εξετάσεων των μαθητών από το Γυμνάσιο στο Λύκειο ήταν και το Λύκειο Τρόπαιων. Οι μαθητές όλης της περιφέρειας συγκεντρώθηκαν κατά τις ημέρες εκείνες στα Τρόπαια προκειμένου να υποβληθούν στη δοκιμασία των εξετάσεων. Όπως δε πληροφορηθήκαμε το ποσοστόν της επιτυχίας ανήλθε στο 63%.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ο Σύλλογος των Άρκάδων φοιτητών μέσα στα πλαίσια των πνευματικών και πολιτιστικών εκδηλώσεών του, έδωσε τον περασμένο μήνα στο χωριό μας θεατρική παράσταση.

Η παράσταση εδώθη στο χώρο κάτω από τον Άγιώργη. Η συμμετοχή των συμπατριωτών μας υπήρξε άθροα και σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Δεν έχουμε παρά να συγχαρούμε τους φοιτητές αυτούς και να τους παροτρύνουμε να συνεχίσουν το τόσο αναγκαίον για το νομό μας πολιτιστικόν τους έργον.

50.000 ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Από το υπουργείο Έμπορίου διετεθή το ποσόν των 50.000 δρχ. διά τον εξωραϊσμό του Νεκροταφείου Τροπαιίων.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ

Με έντολή του προέδρου και του Κοινот. Συμβουλίου κατασκευάσθη στον άπάνω Μαχαλά, και συγκεκριμένα προς στα Μπαγερέκα,

δεξαμενή αναλόγων διαστάσεων προκειμένου να δοθῆ ἡ δυνατότης ὡστε καί τὰ πιό ψηλά σπίτια νά πάρουν νερό.

ΑΞΙΑΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Κατόπιν ενεργειών νύφης Τροπαιάσσης, εργαζομένης στο Υπουργείον Παιδείας, εστάλησαν στο Δημοτικό Σχολείο δύο κιβώτια με βιβλία και σχολικά όργανα.

ΝΑ ΛΑΒΗ ΜΕΤΡΑ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Όταν στις 28 Μαΐου βρεθήκαμε στο χωριό, διαπιστώσαμε ότι από την σπηλιά της Άγίας Παρασκευής, κοντά στο σπίτι του Βασίλη του Τσέρτου, τρέχει από μία μικρή θρύση «άδέσποτο» νερό, διατρέχει το καλντερήμι του Μαδαγασκάρη, κάνει την εμφάνισή του μπροστά

στην εκκλησία και εξακολουθεί την πορεία του του προς τα Λαμπρέκα. Ίδεώδεις, δηλαδή συνθήκες για την ανάπτυξη των κουνουπιών. Πιστεύουμε πως ο πρόεδρος θαχει παρατηρήσει αυτή την κατάσταση και θαχει λάβη τ' αναγκαία μέτρα...

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΩΡΕΑ

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας κ. Στασινόπουλος έθεσε στη διάθεση του Κοινотικού Συμβουλίου το ποσόν των 29.000 δρχ. για την έκτέλεση διαφόρων κοινотικών έργων. Το ποσόν τουτο προέρχεται από τα έξοδα παραστάσεως που δικαιούται ο πρόεδρος και καλύπτει την χρονική περίοδο από 1.4.76 - 31.12.76. Το Κοιν. Συμβούλιο αφού ευχαρίστησε τον κ. Στασινόπουλο, έκαμε αποδεκτή την προσφορά του αυτή.

ΤΡΟΠΑΙΑΤΕΣ

ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Η ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΠΑΙΑΤΩΝ ΣΤΟ ΜΠΑΦΙ

Στα πλαίσια των κοινотικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων του ό Σύλλογος Τροπαιατών έπραγματοποίησε στις 8 του Μάη τη πρώτη του έφετεινή συνεστιάση των μελλών του στο κέντρο του συμπατριώτη μας Μιχ. Βάσκα στο Καλονέρι (ΜΠΑΦΙ).

Μέσα σε μία άνοιξιάντικη άτμόσφαιρα και ψυχική εύφορία, συγκεντρώθηκαν πάνω από 170 συμπατριώτες για να βρεθούμε μέσα σε ένα τροπαιάτικο περιβάλλον διασκεδάζοντας μέχρι τις άπογευματινές ώρες.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Η φωτογραφία του έξωφύλλου είναι παρμένη από τον βράχο του Μωραϊτη στους Λεσμούς. Τον βράχο δηλαδή που είχαν πασαλύψει οι Λεσμιώτες με γιαούρτι προκειμένου να τον κατεδαφίσουν τα σκυλιά.

ΔΩΡΕΑ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Από τις εκδόσεις του μορφωτικού ιδρύματος της Έθνικής Τράπεζας, έχορρηγήθησαν

εις τον σύλλογον μας σειρά βιβλία για τον εμπλουτισμόν της βιβλιοθήκης μας.

ΜΟΙΝΩΝΙΑ

ΣΕ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ...

Άρραβώνες

Άρραβωνιάσθη ή οδοντίατρος Βάσω Κιντή με τον Μαθηματικό κόν Μάνο Φωτάκη τούς ευχόμεθα να ζήσουν και γρήγορα καλά στέφανα.

Γάμοι

Ο Γιάννης Κατσικερός (Γάτου) και η Ντίνα Κοσκινά παντρεύτηκαν στις 24.7.77 στον Άγιο Παντελεήμονα Άχαρνών, τούς ευχόμεθα ζωή ευτυχισμένη.

Ο κ. Μαρίνης Στασινόπουλος και η Σωτηρούλα Γαλάνη παντρεύτηκαν εις Τρόπαια. Τούς ευχόμεθα να ζήσουν ευτυχισμένοι.

Ο Τάκης Σταθός (Μπάμπη Σταθά) έκανε τούς γάμους του στα Τρόπαια στην εκκλησία του Άγ. Γεωργίου, τού δίνουμε τις καλύτερες ευχές μας.

Γεννήσεις

Ο κος και η κα Γεωργίου Κλουκίνα (της Μή-

νης) απέκτησαν αγοράκι. Τούς ευχόμεθα να τούς ζήση.

Ο κ. Δημήτριος Γλάρος και η κα Άγγελική Γλάρου (Χρ. Ντελλή) απέκτησαν κοριτσάκι. Τούς ευχόμεθα να τούς ζήση.

Θάνατοι

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Τρόπαια ο συμπατριώτης μας Σπύρος Τσέρτος.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Τρόπαια ο Θεόδωρος Ζέρβας.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άθήνα ο Χαρ. Άλεξόπουλος (Μπίκας)

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Τρόπαια ο Ίωάννης Γ. Συριόπουλος (Νταρμογιάννης)

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Τρόπαια η Άθανασία Στούγιου.

— Πέθανε και κηδεύτηκε στα Τρόπαια ο Αντώνης Κιντής (Κοτσιός)

— Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άθήνα η Ευθαλία Βασ. Κιντή.

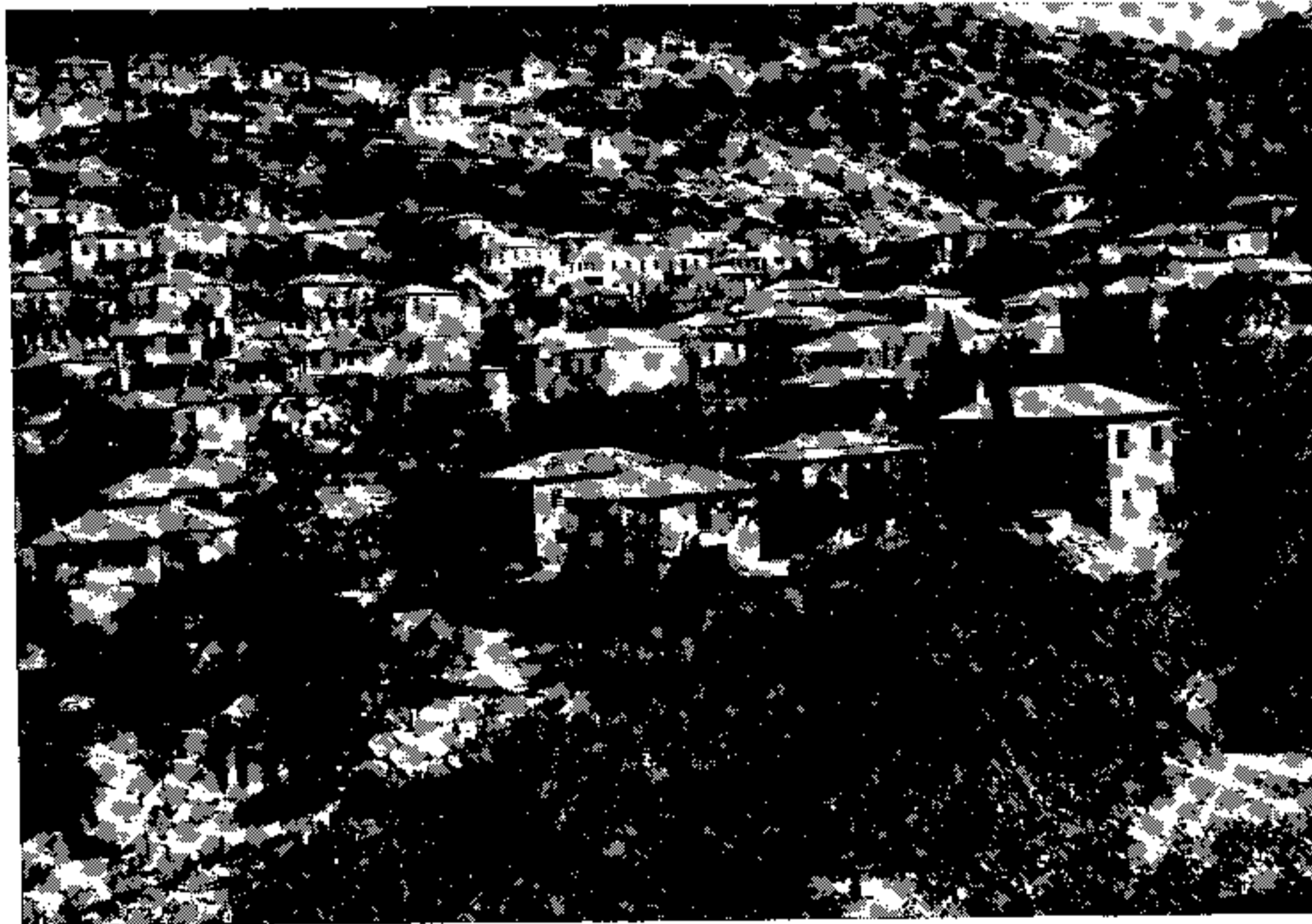
Ένας - ένας μās φεύγουν οι άνθρωποι της αγοράς. Νόμος αιώνιος, κανείς δεν μπορεί ν' αντισταθεί στην αδυσάπητη μοίρα του ανθρώπου. Έτσι τον περασμένο Άπρίλη έφυγε από κοντά μας ο συμπολίτης μας Παναγ. Κανελλόπουλος αφού πρώτα έξεπλήρωσε σαν καλός οικογενειάρχης την αποστολή του, φροντίζοντας να δώσει στα παιδιά του τα έφάρια για να γί-

νουν καλοί επιστήμονες και έπιτυχημένοι επιχειρηματίαι. Άλλά δυστυχώς δεν σταμάτησε εδώ το έρμα του χρόνου. Στο άσταμάτητο πέραςμά του άρπαξε στις 28 του Μάη και άλλο συμπολίτη μας. Τόν Σπύρο τόν Τσέρτο. Ποιός μπορεί να θεωρητικό του παρουσιαστικό και την ανοιχτή καρδιά του, που σ' όλες τις χαρούμενες έκδηλώσεις της ζωής σκόρπιζε με τ' τραγούδι του τή χαρά και τ' κέφι;

Πώς μπορούμε να ξεχάσουμε τόν άλλο έκλεκτό συμπολίτη μας τόν Άντώνη τόν Κιντή, που τ' άφθογο ντύσιμό του, ή καλωσύνη του και τ' αιώνιο γέλιο του τόν έκαναν να τόν αγαπούν όλοι οι συμπατριώτες μας;

Μήπως ο Θεωδώρακης ο Ζέρβας με τόν προο χαρακτήρα του και τή καλωσύνη του δεν αγαπήθηκε από όλους μας;

Άπεβίωσε και εκηδεύθη στην Άθήνα στις 11 Ίουλίου 1977 σε ηλικία 65 ετών ή Δασκάλα Εύθαλία Κιντή, σύζυγος τού εκ Τροπαίων δασκάλου Βασιλ. Κιντή. Η αποδιδάσκασα είχε συνδεθή στενά με τ' χωριό μας και στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής έδίδασκε στο Δημ. Σχολείο Τροπαίων μαζί με τ' σύζυγό της. Άπό παλιά έπεσκέπτετο τακτικά τα Τρόπαια οικογενειακά, άκόμα και όταν ύπηρετοσαν στη Μακεδονία. Άγαπησε τ' χωριό όμας και τούς συγγενείς και τ' σπίτι της τ' είχε πάντοτε ανοιχτό στους πατριώτες και στο οικογενειακό περιβάλλον τού συζύγου της, τ' όποιο έφρόντιζε να είναι ένωμένο και αγαπημένο. Είχε αναπτύξει πλούσια σχολική και έξωσχολική δράση στη Μακεδονία και στην Άθήνα σε κοινωνικά, θρησκευτικά και έθνικά πλαίσια. Σάν μητέρα και σύζυγος έμόχθησε πολύ για τή πρόοδο της πολυμελούς οικογενείας της και για τήν εξαίρετη αποκατάσταση τών παιδιών της.

(ΚΑΥΤΑ ΘΕΜΑΤΑ)

Ένα ερώτημα για τον Πρόεδρο του Χωριού μας

Κύριε πρόεδρε στη συγκέντρωση πουχαμε από κοινού στις 29 του περασμένου Μάη, δηλαδή το Κοινοτικό συμβούλιο, το Δ.Σ. του συλλόγου και πολλοί συμπατριώτες μας, αναλάβατε την υποχρέωση να συγκαλέσετε το αργότερον μέσα στον Ιούλιο μια ευρύτερη συγκέντρωση, απαρτιζομένη από τους προέδρους και τα κοινοτικά συμβούλια των γύρω χωριών, καθώς και από τα διοικητικά συμβούλια των συλλόγων των χωριών αυτών των οποίων η έδρα βρίσκεται στην Αθήνα. Σκοπός της συγκεντρώσεως αυτής θα ήτανε ή ανταλλαγή γνώμων και ή συντονισμένη ενέργεια για την αποτελεσματική αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων που μας άφορουν τόσο εμάς όσο και τ' άλλα χωριά. Μέχρι σήμερα τέτοια ενέργεια δεν έγινε. Γιατί; Μήπως υπάρχουν λόγοι που δεν σ'α επιτρέπουν να πραγματοποιήσετε κάτι τέτοιο;

Η ΕΡΗΜΩΣΗ ΤΗΣ ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ

Η έπαρχία της Γορτυνίας όπως είναι γνωστό είναι ή πιό όρεινή έπαρχία του νομού μας αλλά και μια από τις πιό όρεινες περιοχές όλης της Ελλάδας.

Συνέπεια αυτού του γεγονότος είναι ότι παρ' όλο ότι είναι ή μεγαλύτερη από πλευράς έκτασης έπαρχία της Αρκαδίας είναι ή πιό άραιοκατοικημένη.

Οι κάτοικοί της από παλιά ξενιτεύονται στην Αθήνα και ειδικά στην Αμερική και Αυστραλία κατά χιλιάδες.

Υπολογίζονται αυτή τη στιγμή οι ξενιτεμένοι Γορτυνίοι κάπου 100 χιλιάδες διεσπαρμένοι αυτή τη στιγμή σ' όλο τον κόσμο. Παντού, σήμερα, σ' όλες τις πόλεις της Ελλάδας και το έξωτερικό υπάρχουν Γορτυνίοι και μάλιστα ώργανωμένοι σέ σωματεία που με την μοναδική τους φιλοπατρία (ένα είδος ιδιαιτέρου τοπικισμού των Γορτυνίων με την καλή έννοια της λέξης) ενισχύουν τους λίγους συμπατριώτες τους που παραμένουν πιστοί στα πατρικά έδαφη, κόντρα στην άγρια φύση αλλά και κόντρα στην αδιαφορία της κυβέρνησης και τούτης και των προηγούμενων. Προ-

πολεμικά ή Γορτυνία έσφιζε από ζωή, είχε χιλιάδες γιδοπρόβατα, έβγαζε πολλά σταφύλια και κρασί και άλλα προϊόντα (σιτηρά). Όμως το κράτος είχε βαθειά περιφρονήσει για την περήφανη και ήρωική αυτή περιοχή και την είχε εγκαταλείψει στο έλεος του θεού, χωρίς νερό στα σπίτια των χωριών (ακόμη και τώρα οι γυναίκες κουβαλάνε το νερό σέ στάμνες) χωρίς φώς μέχρι τελευταία, χωρίς συγκοινωνία, με δρόμους δύσβατους και κακοφτιαγμένους. Αν προστεθεί ή ανύπαρκτη Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των κατοίκων, οι ανώμαλες καιρικές συνθήκες που καταστρέφουν κάθε λίγο και λιγάκι την παραγωγή (χωρίς το κράτος να αποζημιώνει πραγματικά τους παραγωγούς) και τέλος ή παλιά θεωρία που καλλιεργούσε και καλλιεργεί το επίσημο κράτος ότι ή φυγή και μετανάστευση είναι εύλογια θεού, τότε εξηγείται καθαρά ή έρημωση και εγκατάλειψη της Γορτυνίας.

Σήμερα ή έρημωση της Γορτυνίας είναι φοβερή. Εκτός από ώρισμένα χωριά, όπως Κατσουλιά (Περδικονέρι) (φαινόμενο μονα-

δικό) το Βαλτεσινικό, ή Βυτίνα (λόγω τουρισμού) έχει άδειάσει κυριολεκτικά και οι λίγοι κάτοικοι που παραμένουν είναι όλοι σχεδόν γέροι.

Το κράτος αδιαφορεί να φτιάξει δρόμους, να φέρει νερό και φώς σέ ώρισμένα απομονωμένα χωριά, να φτιάξει έστω και μια βιομηχανική μονάδα π.χ. τυροκομία, δώχνει και κλείνει ιατρεία, δικαστήρια, άλλες υπηρεσίες μεταφέροντάς τα στα πλαίσια της «συγκέντρωσης» όλο και προς το κέντρο του νομού και αναγκάζοντας τους Γορτυνίους που παραμένουν, σέ μεγάλα έξοδα μεταφοράς για τις διάφορες δουλιές και ανάγκες τους. Για παράδειγμα στο Βαλτεσινικό ένα από τα λίγα χωριά που διατηρεί τον πληθυσμό του συγκριτικά με άλλα χωριά, επί δικτατορίας μετεφέρθη το δικαστήριο, έκλεισε για ένα διάστημα το γιατρείο και ο γιατρός πηγαίνονταν, υποβιβάστηκε το δημοτικό κ.λπ. Όλοι οι Γορτυνίοι όπου και αν βρίσκονται θάπρεπε να έντεινουν τις προσπάθειες και την πίεσή τους προς το κράτος και τους ειδικούς φορείς για να μη πεθάνει όριστικά και τελεσίδικα ή Γορτυνία.

Οι προσπάθειες πρέπει να στραφούν στο να γίνουν δρόμοι θατοί σ' όλη την Γορτυνία, να ιδρυθούν βιομηχανικές μονάδες που να έχουν σχέση με την κτηνοτροφία την γεωργία και την δασοκομία.

Ο τόπος της Γορτυνίας είναι κατάλληλος για χιλιάδες γίδια και πρόβατα. Επίσης ή μελισσοκομία πολλά μπορεί να αποδώσει. Να ήλεκτροφωτισθούν όλα τα χωριά και οι οικισμοί, να μπει νερό σ' όλα τα σπίτια και πλέφωνο σ' όλα τα χωριά και οικισμούς.

Τέλος να πάψει ή εκμετάλλευση από τις άγροτικές τράπεζες.

ΑΓΓ. ΡΕΠΠΑΣ

Αναδημοσίευση
από την «Αρκαδική Γενιά»

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Γράφει ο Κώστας Βούτας

ΟΙ ΑΠΟΚΡΙΕΣ

“Οξω έρινε ο θεός με τό κανάτι. Τό ρέμα του Παπαντάλα, φουσκωμένο, βούηζε σά ζωτικό. Ρουμπελιά τὰ καλντηρήμια και τὰ σοκάκια από τις κατεβασίες. Χαλασμός κόσμου, που λέμε. Χώρια ή σκυλοβάρα κι, ο θρόντος που έκανε ο φευγάτος τσίγκος του Πεγή από τό παλιαέρα. Χαρβαλιωμένη στη φωτιά ή Άστρώνα του Τσιούτσιου και με τη πλάτη πισωστριμένη κατά τό τσιατουμά, πυροκόλιαζότανε με τὰ πόδια της γιομάτα κεραμίδες λακριντεύοντας με τη κουμπάρα της τη Σουγιού. Πάνου τ’ άραπισία, για να ρίζουνε στα στη φωτιά έβραζε ο τέτζερας με σπιριά, που θα διάβαζε ο παπας στην έκκλησιά, και για ν’ άκάνουνε μεγεία.

‘Αλήθεια μωρ’ κουμπάρα, για λογάριασε που ζες γραμματα, ποτε άποκρεύουμε γιατί κατά πως παγίνουμε, χάσαμε τις πέφτες. Να σου είπω κουμπάρα μου, έκανε ή Σουγιού, που τό σαγόνι της κόντευε να σμίξει με τη μύτη, όχτώ ταχιά έχουμε τις τουρνές, βάλε και τη βδομάδα που θα μπει και λογάριασε τη θα βγει στο μείντάι μωρ’ άψεμε και μη μ’ ανακατώνεις, έφτούνα τὰ ξέρει ο άφέντης μουσ ο Γιωργιτσάκος που διαβάζει τὰ χαρτιά. Δέ βλές αδερφούλα μου που δέ κάνει καίρος να θάρσει ο κόσμος τὰ χοιρινά του. Μεις δέ τό σφάξαμε άκόμα και δέν έχουμε στασιό από δαυτό, καρτεράμε γλέπεις τό νοικοκύρι από τό καζάντι.

Μωρ’ τέτανε κείνο τό θρεφτάρι του Τσαντίλι, κείνο μάτια μου ζύγιασε μπαράν από έκατό άκάδες, άφου πιά δέ τάλεγε τό σατέρι. Θα θγάλουνε πειότερο από σαράντα άκάδες άλοιμα έξόν από τό βασιλικό.

‘Ο Τσιρογιώργης τό είχε κρεμασμένο με τη μουλαροτριχιά από τό πατερό, στη μέση της σάλας και μ’ ένα λειμόνι στο στόμα και τόγδερνε προσεχτικά γιατί χρειαζότανε τη γουρνιά για τσαρούχια. ‘Ο Λαμπόγιαννης τδεικε ριμένο πάνου στο σοφρά και τό μάδαγε συνεπαις, με τό μαχαίρι του και άιντε άπουπάνου ή νύφη τούρινε ζεματιστό νερό από τό λεβέτι, που γενότανε γαργαριστό. ‘Η Μπιλιώνενα είχε βαλμένο τό μεγάλο καλκωματένιο τηγάνι και τηγάνιζε τη σπικωταριά. Οι άντρες άφου άποσώσανε τό συζύρισμα του γουρου-

τά συμπράγκαλα και καρτεράγανε τό μεζέ. Παρά πέρα, στη θράκα φενότανε κι’ ο καρύτσαφλας για τό γκόνι της, που ούλη την ώρα νινίριζε καρτερώντας τό τροφαντό. Κάνε πιά πέρα λεπριάρικο να κάνουμε δουλειά φώναζε ή νόνα του. ‘Αφτη τη μάσια ρέ, πάει πάει ή φωτιά τη ξεβώλιασε, ζάμωσε κι’ ο Τούρτοκος που δέ κρατιώτανε από τη νησικωμάρα. Γιόματος χαρά ο Γιώργης του Σουβάρη με τη φούσκα του γουρουνιού. Τη μουτσιούλησε στη στάχτη να τεντώσει κι’ άφου τη τοίμασε, τις έβαλε μέσα πέντ’ έξη άραποιστόσπιρα για να θρονάνε, στερνά την έδεσε στο λεμό μ’ ένα στρίμα, κι’ έκανε παινά για παιγνίδι. ‘Η Ζιόβεννα, άφου έκοψε τό μπουλουγούρι στο χερόμυλο του Κουτσιουθάγια, τοίμασε την όματιά στο μεγάλο πολίτιμο ταβά, που άμα την έβγαλε από τό φούρνο μοσκομύρισε ούλο τό σοκάκι. ‘Η Χήνα του Νηριτσικόλια γιόμιζε με τη τσιούπα της τὰ λοκάνικα. Είχε άγοράσει από του Κλούδιου, τὰ όποια χρειαζονται και τώρα τὰ τοίμαζε για τό λεβέτι. ‘Η Κωσταντίνα του Σαλπέρου με τό λαζουράτο τουμάνι της και τὰ βρακοζόνια λυτά στα πόδια, ξεμπουστομένη, ζυπόλητη κι’ ένα λεμό από τη λιγδα, λεύκενε τη φέροσα, που από τὰ πολλά νερά είχε γένει σά τό χιόνι. Μαλαβράσι στού Κασιώλου που λαιώνανε τό γουρούνι. Καπνισμένη και ξεμπρατισμένη ή Άντρομάχη άνακάτωνε τό λεβέτι με τις τσιγαρίδες και οι τσιούπες ταχτοποιάγανε τις λαίνες για τό παστό. Μεζέ και κρασί φίλευε ο Μάγκας τούς φίλους και άκόμα και τούς καταλαχάρηδες. Μοναχά της έρμης της παλιοχαρικήλιας είχε σπιριά. Θα μου ειπεις, άνασμίδι έτανε, όμως τό ήθελε ή φτωχή να θεραπει και να άναγλιτσιάσει τ’ άντερότης. Ούλα τ’ αδερφοξαδέρφια άποκρέψανε στού γέρο Άρούκατου. Δέ λέμε, ο πάσα ένας πήγε με τό ζαίρε του. ‘Αλαύριασε τό σίπι από φαία. Τυρόπιτες, κριάτα, κρασιά τυριά, τὰ καλούδια του θεού πλούσια. Βεντέμα όλημερίς οι γυναίκες να τὰ τοιμάσουνε και τό βράδυ μονιασμένοι, καθίσανε στο βλογημένο τραπέζι. Σταύρωσε ο γέρος, με τό μαχαίρι τρεις βολές τό κουλούρι τό ψωμί, έκοψε κάπι φέτες ξεγυρισμένες, κάνανε τό σταυρό τους και πέσανε με τὰ μούτρα στη μαμούδελη. Φιλευτίκανε άκόμα και άπόλιγο ψωμί χάσικο πουείχε φερμένο ο γιός του από τό Πύργο. ‘Αίντεστε παιδιά μου

ές ύγεια, χρόνια πολλά και καλή σαρακοστή να περάσουμε. ευκήθηκε ο γέρος σφουγγίζοντας τὰ μουστάκια του με τό παστροκό πεσκιρί. Στις χαρές σου Τσασιά, φχαριστώ μάρμπα, νάνε καλά τ’ άσκέρι σου και τὰ ζωντανά σου. Για μια στιγμή αυτιάστηκε ο γέρος, άπό τό τσιάφαλο. Σήκω Βασίλη, δέν άκούς ρέ που θρονάνε τό μάνταλο; πάγενε ν’ άνοιξεις, θάνε τίποτα μπουλες. Βάλτε κι’ ένα τσουπωτό πουρνάρι στη φωτιά για να γλέπουμε καλύτερα. Πρώτη μπήκε με παίρι ή Ντοτσιά του Κλαμπανιώρη που είτανε, όπως λέγαμε, έξόλης και πρό όλης. Ντυμένη μ’ ένα παλιοπαντέλονο του πεθερού της, βγαλμένο από τὰ γιομίδια, με τη μπόλκα μπουρλιασμένη άναποδα και μένα ραβδί στο χέρι πήγε ντουγγού να κουτουπώσει τό Χαραλάμπη της Παντογιαννούς. Νηριώτανε κείνος την άπόδιωχνε, άκιμπέτι όμως δέ του πέρασε, τούπεσε πάνου ή Ντοτσιά και τόν άρχήνισε στα φιλιά. Μικροί μεγάλοι είχανε βγαλμένη τη καπιστριάνα και τό είχανε ριμένο στη διασκέδαση. Σε ούλα τὰ σίπια γλεντάγενε, έξόν από του γέρο Βγενίσου πουείχε χαπμένο τελευταία και τη γριά του. ‘Εκει καθότανε μοναξίος, παραφωτιά, με συντρογγαριού και τό τριζοβόλισμα της φιά τό τρεμουλιαστό φως του λυφωτιάς από τό κουφαλιάρικο κούτσουρο. Γερμένος, και με τό κεφάλι άκουμπισμένο στο πόδι του τζακιού και με τό κομπολόγι στα γέρικα δαχτυλά του, ξεφύλλαγε τό μεγάλο δευτέρι της ζωής του.

‘Η πλατέα σιαπέρα μέχρι του Κοζόκολου τό καφενείο και άνάγυρα μέχρι του Τράσιτα τη ταβέρνα, σιότανε από τί ρφωνές και τὰ τραγούδια, από τις σιουρφήτρες του παιδιώνε κι’ από τὰ βιολιά και τὰ ταβούλια. Χρυσές δουλειές στα μαγαζιά και στις ταβέρνες.

Στου Μαύρου, στρωμένοι από άνώρας ο Βλάχος, ο Φρίγκος ο Στραβόγιαννης, ο Καφαλιάρης και άλλοι πολλοί χαλάγανε τὰ κούλουμπα. Με κάμποσα κουδούνια κρεμασμένα στο λεμό χορεύανε, τραγουδάγανε και κερνάγανε άράδα, άκόμα και τούς στρατολάτες. Βαρήγανε τὰ βιολιά, ντάπα ντούπα τό ταβούρι στο χαθά του τραγουδιού. Μαρακωμένος ο Βλάχος δίνει μια κολλάει στο κούτελο του βιολιτζή, ένα έβομήντα πέντε. Να ξαναπαντρευόσαντε οι κακοπαντρεμένοι χόρευε ο Άποστόλης του Βαλατζιώτη και ή μπά-

(Συνέχεια στη σελίδα 24)

μους μους

Ἡ Σελίδα αὐτὴ φιλοδοξεῖ νὰ γίνῃ τὸ ψυχαγωγικὸ - χιουμοριστικὸ μέρος τοῦ περιοδικοῦ μας, μαζεύοντας ἀπὸ τὸ ἀφθονο ὑλικὸ τοῦ εἴδους αὐτοῦ ποὺ διαθέτει τὸ χωριὸ μας. Διότι εἶναι χαρακτηριστικὸ πὼς ἔχουμε πολλὰ καὶ ὡραῖα ἀνέκδοτα, τόσο ἀπὸ τὰ περασμένα ὅσον καὶ ἀπὸ τὰ τωρινά. Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ἀνεπανάληπτα, τὰ χαρακτηρίζει ἡ λεπτότης, ἡ πνευματικὴ εὐστροφία, ἡ ἐτοιμότης καὶ ἡ εὐστοχὴ παραμοίωση.

Ο... ΤΡΟΠΑΙΟΦΟΡΟΣ

Μιά Ἀθηναία τουρίστρια καὶ... παραμορφωμένη, μπαίνοντας στὸν μητροπολιτικὸ ναὸ τῶν Τροπαίων, ἐθαύμαζε τὸν ψηλὸ καὶ μεγαλόπρεπο τροῦλλο, τὴν ἐξοχὴ ἀγιογράφηση καὶ τὶς εἰκόνες κι' ὕστερα ἐρώτησε μὲ περιέργεια κάποιον διπλανό της:

— Ποιά... ἐκκλησία εἶναι αὐτή, παρακαλῶ;

Ἵ ἄνθρωπος ἀπόρησε, κοίταξε μ' ἀνοιχτὸ στόμα τῆ... μορφωμένη καὶ τῆς λέει:

— Δὲ βλέπεις κυρά μου τὴ μεγάλη εἰκόνα; Εἶναι ὁ Ἅγιος Γεώργιος ὁ Τροπαιοφόρος. Τὸ γράφει κιάλας!

Ἵ «κυρία» σκέφτηκε λίγο κι' εἶπε:

— Ἰ Α, ναί! Τώρα καταλαβαίνω καὶ γιατί τοῦ βάλανε τὸ... παρατσούκλι «Τροπαιοφόρο»! Γιατί, ὡς φαίνεται, κατάγεται... ἀπὸ τὰ Τροπαια!

(Μᾶς τό... ἀποκάλυψε ἓνας Τροπαιάτης... Σπειραλατιστὸς, ἡ λεβεντιά Βύρων Στασινοπούλου, ἀνώτερο στέλεχος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου).

Ἵ Ἀπὸ τὰ ἀμίμητα τοῦ Βυζυκιώτη σατυρικοῦ Καλέ.

«Τὴν ἱατρικὴν ἐπρόσβαλες
τὰ γιατρικὰ σου χῦσε
Σὰν βαρκαδόρος φαίνεσαι
σὰν καρρολόγος εἶσαι»

Σημ. Τὸ τετράστιχο αὐτὸ ἔγραψε ὁ Καλὸς ὅταν ὁ Γιάτρος Μπαλάσης φέρεσε σκοῦφο στὸ Βυζίκι μαζί μ' ἄλλους πολλοὺς βυζυκιώτες.

Ἵ Ἀς ἀνοίξουμε σήμερα τὴν αὐλαία τοῦ κούς - κούς μ' ἓνα ἀπὸ τὰ ἀνεπανάληπτα ἀνέκδοτα τοῦ μακαρίτη τοῦ παπα-Βασίλη.

Ἵ Ἦτανε καλοκαίρι, ἔξη ἡ ὥρα περίπου τὸ ἀπόγευμα, ὅταν πῆρε τὸν ἐγγονό του τὸ Βασιλάκι, τὸ γιὸ τοῦ μακαρίτη τοῦ Γρηγόρη, νὰ τὸν κάνει περίπατο στὴν ἀγορὰ. Ἵ Ὅπως ἔπαιζε ὁ μικρὸς στὸ χῶμα, ἔβλεπε ὁ παπαβασίλης νὰ κατεβαίνουνε σπουργίτια ταιμπολογόντας κανὰ σπιρὶ σιτάρι. Μόλις τᾶθλεπε «ἔτρεχε» καὶ μὲ τὴν μαγγούρα τὰ σαλάκαγιε. Ἵ Ὅποτε ἐκείνη τὴ στιγμή περνοῦσε ὁ Κασιόλος (Ἰ Ἀντώνης Γεωργίου), τὸν βλέπει καὶ τοῦ λέει: Παπούλη τὰ σπουργίτια κυνηγᾶς, τί σοῦ τρῶνε; Γυρίζει καὶ τοῦ ἀπαντᾶει: Ἵ Ἀντώνη δὲν μοῦ τρῶνε τίποτα, ἀλλὰ τόχει σὲ τίποτα νὰ μπεῖ ὁ σατανᾶς μέσα του καὶ νὰ σοῦ πεί παπούλη πιάσε μου ἓνα; Ἵ Αἴντε νὰ τοῦ ἐξηγήσης.

Ἵ Ὁ μακαρίτης ὁ Λούης ὁ Γιαννακόπουλος τὰ πρῶτα μεταπολεμικὰ χρόνια ἐργαζότανε ὡς ὁδηγὸς σὲ λεωφορεῖο τῆς γραμμῆς Πύργο - Βουναργὸ, μὲ βοηθὸ τὸ μεγάλο του γιὸ τὸ Γιώργη. Ἵ ἓνα ἀπὸ τὰ δρομολόγια μπαίνει μιά ἑλληνοαμερικάνη καὶ κάθεται δίπλα του. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ Λούης εἶχε κάνει στὴν Ἰ αμερικὴ καὶ ἦτανε ἀπὸ τοὺς λίγους μετανάστες ποὺ γνῶριζε τὴν γλῶσσα, δὲν ἄργησε νὰ πιάσῃ κουβέντα καὶ νὰ «συνδεθοῦν» μὲ κοινὸς συναισθηματικοὺς δεσμούς. Ἵ Ἡ κουβέντα ὅμως τράβαγε σὲ μᾶκρος κι' αὐτὸ δὲν καλοἄρεσε στὸ Γιώργη. Καὶ γιὰ νὰ τοῦ δώσει νὰ καταλάβει πὼς κάτι φυλλιάστη, καὶ

σ' αὐτὴν πὼς εἶναι παντρεμένος, ἄρχισε νὰ φωνάζει μὲ τονισμένη τὴ λέξη πατέρα: Στάση πατέρα νὰ κατεβάσουμε τὸν ἄνθρωπο, στάση πατέρα νὰ πάρουμε τὸ δέμα, στάση πατέρα ἀπὸ δῶ, στάση πατέρα ἀπὸ κεί, τὸν τρούπυσε τὸν ἄνθρωπο. Ἵ Ὅποτε γυρίζει καὶ τοῦ λέει: Σῶπα Γιώργη τὸ ξέρουμε ὅτι ἔχεις πατέρα.

Ἵ Τὰ πιὸ κάτω ἀνέκδοτα μᾶς τᾶστειλε ὁ κ. Γιαννακόπουλος (Πέπτες) μαζί μὲ ἄλλα ποὺ θὰ δημοσιεύσουμε στὸ ἐπόμενο τεῦχος. Ἵ Ὁμοίως στὸ ἐπόμενο τεῦχος θὰ δημοσιεύσουμε καὶ τὸ ἀνέκδοτο τοῦ κ. Χαράλαμ. Πεγῆ.

Ἵ Ὁ Χαρ. Χρυσανθόπουλος ἀπὸ τὸ Βυζίκι εἶχε μιά ἀδελφὴ ὀνόματι Μπίλιο, τὴν ὅποια ἐζήτησε σὲ γάμο κάποιος Βυζυκιώτης. Ἵ Ἀλλὰ ὁ Χαράλαμπος ἀπέρριψε τὴν πρόταση. Μετὰ ἀπὸ κάμποσο χρονικὸ διάστημα ἀρραβώνισσε τὴν Μπίλιο μὲ τὸν Λαγκαδινοὺ Μιχάλη Κασιόκα. Ἵ Ἄπορριφθεὶς Βυζυκιώτης, μετὰ ἀπὸ αὐτὴ τὴν προσβολὴ ἀπεφάσισε νὰ κλέψῃ τὴν Μπίλιο. Καὶ ξεκινᾶει ἓνα θράδυ μὲ κανὰ δυὸ - τρεῖς ἄλλους γιὰ τὸ σπιτί τοῦ Χαράλαμπος. Ἵ Ἐπειδὴ ὅμως ἀντελήφθη πὼς κάτι εἶχε φυλλιαστεῖ ὁ Χαράλαμπος κάλεσε τὸν Λεωνίδα τὸν Κουντάνη, σεβαστὸ πρόσωπο, νὰ τοὺς συνοδεύσῃ, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι στὸν κύρ - Λεωνίδα θ' ἀνοίγε τὴν πόρτα. Πράγματι τοὺς ἀκολούθησε ὁ Κουντάνης, κτυπάει τὴν πόρτα κι' ἀπὸ μέσα ἀκούγεται ἡ φωνὴ τοῦ Χαράλαμπος: Ποῖος κρούει τὴν θύρα αὐτὴν τὴν ὥρα;

— Έγώ είμαι Χαράλαμπε, ό Λεωνίδας ό Κουντάνης. Άνοιξε θέλω νά σοῦ μιλήσω.

— Μόνος σου είσαι;

— Ναί, μόνος μου.

— Κι' έγώ μόνος είμαι κύριε Λεωνίδα. Όμίλει έλευθέρως, μία σάνις μās χωρίζει.

Καί απέχώρησε άπρακτος.

▲

Μιά μέρα πέσαμε τριόμφο. Έγώ είχα σύντροφο τόν Νικόλα τόν Ήλιόπουλο (Κατσισά) και ό Ζέρβας τόν Σταῦρο τόν Άλεξόπουλο (Λέντζερη) πού είχε τό περίπτερο. Στο τριόμφο ώς γνωστόν ό ένας άπό τούς δύο συντρόφους κάνει κουμάντο. Ό Ζέρβας με τόν Σταῦρο δέν συμφωνούσαν. Σε μία στιγμή τού λέει ό Σταῦρος: Έγώ θα κάνω κουμάντο, εσύ δέν ξέρεις. Θυμώνει ό Ζέρβας και τού λέει: Έγώ θα κάνω κουμάντο, διότι εσύ άν ήξερες νά κάνεις κουμάντο δέν θα σε πιάνανε αϊχμάλωτο στή Μ. Άσία.

▲

Ό Παπακωτσάλης ήτανε παππās στήν άπάνω ένορία. Μιά μέρα τόν κάλεσε ό Σπήλιος ό Δημητρακόπουλος (Μουγκοσπήλιος), ό όποιος ήτανε πολύ βραδυγλωσσος, νά πάει στο σπίτι του νά κάνει άγιασμό. Πράγματι πήγε. Καί όταν τελείωσε, τού έδωσε για άμοιβή μιá πεντάρα. Τήν βλέπει ό παππās, έδυσφόρησε και διαμαρτυρήθη.

Καί εις άπάντησι τού λέει ό Σπήλιος:

— "Α...α...αν δέ σε σου...σου...συνφέρει ξου...ξου...ξου...ξουρίσου.

▲

Ένα βράδυ στο σπίτι τού παπα-βασίλη πέζανε καρτιά (πασέτα) ό Νιόνιος ό Καπογιώργης, ό Μασούρος, ό Βασίλης ό Μαλουχος άπό τό Ευζίκι κι' άλλοι. Σε μία στιγμή πετάγεται ό Μαλουχος και λέει στο Νιόνιο:

— Μ' έκλεφες.

— Όχι δέν σ' έκλεψα.

— Μ' έκλεφες.

— Όχι δέν σ' έκλεψα.

— Όρκίσου.

— Όρκίζουμε στον Άγιώργη.

— Όχι. Νά όρκιστής στο Άγιο-Νικόλα.

— Όχι στον Άγιώργη.

— Όχι στον Άγιο-Νικόλα.

Όπότε έπεμβαίνει ό Μασούρος και λέει στο Μαλουχο: Σιγά ρέ, πού θα βάλουμε τόν θεριακωμένο καβαλάρη ίσια με τόν πεζοπόρο τό δικό σας.

Ό Άντώνης ό Βούτας άρραβώνιαζε τό γιό του τόν Λιά, ό άρραβώνας θα γινόταν τήν Κυριακή, μεσοβδόμαδα τού λέει ή Άντώνενα: δέν πās στο Τουμπίσι νά καλέσης και τούς Κοκιναιούς στον άρραβώνα; Πράγματι ξεκίνησε πρωί πρωί ό Άντώνης νά πάει στο Τουμπίσι, θρήκε τούς Κοκιναιούς: Γεια σας τί κάνετε, πώς τα περνάτε; Καλοσώρισε Άντώνη, τί καλές δουλειές; Έτσι ήρθα νά σās δώ. Κάθισε λοιπόν όλο τό πρωί, τό μεσημέρι φάγανε κι ήρθε τ' άπόγευμα σε λίγο θα πέρναγε και τό λεωφορείο για τα Τρόπαια, όπότε σηκώνεται και τούς λέει: έγώ θα φύγω, εάν θέλεται έβγατε καν ένας τήν Κυριακή άπάνου.

— Στο καλό Άντώνη, χαιρετίσματα στήν Άντώνενα.

Φθάνει στα Τρόπαια ό Άντώνης και τόν ρωτάει ή Άντώνενα τί έγινε, θα ρθούνε τήν Κυριακή στους άρραβώνες; Δέν ξέρω, έγώ πάντως τούς είπα άν θέλουν ας θγή κανένας τήν Κυριακή άπάνου. Καλά, τούς είπες ότι άραβωνιάζουμε τόν Λιά; Άν θέλουν ας τό καταλάβουν μόνοι τους.

●

Άφοῦ ευχαριστήσουμε τόν Δ) ντή τής έφημερίδος «Ο ΤΥΠΟΣ τής Γορτυνίας» κ. Θ. Κανελλάκη για τα καλά του λόγια σχετικά με τήν έκδοση τού περιοδικού μας παίρνουμε εκ τών προτέρων τήν άδειά του και τόν παρακαλούμε νά μās έπιτρέψη νά ανάδημοσιεύσουμε σ' αυτό τό «ΠΡΟΙΚΟΣΥΜΦΩΝΟ» του παρμένο άπό τή στήλη ή «Πνευματική Ζωή» τού φύλλου τής 28-2-77.

10 Ίανουαρίου 1765

Έν όνόματι τής Άγίας Τριάδος

Προικοσύμφωνο τής πρώτης κόρης μας θυγατρός τού Κωνσταντάκη τής Σμαράγδας και τής μακαρίτισσας τής γυναικός μου Πιπίνας.

Νά πάρη νόμιμον σύζυγον τής τόν (...) τού Κωνσταντή Μανωλάκη και τής Άρχόντισσας Βαρβαρίτσας,

νά τόν έχη και νά τόν νέμεται ήμέρα και νύχτα.

Έν πρώτοις τής δίδομεν άπό τα φύλλα τής καρδιάς μας δλην μας τήν ευχήν. Δεύτερον τέσσαρα εικονίσματα σε ξύλο δυνατό και χονδρό δυό δάχτυλα και τρία σε άχιβάδες.

Τρία υποκάμισα, τα δυό μικρά και τό ένα μεγάλο.

Δυό άπομεσιανά άτρύπητα και δλόγερα.

Ένα ήμισυ ζευγάρι κάλτσες, τήν άλλη έως ότου γίνει ό γάμος έχει καιρό νά τήν πλέξη.

Ένα φουστάνι άπό ριγωτό τάτσι και άλλο άπό τσακονέτο.

Δυό μανδύλια τού λαιμού και δυό χουμαγιά.

Μιά φασκιά δια τό καλορίζικο.

Ένα ζευγάρι παπούτσια τό ένα μπαλωμένο.

Σαρανταπέντε πήχες βρακοζώνα, τρία τυλιγάδια μέτρο 253½ πήχες.

Και τού γαμπρού μιá σκούφια άσπρη νυκτική νά φορη βραδυά παρά βραδυά.

Έννέα ρεάλια, πέντε παράδες και τρία άσπρα.

Δυό τσουκάλια καστρινά με τα καπάκια των, τέσσαρα πιάτα τό ένα λιγάκι ραγισμένο, ένα μαστραπά τής μακαρίτισσας τής γισγιάς μου, και ένα τζάφρι.

Τό άμελέτητο, ένα τέντζερα χωρίς καπάκι, ένα καρτσόξυλο άπό ξύλο ζωντανό, τρεις θελόνες, ένα λύχνο χωματένιο, και ένα άλλο άπό καθαρό τενεκέ μπογιατισμένο.

Ένα στρώμα μπαλωμένο άπό φίνο καλαμπόφυλλο.

Ένα κλαδι σικιάς, μιá τζαρόγα (χωράφι) ίσα με μιá κυλίστρα ένός γαιδάρου.

Δυό κότες, ένα πετεινό, έπτά αυγά, ένα κόσκινο κουκιά, ένα μερμιτζέλι σπιτίσια μακαρόνια και άν προφτάσουμε θα κάμουμε άλλα τόσα.

Δυόμισυ λίτρες έλαις, σαράντα πλεξάνες κρομμύδια και δυό βάζους κάππαρι.

Νά τα κάμουν δλα θάλασσα, νά τρώνε νά πίνουν, νά γλεντούν δλο τό δκατήμερο, γαμπρός, νύφη δλο τό συμπεθεριό και οι ποιο κοντό γειτόνοι.

Εις τό γαμπρό τήν Κοκχίωνα Καττή με δλα τής.

Ό πεθερός Κωνσταντάκης τής Σμαράγδας

ΤΡΟΠΑΙΑ, Κυριακή 29 του Μάη

ΤΟ ΣΥΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΤΟ ΚΑΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΑΣ

Και βαρέσαν πένθημα οι καμπάνες, και είδε το φώς του πρωϊνού βουρκωμένα μάτια, κόκκινα απ' την αγρύπνια κοντά στο νεκρό...

Κι' άκουσθηκαν μοιρολόγια, μάταια παρακάλια στον κουφό χάρο. Κι' ο παπας διάβασε τα λόγια στην εκκλησιά, κι' ο κόσμος ξαναβούρκωσε κι' έπειτα με θήμα βαρύ, λυπημένο ακολούθησαν τον νεκρό, στο τελευταίο του σπίτι.

Και ξαναβαρέσαν οι καμπάνες κι' άκουσθηκαν ταιριχτά τα παιδιάστικα κλάματα και η φωνή του παπα να ψέλνει... και το όνομα αυτού...

Και τα συχαρίκια στους γονείς και στους κουμπάρους.

Και ήρθε το απομεσήμερο, φωτεινό. Κι' ο ήλιος στεφάνωσε τους γύρω λόφους του χωριού, και το πράσινό τους έλαμψε και σπίθισε σαν πολύτιμη πέτρα.

Και ξαναβαρέσαν οι καμπάνες και θγήκε νύφη από την εκκλησιά. Στιπτή, καμαρωτή περήφανη... και πίσω ο κόσμος ακολουθούσε... μάς την πήραν την κόρη. Τραγουδούσε ο κόσμος, το ίδιο τραγούδι που συνόδεψε όλες τις νύφες του χωριού αιώνες κι' αιώνες.

Κι' έπεσε το βράδυ, απαλό, τρυφερό, και σκέπασε χαρές και λύπες.

Κι' ίσως ξαναβαρέσουν οι καμπάνες, για λύπη ή χαρά, σήμερα... αύριο, ποιος ξέρει.

Και θα εξακολουθήσει να κυλάει η ζωή σε όχωριό, άσταμάτητη ακράτητη σαν το νεράκι της πάνω θρύσης.

ΘΑ ΞΑΝΑΒΑΡΕΣΟΥΝ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ.

Τζ. Β.

Μέσα στη μακρόχρονη ιστορία του, τη γεμάτη αγώνες για έθνική ανεξαρτησία ο λαός μας δημιούργησε μία πολύμορφη και πλούσια μουσική παράδοση που θα μπορούσε και έπρεπε να αποτελέσει τη στέρεη βάση της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Οι γενικότερες όμως πολιτικοκοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες εξέλιχτηκε η νεώτερη ιστορία της χώρας μας, βασικά ή ξένη εξάρτηση έβαλαν τη σφραγίδα τους και στην πολιτιστική ζωή και τη μουσική ειδικότερα.

Η κυρίαρχη μεγαλοαστική τάξη πάντοτε στενά δεμένη με τα ξένα συμφέροντα, αναπτύχθηκε στη περίοδο που ο καπιταλιστικός κόσμος είχε οριστικά πιά περάσει το στάδιο της παρακμής. Έτσι η επίσημη ιδεολογία, η επίσημη κουλτούρα χαρακτηρίζονταν από μαύρο σκοταδισμό και ξέφρενη ξενολατρεία. Στο τομέα της λεγόμενης ελαφράς μουσικής γράφθηκαν τραγούδια κομένα και ραμένα στα μέτρα της άρχουσας τάξης. Πομπώδη, ψεύτικα, γλυκανάλατα στη μελωδία και στο περιεχόμενο με ρυθμούς ξεσηκωμένους από ευρωπαϊκά ή υπερανταντικά πρότυπα αντανάκλουν την ιδεολογία και την ήθικη αυτής της τάξης. Βασικά περιστρέφονται γύρω από την ερωτική απογοήτευση, είναι γεμάτα από ηλίθια μελαγχολία, εξάπτουν ότι αδύναμο υπάρχει στην ανθρώπινη ψυχή.

Παράλληλα, από τη μικρασιατική καταστροφή και πέρα, στις πόλεις εμφανίζεται το ρεμπέτικο τραγούδι δημιουργήμα ενός στρώματος υποπρολεταρίων που μεγάλωσε με τον έρχομό των προσφύγων.

Το ρεμπέτικο τραγούδι κλείνει μέσα του όλα τα άρνητικά χαρακτηριστικά της τάξης που το γέννησε: το πεσιμισμό, τη προβολή της φυγής σε λύση μπροστά στο αδιέξοδο που δημιουργούν οι άθλιες κοινωνικές συνθήκες, τη φυγή που αναζητείται στα ναρκωτικά κ.λπ. Όσο και να το θέλουν να το εξωραίσουν ορισμένοι προοδευτικοί του γλυκού νερού που έχοντας το άθλιο στομάχι τους γεμάτο και εισπράττοντες λίγα χειροκροτήματα χαρακώνονται και δε μπορούν να δουν τα πράγματα βαθύτερα. Τραγούδι ρεμπέτικο, τραγούδι του λούμπεν προλεταριάτου, μακριά από τις ρίζες και τη λαϊκή μας κουλτούρα. Όμως το ρεμπέτι-

κο τραγούδι σπρίζεται μουσικά πάνω στα γερά θεμέλια της ανατολικής μουσικής και όταν δεν έχει χασικλίδικο ή μάγκικο περιεχόμενο στέκεται πιο πολύ ψηλά άδθθεν άστους, τραγούδι που αποτραγουδία για μεγαλοαστούς και άδθθεν άστους τραγούδι που αποκοιμίζει κ.λπ. Και αυτός είναι ένας από τους λόγους που το ρεμπέτικο απόχτησε απήχηση στο κόσμο ενώ δεύτερος για το βασικός λόγος είναι ή με όλους τους τρόπους προβολή του ρεμπέτικου από την άρχουσα τάξη.

Τα χρόνια που ακολούθησαν τη γερμανική κατοχή και τη μεγαλειώδη αντίσταση πάρθηκαν ένα σωρό μέτρα για τον εξοβελισμό κάθε γνήσιου τραγουδιού. Κοντά σ' άλλα διοχετεύεται και το δηλητήριο της σάπιας αντιδραστικής ιδεολογίας μέσω κουλτούρας. Από χίλιες πλευρές προβάλλεται σαν πρότυπο ο αμερικάνικος τρόπος ζωής.

Στη μουσική εισβάλλουν αμερικάνικοι ρυθμοί. Τα «μοντέρνα» τραγούδια τραγουδιώνταν με αμερικάνικη προφορά. Το περιεχόμενο και η μορφή τους είναι ή άποθέωση της απολιτικής και της αποχαύνωσης. Κοντά σ' αυτά όμως τα υποπροϊόντα που απευθύνονται κύρια στη νεολαία χρειάζονται και «έλληνικές» καθαρές μορφές για να καλύψουν τις ανάγκες της αντίδρασης και οι μορφές αυτές βρέθηκαν. Ήταν το ρεμπέτικο τραγούδι. Άμέσως το ραδιόφωνο επιδίδεται σε έκστρατεία προβολής του ρεμπέτικου που γρήγορα χάνει όποια άμεσότητα και φρεσκάδα που διέθετε, οι μελωδίες και οι ρυθμοί του πλαδαρεύουν και εκφυλίζονται και οι στίχοι του γιομίζουν κλάψες και αναστεναγμούς.

Οι έταιρείες δίσκων κάνουν ότι μπορούν για τη προώθησή του, οι δίσκοι κυκλοφορούν σωρηδόν. Νέες μορφές δημιουργούνται από το σμίξιμο του ρεμπέτικου με παλιό ελαφρό ή το λεγόμενο «μοντέρνο» τραγούδι.

Βιομηχανοποιημένα πια όλα αυτά βαφτίζονται το «σύγχρονο λαϊκό τραγούδι» που υποτίθεται ότι εκφράζει τους καύκους τις χαρές και τις λύπες «όλόκληρου του λαού»... γενικόλογια που προβάλλεται πάντα για να καλύψει από τον έκμεταλλευόμενο την άβυσσο που τον χωρίζει από τον έκμεταλλευτή του.

Σ. Γ.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ

Πατρίδα, πού με γέννησες τραγούδι θέ ν' αρχίσω.
Είναι ό πόθος μου τραγός μ' αυτό νά σε ύμνήσω.
Έχεις πατέρα τόν Μοριά, τόν χιλιοδοξασιμένο
κι' είσαι παιδί του όμορφο, με χάρες στολισμένο.

Χτισμένη 'πάνω στό θουνό του είσαι νυφαστόλι,
κι' όσοι σε δούν από μακριά σε καμαρώνουν όλοι.
Στά δίστρατα, στόν 'Αί - Λιά, επάνω στην Κουκούλα,
έπου σταθώ, για νά σε δώ μου φαίνεσαι νυφούλα.

'Αέρας χόρτα του θουνού, τό κρύο τό νερό σου
για γάλα μεις τό παίρνουμε, Πατρίδα, απ' τό μαστό σου.
Με τά σπιτάκια στό θουνό και τά πυκνά πουρνάρια
μοιάζεις με γλάστρα όμορφη που έχει άνθων κλωνάρια.

Τά κάστρα πούνε πλάι σου μάς μαρτυρούν για σένα,
πώς τύραννοι σε σκλάβωσαν σε χρόνια περασμένα.
Μά σαν γεννήθη ή κλεφτουριά κάθε έχθρός νικήθη
κι' ό,τι είχε γύρει απ' τή σκλαβιά, όλόρθο ξαναστήθη.

Δέν θα ξεχάσω τά καλά, πού μο'δωσες, Πατρίδα.
Μέσ' στην καρδιά μου πάντοτε θα σ' έχω κορωνίδα.
Στή γή σου πρώτ' αντίκρισα τόν 'Ηλιο, τό φεγγάρι
και συ 'σουνα πού μάναφες της Πίστης τό Λυχνάρι.

ΔΙΟΝΥΣ. ΜΟΥΣΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Στό χωριό τά παλιά τά χρόνια

ΣΠΑΡΤΟ ΤΟ... ΜΕΤΑΞΙ ΤΟΥ ΦΤΩΧΟΥ

Τό σπάρτο στό χωριό τό είχαμε για όπλο κατά της φτώχειας. 'Αγιο δώρο, φυτρωμένο στις πλαγιές των λόγγων μας, πραγματική παρηγοριά της φτωχολογιάς, πού είχε κορίτσια άνύπαντρα και θέλανε προίκα. Τό σκόρπισε μ' άπλοχεριά ό Θεός στό άγονο τόπο μας και τό προώρισε να γίνη τό μετάξι... του φτωχού.

Με τό σπάρτο φτειάχναμε ρασσοποδιές, σαλαπλάδες, κουβέρτες στρώματα κι' έτοιμάζαμε τά προικιά της θυγατέρας.

Στήν εμφάνισ δέν διέφεραν από τά μάλλινα. 'Αλλά για νά είμαστε είλικρινείς τά ξεχωρίζαμε στά προικισύμφωνα. «...Τρεις σπάρτινες,

ρασοποδιές, πέντε σπάρτινες σαλαπλάδες, όκτώ σπάρτινες κουβέρτες...».

Για νά γίνη όμως τ' όσπάρτο σαλαπλάδα και ρασσοποδιά χρειάζονταν δουλειά, κόπο και νειάτα.

Νύχτα ακόμη, πριν σήση τ' άστέρι της αύγης και πριν «σκάσει» ό ήλιος στην κορυφή της «Βλαχοπούλας», οι νέες του χωριού, κορίτσια της παντρειάς, με τό σχοινί και τό κλαδευτήρι στά χέρια άνηφόριζαν για τους σπαρτότοπους.

Στό Μακούσι, στό Ποτιστικό, στό Τουμπίτσι, στις Συναλίστρες έφταναν για νά κόψουν σπάρτο.

Μακροπλέξουδες θουνίσιας άμαζό-

νες μ' άνθισμένο τό παρθενικό χαμόγελο στά χείλη πολεμούσαν τή φοβέρα της φτώχειας για ένα καλύτερο αύριο. Τις έβλεπες άργότερα να κατηφορίζουν ζαλωμένες δεμάτια από σπάρτο, να «άκουμπανε» κάπου - κάπου για νά «ξαποστάσουν» και να προχωρούν για τό φυσικό έργαστήρι τό ποτιστικό πού θα γίνονταν τό θαύμα.

Έκει με τή βοήθεια της φωτιάς, της ύπομονής μαζί και του τραγουδιού, αλλά περισσότερο του νερού πού ξεχύνονταν γάργαρα από τό πλατύ στόμα του βράχου θα γίνονταν τό σπάρτο... μετάξι. Η φλούδια του φύλλου με κατάλληλη έπεξεργασία θα γινώταν τεχνικό μαλλί, έτοιμο για ρούχα. Έκουβαλούσαν πουρνάρια από τις κριανές για τή φωτιά και έτοιμάζαν τις «κακαδόστρες» για τά λεχέτια. (Βάσεις για τό άναμμα της φωτιάς κάτω από τά καζάνια). Μέσα στό λεβέτι μαζί με νερό, έβαζαν τά δεμάτια το ύσπάρτου να βράσουν. Προκομένη ήταν εκείνη πού θα είχε τις περισσότερες «κακαδιές» ή βρασιές όπως τις έλεγαν. Όταν έβλεπαν ότι τό σπάρτο πού έβραζε άλλαζε χρώμα και γίνονταν λαδί, τό έβγαζαν και τό έρριχναν στό κρύο νερό πάνω στ' άκόνια, κοντά στό νερό, για λίγη ώρα. Κατόπιν καθισμένα τά μέλη όλης της οικογενείας, άρχιζαν τό «ξεφλούδισμα». Πιο πέρα στόν τέτζερη έβραζε ή μακαρονάδα για τό μεσημεριανό ύπαίθριο τραπέζι. Στή θράκα έψήνετο και κανένα καθουράκι πού άφησε εκεί τό άπαλό χεράκι κάποιου μικρού παιδιού πού τόν άποχαιρέτισε με τ' άθώα λόγια (...Έδω σε θέλω κάθουρα πώς άπηδάς τά κάρβουνα). Και τό ξεφλούδισμα συνεχίζονταν με ύπομονή, κουτσομπολιό και τραγούδι. Τους λιάντες της φλούδας τους έκαμαν «κουλούτσια», δηλαδή κουβάρια πού τ' άφηναν μέσα στό νερό όκτώ ήμέρες. Κατόπιν άρχιζε τό «στούμπισμα» με σκοπό να ξεχωρίσουν οι ίνες και ν' άσπρίσουν. Έτσι τό σπάρτο, γινώταν τεχνικό μαλλί, πού με τόν γνωστό πλέον δρόμο έφθανε στόν άργαλειό.

Σήμερα δέν βγάγουν πιά σπάρτο οι γυναίκες στό χωριό και καλό θα ήταν, στό κοινοτικό μουσειο πού μπορεί να γίνη στό χωριό, να υπάρχουν και μερικά σπάρτινα ρούχα...

ΔΗΜ. ΚΑΡΔΑΡΑΚΟΣ

Η ΔΙΑΛΕΞΗ ΤΟΥ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΞΥΔΗ

Τὸ Διοικ. Συμβούλιο τοῦ συλλόγου, μέσα στὰ πλαίσια τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν του ἐκδηλώσεων, ἐπραγματοποίησε, γιὰ πρώτη φορά στὴν ἱστορία τοῦ συλλόγου, κατὰ τὸ τριήμερο τοῦ Ἁγίου πνεύματος, ὁμαδικὴ κάθοδο στὸ χωριό, μὲ κύριο σκοπὸ νὰ δώσῃ ἕνα εἰδοσπνευματικῆς τροφῆς εἰς τοὺς συμπολίτας μας, πραγματοποιώντας στὴν μεγάλη αἴθουσα τοῦ Γυμνασίου ὁμιλία — διάλεξη, μὲ ὁμιλητὴ τὸν ἐκ Τροπαίων καταγόμενον ἐκλεκτὸν λογοτέχνη κ. Θεόδ. Ξύδην. Κατάμεστη ἡ αἴθουσα ἀπὸ τὴν καθολικὴ συμμετοχὴ τῶν συμπατριωτῶν μας, ποὺ ἄκουσαν μὲ προσοχὴ καὶ ἐνδιαφέρον τὸν ὁμιλητὴν ποὺ μὲ σαφήνεια καὶ γλαφυρότητα ἀνέπτυξε τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας ποὺ εἶχε τίτλο τὸ «Δημοτικὸ καὶ ἐντεχνο ποιητικὸ ἐγκώμιον τοῦ εἰκοσιένα». Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁμιλίας ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου κ. Δ. Πυριβολῆς ἐπρολόγησε τὸν κ. Ξύδη εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου τῶν Τροπαιατῶν Ἀθηνῶν αἰσθάνεται ιδιαίτερη χαρὰ καὶ ἱκανοποίησις τόσο γιὰ τὴν σημερινὴ συγκέντρωση, στὴν ὁποία θέλει νὰ δώσῃ ἐορταστικὸ χαρακτήρα, ὅσο καὶ γιὰ τὴν κάθοδο, ποὺ ἐπραγματοποίησε ὁ Σύλλογος στὸ χωριό.

Μὲ τὴν κάθοδο αὐτὴ ὁ Σύλ-

λογος ἐπεδίωξε τὸν συνδυασμὸ τῆς ἐξυπηρετήσεως τριῶν εἰδικωτέρων σκοπῶν, ποὺ ἀποτελοῦν καὶ οἱ τρεῖς καταστατικούς του σκοποὺς καὶ βασικούς του στόχους.

Ὁ πρῶτος σκοπὸς συνίστατο στὸ νὰ δώσῃ μὲ τὴν ἐκδρομὴ τὴν εὐκαιρίαν στὰ μέλη του νὰ ξεφύγουν, ἔστω γιὰ δυὸ ἡμέρας, ἀπὸ τὸ καυσαέριο τῆς

Ἀθῆνας καὶ νὰ πραγματοποιήσουν μιὰ ἐπαφὴ μετὰξὺ τους μὲ τὴν κοινὴ συμμετοχὴ στὸ ἐκδρομικὸ πρόγραμμά μας.

Ὁ δεῦτερος σκοπὸς ἦταν, μὲ τὸν προγραμματισμὸ τῆς ἐκδρομῆς στὸ χωριό, νὰ φέρῃ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου σὲ ἀμεση ἐπαφὴ μὲ τὰ Τρόπαια, τοὺς Τροπαιάτες, τὴν ζωὴ τους, τὰ προβλήματα τους, τὴς ἐπιθυμί-

- ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΛΕΞΗ
ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΣΤΑ ΤΡΟΠΑΙΑ -

ες τους. Πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς ἐξυπηρετήσεως αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ, καὶ πέρα ἀπὸ τὶς ἀτομικές, τὶς προσωπικές ἐπαφές, ποὺ θὰ ἔχει ὁ καθένας μας ἐδῶ, ὁ Σύλλογος προχώρησε σὲ μιὰ πιὸ ὀργανωμένη καὶ συστηματικὴ ἐνέργεια σὲ ἐπίσημο, ἂν μπορούσα νὰ εἰπῶ, ἐπίπεδο.

Ἐζήτησε δηλαδή, νὰ πραγματοποιηθῆ σήμερα τὸ ἀπόγευμα κοινὴ σύσκεψη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου τῶν Τροπαιῶν καὶ τοῦ Διοικητικ. Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου μὲ σκοπὸ τὴν ἐξέταση τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν προβλημάτων τοῦ χωριοῦ καὶ τὴν ἐξεύρεση τρόπων καὶ μέσων, μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Σύλλογος θὰ μπορέσει νὰ βοηθήσει στὴν σωστὴ ἐπίλυση αὐτῶν τῶν προβλημάτων τοῦ χωριοῦ καὶ τὴν ἱκανοποίηση αὐτῶν τῶν ἀναγκῶν.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω πὼς τὸ γενικὸ πνεῦμα πολιτικῆς τοῦ Συλλόγου εἶναι πνεῦμα, ἐνωτικὸ καὶ πνεῦμα ἀδελφικῆς συνεργασίας καὶ προσπαθείας. Ἐπειδὴ τὸ

ἴδιο πνεῦμα πιστεύω ὅτι διέπει καὶ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐκφράσω μαζί μὲ τὴν εὐχὴ καὶ τὴν θεβαιότητα ὅτι ἡ κοινὴ αὐτὴ σύσκεψη θὰ ἔχει γόνιμα καὶ ἐλπιδοφόρα ἀποτελέσματα.

Ὁ τρίτος συνδυασμένος σκοπός, ποὺ ἐπιδιώξαμε καὶ ποὺ ὑλοποιεῖται μὲ τὴν παρούσα συγκέντρωση, εἶναι ἡ συνέχιση τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Συλλόγου. Σὰς εἶναι γνωστὸς οἱ διαλέξεις ποὺ ὀργάνωσε στὴν Ἀθήνα ὁ Σύλλογος μὲ διακεκριμένους ὁμιλητὲς, καὶ οἱ ὁποῖες ἐσημείωσαν πλήρη ἐπιτυχία.

Σήμερα ἐπιδιώξαμε ἀφ' ἑνὸς νὰ συνεχίσουμε αὐτὴ τὴν πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ δράση καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ τὴν μεταφέρουμε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὸ χωριὸ προκειμένου νὰ αἰσθανθοῦν καὶ τὰ Τρόπαια μέσα στὰ Τρόπαια τὸν παλμὸ τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τῶν πνευματικῶν τους παιδιῶν. Ἐπιλέξαμε ἔτσι καὶ ἐκαλέσαμε

σὺν ὁμιλητὴ τῆς σημερινῆς μας ἐκδηλώσεως ἕνα πανάξιο πνευματικὸ τέκνο τῶν Τροπαιῶν τὸν συμπατριώτη Θεόδωρο Ξύδη. Πρέπει νὰ τονίσω στὸ σημεῖο αὐτὸ τὴν προθυμία μὲ τὴν ὁποῖα ὁ ἐκλεκτὸς αὐτὸς Τροπαιάτης ἀπεδέχθη τὴν πρόσκληση τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν ἐπιθυμία ποὺ καὶ ὁ ἴδιος εἶχε — ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν πρόσκλησή μας — γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ τὴν σημερινὴ ἐπαφὴ τοῦ μαζί μας.

Κι' αὐτὸ γιατί μπορεῖ νὰ μὴ γεννήθηκε στὰ Τρόπαια ἀλλὰ δὲν ξέχασε ποτὲ τὴν διπλὴ καταγωγή του ἀπὸ τὰ Τρόπαια δηλαδή ἀπὸ Πατέρα καὶ Μητέρα Τροπαιάτη.

Καὶ τώρα, παρ' ὅλο ὅτι θὰ ἐπαναλάβω γνωστὰ σὲ ὅλους σας πράγματα καὶ παρ' ὅλο ὅτι θὰ προσκρούσω στὴν γνωστὴ ταπεινοφροσύνη τοῦ ἐξαιρέτου μας ὁμιλητῆ, ἐπιτρέψτε μου νὰ σκιαγραφήσω μὲ συντομία τὴν προσωπικότητα τοῦ Κυρίου Ξύδη καὶ τὸ ἔργο του:

Ὁ κ. Ξύδης εἶναι ποιητὴς, συγγραφεὺς καὶ κριτικὸς. Ἐ-

γραψε και δημοσίευσε τέσσαρες συλλογές ποιημάτων από τις οποίες η πρώτη έτιμήθηκε με το βραβείο των 12 το 1965 και η τρίτη με το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών το 1971.

Έγραψε πολλά αισθητικά και κριτικά δοκίμια και φιλολογικές αναλύσεις έργων της αρχαίας, της βυζαντινής και της Νεοελληνικής λογοτεχνίας. Επίσης έδημοσίευσε πολλές βιβλιοκρισίες.

Συνεργάζεται σε πολλά λογοτεχνικά και επιστημονικά περιοδικά. Έγραψε περισσότερες από 40 μελέτες για την βυζαντινή ύμνογραφία οι οποίες έτιμήθηκαν το 1954 με το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών.

Έγραψε σειρά μελετών που συνδέονται με την Ελληνική Μυθολογία και Ιστορία, σχεσιν έχοντα τα περισσότερα με την Ήλεια.

Τα μελετήματα του Θ. Ξύδη για πεζογράφους και ποιητές της νεοελληνικής λογοτεχνίας είναι πολλά.

Ένα πολυσέλιδο βιβλίο του με τον τίτλο "Άγγελος Σικελιανός που αποτελεί συστηματική έρμηνεία της ποιητικής προσφοράς του Σικελιανού έτιμήθη το 1974 με το 1ο Κρατι-

κό Βραβείο κριτικής του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

Ο Θ. Ξύδης είναι μέλος της Εθνικής Έταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών της Έταιρείας Σπουδών της Λαογραφικής Έταιρείας της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Έταιρείας της Έταιρείας Ελληνικών Σπου-

δών του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασός» και άλλων.

Και τώρα παρακαλώ τον κ. Ξύδη να καταλάβη τη θέση του στο θήμα και να αναπτύξη το θέμα του το όποιον είναι «Το Δημοτικό και έντεχνο ποιητικό έγκώμιο του Εικοσιένα».

Σας ευχαριστώ που με άκούσατε.

Άλλο ένα στιγμιότυπο από την Διάλεξη.

Στην συνέχεια το βήμα κατέλαβε ο κ. Θεόδωρος Ξύδης

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΤΕΧΝΟ ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΓΚΩΜΙΟ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ

Στην αρχή της όμιλίας του ο κ. Θεόδωρος Ξύδης ευχαρίστησε θερμά τον πρόεδρο του Συλλόγου των Τροπαιατών Αθηνών κ. Δημήτριον Πυριοβολήν και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την πρόσκλησή τους να μιλήση στα Τρόπαια με την ευκαιρία της έκδρομής των μελών στη γενέτειρα. Επίσης ευχαρίστησε τον πρόεδρο της Κοινότητας κ. Μαρίνην Στασινόπουλον για την τόσο πρόθυμη φιλοξενία των έκδρομών.

Αναφέρθηκε ύστερα στον περικαλλή χώρο των Τροπαιών και γενικώτερα της Γορτυνίας, με τους σεμνούς και φιλοπρόόδους κατοίκους της. Η Γορτυνία στα

χρόνια της Επανάστασεως του 1821 και στους μετέπειτα δύσκολους και καλλίνικους αγώνες έως τις ημέρες μας υπήρξε παρούσα στο έθνικό προσκλητήριο. Επίσης, οι φιλοπρόοδοι Ξενητέμνοι της δέν την έλησμόνησαν ποτέ.

Περιέγραψε σύντομα τη φυσική όψη των Τροπαιών, καθώς είναι κτισμένα άμφιθεατρικά και στεφανώνονται από τον κατάφυτο λόφο, παρέχοντας στον έπισκέπτη την πιο συναρπαστική θέα. Οι κλιματολογικές συνθήκες κάνουν τα Τρόπαια ιδεώδη τόπο θερινής διανομής.

Υστερα έμνημόνευσε την ιστορική ύπαρξη του χώρου αυτού

στην αρχαία εποχή και τη μεσαιωνική. Ιδιαίτερα στάθηκε στο φούριο της Άκοβας, ενώ τα έρείπιά του σώζονται και συνδέεται με ωραίους θρύλους.

Έπειτα ο κ. Ξύδης εισήλθε στο θέμα της όμιλίας του, που ήταν το λυρικό έγκώμιο, που έκανε το δημοτικό τραγούδι και η έντεχνη νεοελληνική ποίηση στο Εικοσιένα. Ο Γορτυνιακός χώρος αποτελεί κοιτίδα για το δημοτικό μας τραγούδι και είναι εξακουσμένη ή συμμετοχή του στην Έθνεγερσία του Εικοσιένα.

Το Εικοσιένα είναι ένας καθολικός έθνικός αγώνας, που τον έγέννησε η όμόθυμη συνείδηση του λαού. Το δημοτικό μας τρα-

γούδι στάχρνια τῆς τουρκοκρατίας τραγουδοῦσε τοὺς ἀδούλουτους ἀνθρώπους, τοὺς περιφρονητὲς τοῦ κινδύνου, ποὺ Ζοῦσαν μὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστη στὴν Ἐλευθερία.

Στὰ ἱστορικὰ δημοτικὰ τραγούδια ἐκθειάζεται ἡ ἀγωνιστικὴ τῶν κλεφτῶν καὶ ἐξαίρεται ἡ ὁμαδικὴ ψυχὴ τοῦ ἐπαναστατημένου λαοῦ. Χῶροι, ποὺ τὸ Εἰκοσιένα τοὺς καθιέρωσε στὴ μνήμη τοῦ Ἔθνους, ὑμνοῦνται σὲ πολλὰ δημοτικὰ τραγούδια. Ἐξαίρεται ὁ ἠρωϊσμός τῶν ἀγωνιστῶν μὲ παρομοιώσεις, ἀλληγορίες, παραβολές, μεταφορὲς καὶ ἄλλα σχήματα λόγου. Στους ἤχους τῆς φλογέρας Ζῆ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Δίκαια ὁ Φωριέλ ἐχαρακτήρισε τὸ 1824 τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια μνημεῖα τοῦ πνεύματος, τῆς ἱστορίας καὶ τῶν ἠθῶν καὶ ὁ Νικόλαος Πολίτης διέκρινε σ' αὐτὰ πρωτοτυπία καὶ φραστικὴ δύναμη.

Ὑστερα ἀπὸ τοὺς ἀνώνυμους τραγουδιστὲς τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, ὁ κ. Ζύδης προχώρησε στὴν ἐξέταση τῆς ἐντεχνῆς ποιήσεως ποὺ ὕμνησε τὸ Εἰκοσιένα, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Ρήγα Φεραίου.

Ἰδιαίτερα ἐξῆρε τὴν πατριωτικὴν ποίηση τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, ποὺ ἔγραψε τὸν Ὑμνο στὴν Ἐλευθερία τὸ 1823, στὸν ὁποῖο ἐξυμνεῖ τὴν ἐκκρήνη τῆς Ἐπαναστάσεως, τὴν Ἄλωση τῆς Τριπόλεως, τὴν καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη, τὴν πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου, τὰ ναυτικὰ κατορθώματα, τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε' κλπ. Ἡ φιλελεύθερη ψυχὴ τοῦ Σολωμοῦ στὸ ἔξοχο ποίημά του «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι» μᾶς ἔδωσε τὴν ἰδέα τῆς ἐθνικότητος σὲ ποιητικὴ μετουσίωση, συντροφευμένη ἄρρηκτα μὲ τὴν Ἐλευθερία. Ἐπίσης, κατὰ τρόπο ἀπόλυτο ἐξέφρασε τὸν ἰδεαλισμὸ του στὸ ποίημα του «Κρητικὸς» καὶ σὲ ἄλλα.

Ὁ Ἄνδρέας Κάλβος ἔγραψε ἐγκωμιαστικὰς Ὁδὲς γιὰ τὴν ἐθνικὴν παλιγγενεσία. Ὑμνεῖ δοξαστικὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα τῆς Ἐπαναστάσεως. Τέτοια ποιήματά του εἶναι «Εἰς τὸν ἱερόν Λόχον», «Εἰς Χίον», «Εἰς Ψαρά», «Εἰς Σοῦλι», «Εἰς Ἐλευθερίαν», «Εἰς Νίκη» κ.λπ. Πάντοτε κα-

ταλήγει μὲ μίαν ἐνθουσιαστικὴν κραυγὴν παιανικὴν.

Ὁ Βαλαωρίτης ἔγραψε ὀλόκληρη σειρά ποιημάτων γύρω ἀπὸ τὸ Εἰκοσιένα. Μᾶς μιλάει γιὰ τὴ Ζωὴ τῶν ἀρματολῶν καὶ κλεφτῶν μὲ ἀσυγκράτητο ἐνθουσιασμό. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Κρυστάλλης σὲ ποιήματά του εἶδε τὸ Εἰκοσιένα μὲ ἀσυγκράτητο θαυμασμό.

Ἰδιαίτερα πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ἡ ποιητικὴ προσφορὰ τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ στὴν ἐξύμνηση τοῦ Εἰκοσιένα. Πολλὰ ποιήματά του ἀφιέρωσε σ' αὐτό, ὅπως στίχους στοὺς «Ἰαμβοὺς καὶ Ἀνάπαιστους», μερικὰ ἀπὸ τὰ σονέτα τῶν «Πατρίδων», τὸ περίφημο 17ο ποίημα στὰ «Σατιρικὰ Γυμνάσματα» ποὺ ἀναφέρεται στὸν Κολοκοτρώνη, ποιήματα τῆς συλλογῆς «Πολιτεία καὶ Μοναξιά», «Βωμοί» «Παράκαιρα», «Δειλοὶ καὶ Σκληροὶ Στίχοι», «Περάσματα καὶ Χαιρετισμοί», «Πρόσωπα καὶ Μονόλογοι» κ.λπ.

Ὁ Ἄγγελος Σικελιανὸς μὲ τὸ ἐξαιρετὸ ποίημά του «τὸ μαρτύριο τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ στὸν Ἐλικώνα» θέλησε νὰ συνάψῃ τὸ ἠρωϊκὸ πνεῦμα τοῦ Εἰκοσιένα καὶ τῶν πρωτύτερων αἰώνων τῆς δουλείας ποὺ κορυφώθηκαν στὴν Ἐθνεγερσία. Τὸ ἄδρὸ αὐτὸ ποίημα ζωντανεῖ μπροστὰ μας τὸν Ὁσιο Σεραφεῖμ, ποὺ πέθανε τὸ 1602 καὶ ἐμόνασε σὲ μοναστήρι τῆς Βοιωτίας. Καὶ σὲ ἄλλα δύο ποιήματά του ὕμνει τὸ Εἰκοσιένα ὁ Σικελιανός.

Ὁ Κ. Καβάφης σὲ ποίημά του ἀναφέρεται στὴν Ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ στοὺς σχετικὸς στίχους του θυμᾶται τὰ δημοτικὰ τραγούδια τῶν κλεφτῶν. Χαρακτηριστικὸ ποίημά του εἶναι καὶ οἱ «Θερμοπύλες», ποὺ εἶναι τὸ συμβολικὸ ποίημα κάθε ἐθνικῆς ἀντιστάσεως.

Ὁ Γ. Σεφέρης στὸ «Ἡμερολόγιο Καταστρώματος» ἀναφέρεται σ' ἓνα ποίημά του στὸν πόθο γιὰ τὴν Ἐλευθερία, ποὺ εἶναι πόθος ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν ἐποχῶν καὶ ἰδιαίτερα τῆς ἐποποιίας τοῦ Εἰκοσιένα.

Πολλοὶ εἶναι οἱ ἄλλοι νεοἝλληνες ποιητὲς, ποὺ τοὺς ἔχει συγκινήσει βαθύτατα τὸ γεγονὸς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τὰ διάφορα ἱστορικὰ περιστατικὰ

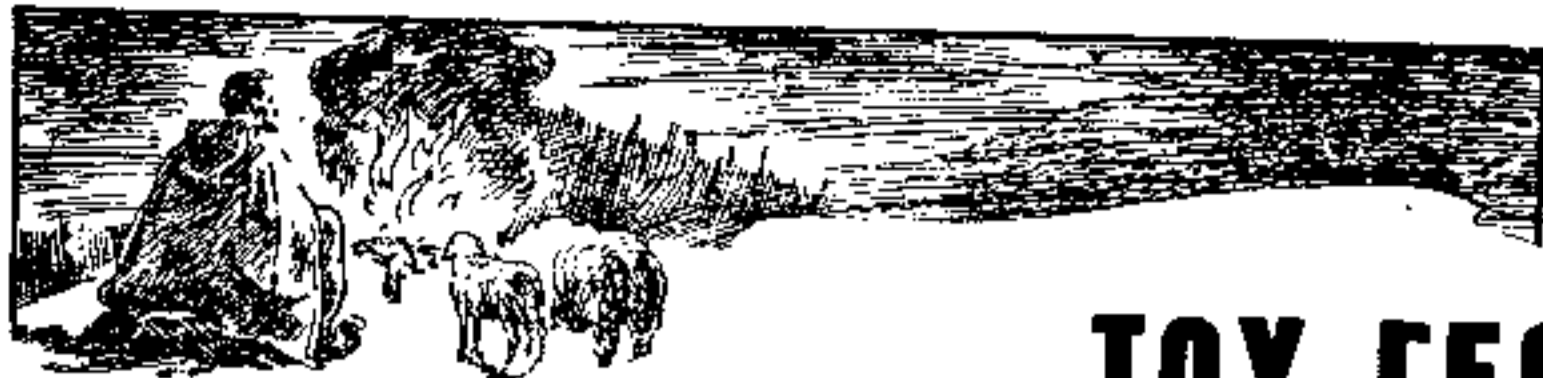
τῆς καὶ φυσικὰ εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀναφερθοῦν ἐδῶ στὸ σύνολό τους.

Μὲ τὸ τέλος τοῦ Βυζαντίου τὸ 1453, ἡ πνευματικὴ φλόγα δὲν ἔσβυσε στὸ δουλωμένο Γένος. Ἀπὸ τὸν 15ο αἰ. ὑπάρχουν πολλὰ ὀνόματα λογίων ποὺ ἐσημείωσαν τὴν πνευματικὴ παρουσία καὶ φτάνουμε ἀργότερα στὴν κορύφωση μὲ τὸν Ἀδαμάτιο Κοραῆ. Ὅπως ἔχουμε τὸν 17ο αἰ. τὸν δυτικὸ διαφωτισμὸ, στὴν ὑπόδουλη Ἑλλάδα τοῦ 18ου αἰ. ἔχουμε τὸν ἑλληνικὸ διαφωτισμὸ. Μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ διαφωτισμοῦ ὑπογραμμίζεται ἡ ἐθνικὴ συνείδηση, μαζὶ μὲ τὴν ἔξαρση τῶν πολιτικῶν ἰδανικῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰσότητος. Ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας δὲν ἀποκοιμήθηκε καὶ δὲν ἐληθάργησε. Ἡ ἰδέα τῆς Ἐλευθερίας ὑπῆρξε ἡ κυριαρχοῦσα ἰδέα. Αὐτὴ ἡ ἰδέα διακλαδίζεται στὴν ἐθνικὴ, στὴν πνευματικὴ, στὴν πολιτικὴ καὶ στὴν ἠθικὴ Ἐλευθερία.

Πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι στὰ κείμενα τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ καὶ στὰ κείμενα τῶν λογίων ἔχουμε σαφῆ τὴν διατύπωση ὅτι ἡ δουλεία ἦταν βασικὰ ἀντίθετη πρὸς τὰ ἠθῆ καὶ τίς δοξασίες καὶ τίς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος τῶν Ἑλλήνων. Τὴν ἐξαθλίωση ποὺ δημιουργοῦσε ὁ ξένος δυνάστης τὴν ἐβλεπαν ὡς ἄλογα καὶ λαὸς σὲ κάθε καταπίεση, ὅπως λ.χ. στὴν παρεμπόδιση τῆς παιδείας καὶ στὴν παραβίαση τῶν κοινοτικῶν προνομίων.

Μὲ τὴν φαντασία τοῦ ὁ ἀνώνυμος λαός, ὁ ἴδιος ποὺ ἀγωνιζόταν κάτω ἀπὸ δραματικὲς συνθήκες ζωῆς γιὰ τὴν Ἐλευθερία, ἐκλάψε τὰ δεινὰ τῆς σκληρίας καὶ τραγούδησε τοὺς θρήνους τοῦ Εἰκοσιένα. Τὸ τραγούδι αὐτὸ τοῦ λαοῦ τὸ πῆρε ὁ Σολωμὸς καὶ τὸ ἀνέβασε μὲ τὴν ποίησή του σὲ ὕψη τελειότητας, ὕστερα τὸ παρέλαβαν οἱ μεταγενέστεροι ποιητὲς, ποὺ ὕμνησαν τὴν Παλιγγενεσία καὶ δοξολόγησαν τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα. Γιὰ τὴν νεοἙλληνικὴν ποίηση τὸ Εἰκοσιένα ἀποτελεῖ τὴν πιὸ θαρραλέα ἐκκίνηση καὶ τὴν πιὸ ἐπιβλητικὴν ἐξόρμηση.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥ

Από τό τεύχος αυτό τό περιοδικό εγκαινιάζει μιὰ νέα στήλη, αφιερωμένη στούς γεωργούς και τούς κτηνοτρόφους τῆς περιοχῆς μας.

Ἡ καθιέρωση εἰδικῆς στήλης γιά τούς γεωργοκτηνοτρόφους υπαγορεύτηκε ἀπό πολλοὺς λόγους, ἀνάμεσα στούς ὁποίους ξεχωρίζουν οἱ ἑξῆς:

α) Οἱ γεωργοκτηνοτρόφοι ἀποτελοῦν ἀριθμητικά τῆ μεγαλύτερη τάξη τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

β) Ἀποτελοῦν τῆ βάση και τό θεμέλιο τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Ἡ ἐθνική μας οἰκονομία εἶναι ἀγροτική και στηρίζεται στὸν γεωργοκτηνοτρόφο. Οἱ γεωργοκτηνοτρόφοι, ὁ λαός τῆς υπαίθρου, ἦσαν πρῶτοι στῆ μάχη και τίς θυσίες σέ ὅλους τούς ἐθνικοσπελευθερωτικούς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ μας, ἀπὸ τότε ποὺ ἐγίνε κράτος μέχρι και σήμερα.

γ) Αὐτοὶ διατηροῦν ἀνόθευτες τίς ἀγνές παραδόσεις τῆς φυλῆς μας και ἀποτελοῦν τούς θεματοφύλακες τῆς ἐλληνικῆς οἰκογένειας, τροφωδῶντας ἀσταμάτητα τὴν ἐλληνική κοινωνία και τὴν δημόσια ζωὴ τοῦ τόπου μας μὲ τὰ πιὸ ὑγιῆ στοιχεῖα σέ ὅλους τούς τομείς τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητας.

δ) Τέλος εἶναι ἡ μόνη τάξη, ἡ ὁποία, παρ' ὅτι προσφέρει τόσα πολλά, δὲν ἔχει τύχει τῆς ἀνάλογης προστασίας και βοήθειας ἀπὸ τούς φορεῖς τῆς δημόσιας ζωῆς.

Συνεπῶς ἡ βοήθεια πρὸς τούς ἀνθρώπους αὐτούς, ἀπὸ τούς ὁποίους σχεδὸν ὅλοι προερχόμαστε, ἀποτελεῖ χρέος μας και ἡ εγκαινιαζομένη στήλη αὐτὸ τό σκοπὸ ἔχει. Νὰ βοηθήσει ὅσο μπορεῖ τούς ἀγρότες και κτηνοτρόφους στὴν ἐπισήμανση τῶν πιὸ σπουδαίων ἀπὸ τὰ προβλήματα ποὺ τούς ἀπασχολοῦν και τὴν ἐξεύρεση τρόπου ἐπίλυσης αὐτῶν. Ν' ἀποτελέσει τὸ βῆμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο κάθε συμπατριώτης μας γεωργοκτηνοτρόφος, νὰ μπορεῖ ἐλεύθερα νὰ ἐκθέσει τίς ἀπόψεις του και τίς σκέψεις του γύρω ἀπὸ τὰ ζητήματά του. Καὶ σέ κάθε ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ νὰ ἀναπτύσσεται, μὲ τὴ βοήθεια εἰδικῶν, ἓνα εἰδικώτερο θέμα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἀγρότη και τοῦ κτηνοτρόφου.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ στήλη αὐτὴ θὰ πετύχει στὸ σκοπὸ τῆς και θὰ βοηθήσει ἀποφασιστικά στὴ καλλιτέρευση τῆς ζωῆς τῶν γεωργοκτηνοτρόφων, τῶν ἀνθρώπων τοῦ καθημερινοῦ μόχθου. Γι' αὐτὸ και τούς καλοῦμε ν' ἀπευθύνονται στὸ περιοδικὸ μας και νὰ εἶναι σέ διαρκῆ ἐπαφὴ μὲ τὸ Σύλλογό μας, τὸ Πρόεδρο τῆς Κοινότητας και τὸ Κοινοτικὸ μας Συμβούλιο.

Ι. Γ. Κ.

Ἐγκαινιάζοντας τὴ νέα στήλη διαλέξαμε ἓνα θέμα ποὺ ἔχει πρακτικὴ σπουδαιότητα στὴ δουλειὰ τοῦ κτηνοτρόφου. Ἀναφέρεται εἰς ἀσθένειες ποὺ παρουσιάζονται στὰ νεογέννητα ἀρνιά και τούς τρόπους θεραπείας και πρόληψης τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν καρμένο ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΝΙΑΤΑ».

ΑΡΡΩΣΤΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΒΑΛΛΟΥΝ ΤΑ ΝΕΟΓΕΝΝΗΤΑ ΑΡΝΙΑ

Τὰ νεογέννητα ἀρνιά προσβάλλονται ἀπὸ πολλὲς ἀρρώστιες, ὅπως και τὰ πρόβατα.

Ἀπὸ τίς ἀρρώστιες αὐτές, ἄλλες προσβάλλουν τὰ πρόβατα και ἀπὸ αὐτὰ προσβάλλονται τὰ ἀρνιά, και ἄλλες προσβάλλουν μόνο τὰ ἀρνιά.

Ὁ ὀργανισμὸς τῶν νεογέν-

νητων ἀρνιῶν εἶναι πολὺ εὐαίσθητος, γιατί εἶναι παρθένος και δὲν ἔχει τὴν ἀντοχὴ ποὺ ἔχουν τὰ ἡλικιωμένα ζῶα στὰ μικρόβια και στὰ παράσιτα. Γι' αὐτὸ τό λόγο χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχή.

στὴν ὑγιεινὴ
στὴ διατροφή

στὸν ἐνσταυλισμό.

Ἡ φύσις προνόησε, ὥστε τὸ πρωτόγαλα (κολόστρα), ποὺ βυζαίνουν τ' ἀρνιά τίς τρεῖς ἕως πέντε μέρες μετὰ τὴ γέννα τους, νὰ τὰ ἐφοδιάζει μὲ ἀμυντικές δυνάμεις (ἀντισώματα). Αὐτές θὰ τὰ βοηθήσουν στὸ ν' ἀντιμετωπίσουν τούς ἐχθροὺς

της υγείας τους. Επίσης το πρωτόγαλα έχει και καθαρκτικές ιδιότητες. Γι αυτούς τους δυο σοβαρούς λόγους πρέπει όπωσδήποτε τ' άρνιά να θυζαίνουν το πρωτόγαλα. Διαφορεκά θά είναι ευαίσθητα στις άρρώστιες σ' όλη τους τη ζωή.

Τις άρρώστιες που προσβάλλουν τά νεογέννητα, ανάλογα με την αίτία που τις προκαλεί, τις χωρίζουμε σε δυο ομάδες:

Σ' αυτές που όφείλονται σε μικρόβια και παράσιτα.

Σ' αυτές που όφείλονται σε άνωμαλίες διατροφής.

ΑΡΡΩΣΤΙΕΣ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΟΝΤΑΙ ΣΕ ΜΙΚΡΟΒΙΑ

ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ: Η δυσεντερία στ' άρνιά παρουσιάζεται τις δυο πρώτες έβδομάδες μετά τη γέννα. Οφείλεται σ' ένα μικρόβιο που θρίσκειται σ' όρισμένα έδάφη. Το μικρόβιο αυτό λέγεται «θάκιλος της δυσεντερίας».

Τά άρνιά που προσβάλλονται από δυσεντερία δέν θυζαίνουν, παρουσιάζουν κολικούς κι έχουν κόπρανα διάρροιας καστανά και πολλές φορές και με αίμα. Συνήθως ψοφούν μέσα σε 24 ώρες.

Θεραπεία: Εμβολιάζονται τά άρνιά με αντιδυσεντερικό όρρο. Τις περισσότερες φορές ή εξέλιξη της άρρώστιας είναι τόσο γρήγορη, ώστε δέν προσφταίνουμε να εφαρμόσουμε καμμιά θεραπεία.

Προφύλαξη: Εμβολιάζουμε τά έγκυα πρόβατα και σε περιοχές που ή άρρώστια αυτή παρουσιάζεται συχνά, κάνουμε ενέσεις με ειδικό όρρο στα άρνιά μόλις γεννηθούν.

Περισσότερες πληροφορίες θά σας δώση ό τοπικός σας κτηνίατρος.

ΚΟΚΚΙΔΙΑΣΗ. Η κοκκιδίαση στα άρνιά παρουσιάζεται τους πρώτους τέσσερες έως έξη μήνες από τη γέννησή τους. Τά άρνιά που έχουν προσβληθή παρουσιάζουν διάρροια με θλένες και αίμα, τανύματα, άδυναμία, δύσπνοια, άφυδάτωση, άδυνατίσμα. Ο θλενογόνοσ ύμένος στην έσωτερική επιφάνεια των θλεφά-

ρων είναι άναιμικός, κίτρινος. Η άρρώστια διαρκεί πέντε με έξη ήμέρες και ή άνάρρωση έβδομάδες.

Θεραπεία: Σουλφαμινδικά σκευάσματα επί τρεις με τέσσερες μέρες.

Προφύλαξη: Απομόνωση των άρρώστων, καθημερινή καθαριότητα του προβατοστάσιου και στρωμή καθαρή και στεγνή, γιατί ή ύγρασία εύνοεί την άνάπτυξη των κοκκιδίων.

ΜΟΛΥΝΣΗ ΑΦΑΛΟΥ. Ο άφαλος μολύνεται από τη στρωμή. Είναι ζεστόσ και πονάει. Με την πίεση θγαίνει πύο. Αποστήματα στο σικώτι και στο περιτόναιο (έπιπλοκές).

Θεραπεία: Αντιβιοτικά ένδομυϊκά. Πλύση του μολυσμένου άφαλου με άντισηπτικά διαλύματα.

Προφύλαξη: Το ποιμνιοστάσιο πρέπει να άερίζεται και να άπολυμαίνεται κανονικά. Συχνή άλλαγή στρωμνης. Απολύμανση με θάμμα ιωδίου άμέσως μετά τον τοκετό.

ΑΡΘΡΙΤΙΔΕΣ. Οι άρθρίτιδες στ' άρνιά προέρχονται από μικρόβια που κάνουν πύο. Έλλειψη σε άνόργανα άλατα (άσθέστη, φωσφόρος) και σε βιταμίνες Α και Δ) προδιαθέτουν την εμφάνιση της άρθρίτιδας.

Στις περιπτώσεις αυτές μιá ή περισσότερες άρθρώσεις είναι πρησμένες, θερμές και πονούν. Κάποτε παρουσιάζονται άποστήματα, άγκύλωση και κούτσημα.

Θεραπεία: Αντιβιοτικά και Σουλφοναμίδες.

Προφύλαξη: Όρθη διατροφή. Απολύμανση ποιμνιοστάσιου και συχνή άλλαγή στρωμνης.

ΚΟΛΙΒΑΚΙΛΛΩΣΗ. Η κολιβακίλλωση στα άρνιά εμφανίζεται τις πρώτες δυο μέρες μετά τη γέννα καθώς και την τρίτη με όγδοη έβδομάδα μετά τη γέννα.

Τά άρνιά που έχουν προσβληθή ψοφούν άπότομα ή παρουσιάζουν κίτρινη διάρροια. Άρθρίτιδες, θροχοπνευμονία

και μηνιγγίτιδα δέν είναι σπάνιες.

Θεραπεία: Αντιβιοτικά.

Προφύλαξη: Καθημερινή άπολύμανση του ποιμνιοστάσιου. Άλλαγή στρωμνης. Όρθη διατροφή στα έγκυα πρόβατα.

Όπως προκύπτει από όσα είπαμε, οί άρρώστιες των άρνιών που όφείλονται σε μικρόβια μοιάζουν μεταξύ τους. Για το λόγο αυτό είναι άδύνατη ή διάγνωση χωρίς τη βοήθεια του κτηνίατρου.

ΑΡΡΩΣΤΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

ΜΥΪΚΗ ΔΥΣΤΡΟΦΙΑ (άρρώστια των λευκών μυών). Η μυϊκή δυστροφία στα άρνιά όφείλεται στην έλλειψη βιταμίνης Ε. Αυτό παρουσιάζεται, όταν τά άρνιά και τά πρόβατα διατρέφονται με ζωοτροφές σε κακή ποιότητα, ή όταν δέν συντηρούνται καλά σε χώρους ύγρους που δέν άερίζονται άρκετά.

Αυτό έχει σαν άποτέλεσμα να όξειδώνονται τά λίπη των ζωοτροφών κι έτσι να καταστρέφονται οί βιταμίνες που είναι διαλυτές στο λίπος, όπως είναι ή βιταμίνη Ε.

Η κατάσταση χειροτερεύει, όταν ταυτόχρονα παρουσιάζεται και ή έλλειψη κι ένός άλλου στοιχείου που λέγεται σελήνιο.

Σαν συμπτώματα παρατηρούνται: τρεμούλα στα πόδια και δυσκολία στο θάδισμα. Όταν ψηλαφήσουμε τις μυϊκές μάζες, τις θρίσκουμε να είναι σκληρές και πρησμένες.

Στις βαρειές περιπτώσεις, ή ώμοπλάτη φαίνεται σαν να έχει ξεκολλήσει από το θώρακα και το άρνι θαδίζει με τά γόνατα.

Το εργαστήριο μπορεί να βοηθήση στη διάγνωση άφοϋ ό κτηνίατρος συνεννοηθή από πριν για το ύλικό που θά στείλη για εξέταση.

Η θεραπεία γίνεται με τη χορήγηση βιταμίνης Ε και σε-
(Συνέχεια στη σελίδα 29)

Η ΚΟΙΝΗ ΣΥΣΚΕΨΗ

"Ενας από τους αντικειμενικούς σκοπούς της καθόδου του διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου στα Τρόπαια κατά την 29ην Μαΐου ήτανε και η από κοινού μετά του Κοιν. Συμβουλ. και των άλλων συμπατριωτών μας σύσκεψη προς έντιμωσιν και καλύτερη αντιμετώπισιν των προβλημάτων του χωριού. Πράγματι το βράδυ της Κυριακής το Δ. Σ. του Συλλόγου, ο πρόεδρος του χωριού και το κοινοτικό συμβούλιο μαζί με πολλούς συμπολίτες μας, συγκεντρωθήκαμε στο κοινοτικό γραφείο, και μέσα σε μία πολιτισμένη και πατριωτική ατμόσφαιρα, ανεπτυχθήσαν όλα τα προβλήματα που αυτή τη στιγμή απασχολούν το χωριό μας. Κατ' αρχάς ο πρόεδρος κ. Στασινόπουλος νύχαιρισε για τη πρωτοβουλία αυτή του Συλλόγου, και στη συνέχεια έδωσε τον λόγο στον πρόεδρο κ. Πυριβολή και συγχρόνως τον παρεκάλεσε να προεδρεύσει της συσκέψεως. Μετά ταύτα ο κ. Πυριβολής άνοιξε την συζήτηση, λέγοντας τα εξής:

Χαιρετίζοντας την σημερινή κοινή σύσκεψη του Κοινοτικού Συμβουλίου Τροπαιίων και του Διοικ. Συμβουλίου του Συλλόγου Τροπαιιατών Ἀθηνῶν, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὴν συνεχῆ καὶ ἔντονη ἐπιθυμία τοῦ Συλλόγου νὰ συμβάλῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ σὲ ὁποιοδήποτε θέμα, πού ἀπασχολεῖ τὸ Κοινοτικό Συμβούλιο καὶ στὸ ὁποῖο ὁ Σύλλογος θὰ μπορούσε νὰ προσφέρῃ τὴν θετικὴ συμβολὴ καὶ βοήθειά του.

Εὐχαριστῶ τὸ Κοινοτικό Συμβούλιο γιὰ τὴν πρόθυμη ἀποδοχὴ τοῦ αἰτήματός μας γιὰ τὴν σημερινὴ κοινὴ σύσκεψη.

Αὐτὴ ἡ προθυμία, πού ἐπιδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρὲς, δημιουργεῖ καὶ γιγαντώνει τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ συνεργασία, πού ἔχει καθιερωθῆ ἀνάμεσα στὰ δύο Συμβούλια, θὰ ἀποδώσῃ, ὅπωςδήποτε, καρπούς, πού εὐχομαί νὰ εἶναι πλούσιοι καὶ προαγωγικοὶ γιὰ τὰ Τρόπαια καὶ τοὺς Τροπαιιάτες.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀποσαφηνίσω ὅτι ὁ ρόλος τοῦ Συλλόγου στὴν διαχείριση τῶν θεμάτων, πού ἀφοροῦν τὴν Κοινότητα, εἶναι ρόλος καθαρὰ βοηθητικὸς καὶ συμβουλευτικὸς. Δὲν ἐπιθυμοῦ-

με κι' οὔτε εἶναι σωστὸ νὰ ὑποκαταστήσουμε ἐμεῖς ἔστω στὸ ἐλάχιστο — τὸ Κοινοτικό Συμβούλιο σὲ θέματα — πού ἀνήκουν στὴν κυριαρχικὴ τοῦ ἐξουσία καὶ ἀρμοδιότητα.

Αὐτὸ κρίνει, αὐτὸ ἀποφασίζει καὶ αὐτὸ εἶναι ὑπεύθυνο γιὰ τὰ θέματά του. — Ὁ δικὸς μας ρόλος εἶναι ρόλος φιλικός, συμβουλευτικὸς, ρόλος συμπαραστάτη με καλὴ θέληση καὶ πρόθυμη προσφορὰ τῆς συνδρομῆς του στὴν ἔκταση πού μπορεῖ.—

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἀκόμη, νὰ ἐκφράσω μιὰ προσωπικὴ μου σκέψη, πού, ἴσως, ἀποτελεῖ σκέψη, θέση καὶ πίστη ὄλων σας.

Θέλω νὰ εἰπῶ, δηλαδή, ὅτι τόσο στὸ στάδιο τῶν συζητήσεων ὅσο καὶ στὰ στάδια τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν θὰ ἀνακύψουν διχογνωμίες καὶ διαφορὲς ἀντιλήψεων. Αὐτὲς οἱ διαφορὲς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται με καλὴ θέληση, με συμβιβαστικὸ πνεῦμα καὶ με προσπάθεια ἀποδοχῆς καὶ ἐπιβολῆς λύσεων, πού κρίνονται ἀντικειμενικὰ ὀρθές. Χωρὶς αὐτὴ τὴν νοσηροπία δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ γεφύρωση τῶν ἀντιθέσεων καὶ δὲν μποροῦν νὰ στεριώσουν καὶ νὰ ἀναληφθοῦν κοινὲς προσπάθειες γιὰ κοινὸς σκοπούς.

Πρέπει νὰ δίνουμε ἔμφαση καὶ σημασία στὰ σημεῖα, πού μᾶς ἐνώνουν, πνίγοντας καὶ παραβλέποντας τὰ στοιχεῖα πού προκαλοῦν ἀντιθέσεις.

Κοινὸ στοιχεῖο πού ἐνώνει ὅλους τοὺς Τροπαιιάτες εἶναι ἡ ἀγάπη τους γιὰ τὸ χωριὸ καὶ ἡ ἐπιθυμία τους γιὰ τὴν προκοπή του.

Αὐτὸ τὸ στοιχεῖο θὰ πρέπει νὰ τὸ καλλιεργήσουμε καὶ νὰ τὸ κάνουμε μέτρο γιὰ τὴν κάθε μας σκέψη, τὴν κάθε μας ἀπόφαση καὶ τὴν κάθε μας ἐνέργεια.

Στοιχεῖα, πού προκαλοῦν ἀντίθεση, διαίρεση καὶ διάβρωση, ὅσοδήποτε κι' ἂν εἶναι αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ σεβαστά, στὴν

συγκεκριμένη ἀπόβλεψή μας πρέπει νὰ τὰ παραμερίσουμε.

Τέτοια στοιχεῖα εἶναι οἱ ἐπιπλοασμοὶ ἀπὸ ἀντίθετες πολιτικὲς πεποιθήσεις, ἀπὸ ἀντίθετα προσωπικὰ ἢ οἰκογενειακὰ συμφέροντα, ἀπὸ ἀντίθετους ἐγωϊσμοὺς καὶ φιλοδοξίες, ἀπὸ φιλίες, ἀπὸ συγγένειες, ἀπὸ κοινωνικὲς σχέσεις κλπ. Βέβαια, αὐτὸς ὁ παραμερισμὸς εἶναι εὐκόλος, στὰ λόγια ἀλλὰ δύσκολος στὴν πράξη.

Γιὰ νὰ τὸ πετύχουμε χρειάζεται ἓνα πνεῦμα θυσίας. Κι' αὐτὸ τὸ πνεῦμα πρέπει ὅλοι μας νὰ τὸ ἐνστερνισθοῦμε. "Ἄλλωστε — εἶναι σ' ὄλους γνωστὸ ὅτι — οἱ ἄνθρωποι πού ἀνακατεῦνται με τὰ κοινὰ ὑποβάλλοντα πάντοτε σὲ θυσίες.

Εὐχαριστῶ πού με ἀκούσατε καὶ εὐχομὲ ἐπιτυχία στὴν σημερινὴ σύσκεψή μας.

Μετὰ τὴν προφώνηση τοῦ κ. Πυριβολῆ, τὸν λόγο ἔλαβεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς κοινότητας ὁ ὁποῖος ἀρχισε ν' ἀναπτύσσει ἓνα - ἓνα τὰ προβλήματα τοῦ τόπου μας. Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο. Ὅπως μᾶς εἶπε καὶ ὅπως εἶναι γνωστὸ ἡ ἀνέγερση τοῦ Γυμνασίου — Λυκείου πῆρε τὸ δρόμο τῆς πραγματοποιήσεώς του.

"Ἐνα δεῦτερο ζωτικὸ γιὰ τὸ χωριὸ μᾶς πρόβλημα εἶναι, ὅπως μᾶς κῆ ἔστια καὶ ἡ ἀνέγερση τοῦ Κέντρου νεότητας. Γιὰ τὴν μαθητικὴ ἔστια μετὰ τίς κατ' ἐπανάληψιν ἐπισκέψεις τῶν ἀρμοδίων, ἔχει ἐπιλεγεί τὸ καφενεῖο τοῦ κ. Κ. Τσέρ-εἶπε ὁ κ. Στασινόπουλος ἡ μαθητικὸ ἀφοῦ πρῶτα διαμορφωθῆ καταλλύτως.

"Ἄς ἐλπίσουμε πὼς θὰ κινηθεῖ ὁ μηχανισμὸς με ποιὸ γρήγορο ρυθμὸ ὥστε ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριο νὰ μῆσὲ λειτουργεῖ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ κέντρο νεότητας ἡ ἀνέγερση ἀπαιτεῖ μιὰ οἰκοπεδικὴ ἔκταση 6 περίπου στρεμμάτων.

Δύσκολη βέβαια ἡ ἐξεύρεση τῆς ἀλλὰ ἀναγκαῖα, πού πρέπει ὅπως ὅποτε νὰ ἐξευρεθῆ. Στὴν συνέχεια ἀνεφέρθη στὸ θέμα τῆς πλατείας ἡ ὁποία λόγω τῆς ἰδιομορφίας τῶν οἰκοπέδων παρουσιάζει πολλὰ ἐμπόδια.

Ἐκτενέστερον ἐπ' αὐτοῦ θὰ ἐπανέλθωμεν στὸ ἐπόμενον τεῦχος μας. Τέταρτον θέμα εἶναι ἡ ἀνέγερση τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου. Κι' ἐδῶ σκοντάφτουμε στὴν ἐξεύρεση τοῦ οἰκοπέδου. Ὁ κ. Στασινόπουλος μᾶς εἶπε πὼς ἔχει ἔλθει σὲ δι-

(συνέχεια στὴ σελ. 31)

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Τὸ θέμα μας αὐτὴ τὴ φορά φίλες μου, τί ἄλλο μπορεῖ νὰ εἶναι ἐκτὸς ἀπὸ τὴς διακοπές;

ΔΙΑΚΟΠΕΣ. Λέξη ποὺ ἀντηχεῖ στ' αὐτιά μας σὰν κάτι μαγικό. Κάτι ποὺ τὸ περιμένουμε ὅλο τὸ χρόνο.

ΔΙΑΚΟΠΕΣ. Ξεκούραση, ἀνεμελιά, διασκέδαση.

Ἄς δοῦμε λοιπὸν ποὺ καὶ πῶς μπορούμε νὰ χαροῦμε περισσότερο αὐτὴ τὴν περίοδο τοῦ χρόνου.

Ἄς δοῦμε λοιπὸν ποὺ καὶ πῶς μπορούμε νὰ χαροῦμε περισσότερο αὐτὴ τὴν περίοδο τοῦ χρόνου. Ὅλα τὰ περιοδικά, ὅλες οἱ ἐφημερίδες, ἀκόμα καὶ τὰ μέσα τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης, ἀφιερώνουν πολλές σελίδες καὶ χρόνο γιὰ νὰ μᾶς κατατοπίσουν γιὰ τὸ ποὺ μπορούμε νὰ περάσουμε τὴς διακοπές μας.

ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Καλοκαίρι. Καὶ μάλιστα ἑλληνικὸ καλοκαίρι μὲ τὸν λαμπερὸ οὐρανὸ τοῦ τις θαυμάσιες ἀκρογιαλιές του, τὰ καταπράσινα βουνά του.

Καὶ ἡ φυσικὴ ἐρώτηση ποὺ ἀκολουθεῖ... Ποῦ θὰ περάσουμε τὴς διακοπές μας; Αὐτὸ τὸν πολύτιμο χρόνο ποὺ ἔστω καὶ ἂν μετριάται σὲ λίγες μόνον μέρες τὸν ὄνειρευομαστε ὅλους τοὺς ἄλλους ἀιτελιώτους μῆνες τοῦ χρόνου.

Βουνὸ ἢ θάλασσα; εἶναι τὸ δεύτερο ἐρώτημα ποὺ ἀπασχολεῖ λίγο πολὺ ὅλους.

Αὐτὸ τὸ ἄρθρο οὔτε τὴν πρόθεση ἔχει, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸν ἀπαιτούμενο χώρο γιὰ νὰ καλύψει ὅλες τὴς πλευρές ποὺ ξεπιδουῖν ἀπὸ τὸ δεύτερο ἐρώτημά μας. Ἀπλῶς θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς βοηθήσω ἴσως λίγο στὴν ἐκλογή σας.

Ἡ πρώτη ἀντίδραση τοῦ καθ' ἑνός μας ὅταν ἀκούει τὴν μαγικὴ λέξη διακοπές, εἶναι νὰ σκεφτῆ τὴν θάλασσα. Καὶ αὐτὸ εἶναι δικαιολογημένο.

Ἡ θάλασσα ἐκτὸς ἀπὸ τὴ γοητεία της, μᾶς προσφέρει καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλες ἀπασχολήσεις καὶ περνᾷ πάντα κανεὶς μιὰ γεμάτη μέρα.

Τὸ κολύμπι, τὸ μαύρισμα στὸν ἥλιο, τὸ ψάρεμα, ἡ βαρκάδα, ὁ κό-

σμος ποὺ κατακλύζει τὴς παραλίες μας, ἀλλὰ καὶ οἱ πάμπολλες μορφές ψυχαγωγίας ποὺ ἔχουν συγκεντρωθεῖ στὴς παραλίες μας, εἶναι ἕνας ἀποφασιστικὸς παράγοντας καὶ βαρύνει στὴν ἐκλογή μας.

Τὴν τελευταία δεκαπενταετία τουλάχιστον κερδίζει ὅλο καὶ περισσότερους ὁπαδοὺς, καὶ πολλές φορές, ἰδίως στὴς κοντινὲς παραλίες γιὰ νὰ βρῆς... μιὰ θέση στὸν ἥλιο... πρέπει νὰ πατήσης σχεδὸν στὰ ξαπλωμένα στὴν ἄμμο κορμιά.

Ἐνας ἄλλος λόγος, εἶναι ἡ ἐμφιπτη ἀγάπη τοῦ Ἑλλήνα γιὰ τὴν θάλασσα, γιὰ τὴν ἕνα μέρη τοῦ κόσμου προσφέρουν τὴς πανέμορφες παραλίες τῆς πατρίδας μας.

Καὶ τέλος ἕνας ἀκόμη λόγος, εἶναι θεραπευτικὸς. Πολλὰ ἔχουν γραφεῖ γιὰ τὸ καλὸ ποὺ κάνει ἡ θάλασσα σὲ πολλές παθήσεις καὶ ἰδίως στὸν ρευματισμὸς.

Ὅσοι λοιπὸν ἀποφασίσετε νὰ πᾶτε στὴν θάλασσα θὰ πρέπει νὰ λάβετε ὑπὸ ὄψιν σας ὄχι μόνον τὰ ὑπὲρ ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τῶν διακοπῶν αὐτῶν. Π.χ. θὰ πρέπει νὰ περιμένει κανεὶς ἴσως παραπάνω ἀπὸ μιὰ ὥρα γιὰ νὰ σερβιρισθεῖ τὸ μεσημέρι στὸ γεμάτο παραθαλάσσιο ἐστιατόριο. Ἡ πολυκοσμία περισσότερη ἀπὸ τῆς Ἀθήνας

σὲ ὀρισμένες περιοχὲς ἴσως τὸν κουράσει. Ἡ θάλασσα πολλές φορές ἔχει διάφορους κινδύνους, ὅπως τὰ μολυσμένα νερά, τὸν ἥλιο ποὺ ἀπὸ φίλος μπορεῖ νὰ μεταβληθῆ σὲ ἐχθρὸ ἂν δὲν προσέξουμε.

Ἐπειτα οἰκογένειες μὲ πολλὰ μικρὰ παιδιά θὰ πρέπει ἴσως νὰ ἀποφύγουν τὰ μακρινὰ νησιά, διότι σὲ περίπτωση ἀνάγκης ἡ μεταφορά στὴν Ἀθήνα καταντᾷ πρόβλημα. Καὶ τέλος ἡ θάλασσα δὲν κάνει καλὸ σὲ ὅλες τὴς παθήσεις. Πολλοὶ θὰ πρέπει νὰ συμβουλευτοῦν τὸν γιατρὸ τους.

Καὶ ἄς ἔρθουνε τώρα στὸ βουνό. Ἡρεμο, ἐπιβλητικὸ, ἥσυχον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι δὲν ἔχει νὰ σοῦ προσφέρει σπουδαῖα πράγματα. Καὶ ὅμως μᾶς προσφέρει τὴν γαλήνη. Ἐνας περίπατος στὸν καθαρό του ἀέρα σὲ ἀναζωογονεῖ καὶ σὲ τονώνει. Σοῦ προσφέρει τὴν ψυχικὴ ἐκείνη ἡρεμία καὶ καλὸ μάρει τὸ νευρικὸ σύστημα. Σοῦ προσφέρει τὴ δροσιά ποὺ πέφτει τὸ βραδάκι, καὶ δὲν μπορείς νὰ βγῆς χωρὶς ἕνα σχετικὸ χοντρὸ πουλόβερ μέσα στὴν καρδιά τοῦ καλοκαιριοῦ, τὴν στιγμή ποὺ ἄλ-

(συνέχεια στὴ σελ. 30)

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν μᾶς κοινοποιήθηκαν τὰ πῶ κάτω δημοσιευόμενα αὐτούσια ἔγγραφα :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΟΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 16η
ΤΜΗΜΑ Α'

Κ. Σερβίας 10

Πληρ.: Ἄνδρ. Κούκουζας

Τηλ.: 32.35.130

Ἀθῆναι 1 Ἰουλίου 1977

Ἀριθ. Πρωτ. Ν. 4959) 2708

ΠΡΟΣ: Τὸ Γραφεῖο Νομικοῦ Συμβούλου Ἰδίου Ὑπουργείου

ΚΟΙΝ.:

1. Σύλλογο Τροπαιατῶν

Κλεισθένους 7 — Ἐνταῦθα

2. κ. Πρόεδρο τῆς Κοινότητος Τροπαιῶν Ἀρκαδίας.

ΘΕΜΑ: Ἐγγραφή ὑποθήκης πρὸς ἐξασφάλιση κληροδοτήματος καὶ εἰσπραξὴ αὐτοῦ.

Κατόπιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3570) φ. 24035) 17-6-1977 ἐγγράφου σας καὶ ἔχοντας ὑπόψη ὅτι μετὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 3629) 104200) 29-1-1977 ἕμοιο τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους σὰς δόθηκε ἐντολὴ νὰ προβεῖτε σὲ κάθε ἐνδεικνυόμενη ἐνέργεια ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς κληρονομίας τοῦ Θεοδώρου Γ. Στασινοπούλου κατὰ τῆς χήρας του Ἀνθούλας, παρακαλοῦμε νὰ φροντίσετε: α) γιὰ τὴν, ἐγγραφή ὑποθήκης ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν Ἀνθούλας Χήρας Θεοδ. Στασινοπούλου, Ἰωάννου Γ. Στασινοπούλου καὶ Παναγιώτας θυγ. Ἄνδρ. Στασινοπούλου, μόνων κληρονόμων τοῦ Θεοδώρου Γ. Στασινοπούλου, θάσει τῆς ἀπὸ 13-12-1963 ιδιόγραφης διαθήκης του, σὲ συνδιασμό μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2184) 1972 ἀπόφαση τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν (Ἐκουσίας Δικαιοδοσίας), γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τοῦ κληροδοτήματος, ἐκ τριακοσίων πέντε χιλιάδων (305.000) δραχμῶν μετὰ τῶν τόκων, τοῦ ἐν λόγῳ διαθέτου, τὸ ὁποῖο κατέλιπε στὸ κοινωφελές ἴδρυμα πού σύστησε μετὰ τῆς διαθήκης του αὐτῆ στὰ Τρόπαια Γορτυνίας μετὰ τὸ σκοπὸ, ἀπὸ τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου αὐτοῦ, νὰ προικίζονται ἀπορροές κορασιδες, νὰ βραβεύονται ἀριστεύοντες μαθητὲς καὶ νὰ ἐνισχύονται ἀποροί μα-

θητὲς τῆς ἐν λόγῳ Κοινότητος καὶ ὅι γιὰ τὴν εἰσπραξὴ τοῦ κληροδοτήματος ἀπὸ τοὺς ἄνω ὑπεχθέντες γνωστοποιώντας μας σχετικᾶ.

Μετὰ τὴν ἐκκαθάριση (εἰσπραξὴ) τοῦ κληροδοτήματος, σὰς πληροφοροῦμε, ὅτι θὰ προχωρήσουμε σὲς ἀπαραίτητες ἐνέργειες γιὰ τὴν ἔγκριση τῆς συστάσεως τοῦ ἰδρύματος, μετὰ Προεδρικό Διάταγμα.

Ε. Υ.

Ὁ Ἄν. Γεν. Δ) ντῆς

Μ. ΡΩΣΣΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΡΑΦ. ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ

Ἀρμόδιος Δικ. Ἄντ) ποσ:

Κων. Παναγιώλιας

Τηλέφ. 32-32-556

Ἀθῆναι 17 Ἰουνίου 1977

Ἀριθμ. Πρωτ. 3570) φ. 24035

ΠΡΟΣ: Τὴν Δ) ναὶ Ἐθν. Κληροδοτημάτων Τμήμα Α' - Ἰδίου Ὑπουργείου.

ΣΧΕΤ.: ἡμέτερον Σ. 3698) 2027) 31-7-76

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι εἶναι δυνατὴ ἡ σύστασις τοῦ ἰδρύματος τοῦ προβλεπομένου ἐν τῇ ἀπὸ 13-10-1972 ιδιογράφῳ διαθήκῃ τοῦ κατὰ τὴν 23-1-1970 ἀποβιώσαντος Θεοδώρου Γ. Στασινοπούλου, σκοποῦντος τὴν προίκισιν ἀπάρων κορασιδῶν Τροπαιῶν, καθ' ὃ συντρεχουσῶν τῶν νομίμων προϋποθέσεων. Πιὰ τὴν σύστασιν τοῦ ὡς ἄνω ἰδρύματος («Στασινοπούλειον ἴδρυμα») ἀφιερωθεῖσα περιουσία συνισταμένη εἰς ἐνυπόθηκον ἀπαίτησιν τοῦ κληρονομηθέντος μετὰ τῶν τόκων δρχ. 305.000 ἀποτελεῖ θάρος τῆς κληρονομίας (κληροδοτήμα) καίτοι εἰσπραχθείσης τῆς ἀπαιτήσεως ζῶντος τοῦ διαθέτου, καθ' ὅτι θεωρεῖται, ὡς γίνεται δεκτὸν ἐν τῇ θεωρίᾳ, κληροδοτηθὲν ἴσον (πρὸς τὸ εἰσπραχθὲν) χρηματικὸν ποσὸν καὶ ἂν τοιοῦτο δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν κληρονομίαν.

Κατόπιν τούτων, κρίνομεν σκόπιμον τὴν ὑφ' ὑμῶν κίνησιν τῆς διαδικασίας διὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὡς ἄνω νομίμως συσταθέντος ἰδρύματος,

λαμβανομένου παντὸς νομίμου μέτρου κατὰ τῶν κληρονόμων θεβαρημένων διὰ τοῦ ὡς εἰρηται κληροδοτήματος (ἄρθρ. 125 παρ. 5 α.ν. 2039) 1939 καὶ 1262 ἄρ. 5 Α.Κ.), πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπεχθένσεως τῶν ταύτης.

Ὁ Πάρεδρος Ν. Σ. Κράτους
Γ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ:

1. Σύλλογον Τροπαιατῶν, Κλεισθένους 7, Ἐνταῦθα.

2. Πρόεδρον Κοινότητος Τροπαιῶν Ἀρκαδίας.

3. Νομαρχίαν Ἀττικῆς — Διαμέρισμα Ἀθηνῶν Οἰκον. Ἐφορίαν 18' Ἀθηνῶν.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΜΗΝΥΣΕΩΣ

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ συλλόγου μας, μετὰ μεγάλης του λύπης, πληροφορεῖ τοὺς συμπατριώτες μας, ὅτι ἐπειτα ἀπὸ δύο περίπου χρόνια ἀτελεσφόρων προσπαθειῶν γιὰ τὴν ὑλοποίησιν τῆς διαθήκης τοῦ Θ. Στασινοπούλου, ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφαση, καὶ μάλιστα ὁμόφωνα, ὅπως ὑπεβάλλει μῆνυση κατὰ παντὸς ὑπευθύνου γιὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἐκ τῆς διαθήκης ταύτης. Τέτοιες ἐνέργειες βέβαια δὲν εἶναι μέσα σὲς προθέσεις καὶ ἐπιδιώξεις τοῦ Δ.Σ., ἀλλὰ ἀφ' ὅσον ἐξαντλήσαμε ὅλα τ' ἄλλα μέσα χωρὶς ἀποτέλεσμα ἀναγκαστήκαμε τελικᾶ νὰ προσφύγομε σὲ τὴν ὑποβολὴ μηνύσεως.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 11)

κα του πάνε πέρα σιαδῶ ἀπὸ τὰ πάχη τα. Μπούλες με χιλιολογήτικες φορεσιές σουραδεύανε στοὺς δρόμους. Ἄλλοι μουτζουρωμένοι με καπνιά κι' ἄλλοι με μπαρμποῦτες, γριές καὶ νιές κι' οὐλο τὸ μικρομέγαλο χαιρόσαντε τὴ μέρα τούτη τῆς ἀπονήστειας λημονιώντας κάθε ντέρτι γιὰ νὰ καρτερέσουνε τὴ μεγάλη γιορτὴ τῆς Ἀνάστασης.

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

και θέματα

ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

πρότυπο παλιού Τροπαιάτικου σπιτιού

ΜΟΥΣΕΙΟ μία λέξη που άνηκει στα αυτιά μας, βαρειά επίσημα. Γιατί τα λέω αυτά και κάνω αυτό τον πρόλογο; Γιατί θέλω να σας προτείνω να ιδρύσουμε ένα μουσείο δικό μας στο χωριό. Ένα μουσείο χωρίς τις διτρίνες και τις επιγραφές «μην έγγίζετε».

Ένα μουσείο ανθρώπινο.

Μη μου πείτε ότι είναι δύσκολο. Θα είναι το δικό μας μουσείο, θα είναι το σπίτι μας. Το παλιό, το αυθεντικό με το τζάκι του και τον άργαλειό του, που θα το φτιάξουμε με αγάπη και με τα πράγματα που θα τα μαζέψουμε από τα ίδια μας τα σπίτια. Θα προσφέρουμε το παλιό κέντημα της γιαγιάς μας, ή ένα χάλκινο, ή ένα λυχνάρι, ένα παλιό μπαρούλο, την παλιά παπίτσα, την καρδάρια, την παλιά κανάτα και το νεροβάρελο που ξεδίψασε γενιές ολάκερες.

Όλα αυτά τα πράγματα που συνθέτουν βασικά την ιστορία του τόπου μας, την παράδοση, την ίδια την ζωή του χωριού μας, θα τα στολίσουμε στο χώρο που θα βρούμε, κατά προτίμηση ένα παλιό σπίτι παραδοσιακό, με την γωνιά του, και έτσι θα δημιουργήσουμε

αρχικά, ένα ΠΑΛΙΟ ΤΡΟΠΑΙΑΤΙΚΟ ΣΠΙΤΙ. Ένα σπίτι μουσείο, που θα θυμίζει λίγο πολύ σε όλους μας το σπίτι του παππού του ή του πατέρα του.

Θα δημιουργήσουμε ένα χώρο όπου τα παιδιά μας και τα παιδιά τους, θα μπορούν να επισκεφθούν και να γνωρίσουν ζωντανή την ιστορία της ιδιαίτερης πατρίδας τους, τις παραδόσεις της και τα έθιμά της.

Ευπρόσδεκτη για την προσπάθεια αυτή θα είναι και η πλέον ασήμαντη κατά την γνώμη σας προσφορά.

Και πιο πολύ ευπρόσδεκτη θα είναι η αγάπη σας για το σπίτι μας και η βοήθειά σας.

Αυτό που σας φαίνεται παλιό κι' ασήμαντο θα διορθωθεί με αγάπη και σεβασμό και θα γίνει έκθεμα ζωντανό να μάς θυμίζει τα περασμένα αλλά και πρότυπο και ιδέα για κάτι καινούργιο. Γιατί μην μου πείτε ότι δεν έχετε θαυμάσει τα κεντήματα της γιαγιάς σας, τα θαυμάσια απλάδια της, το ύφαντό βελέσι ή το σελάχι του παππού σας.

Τζ. Β.

Ένας Τροπαιάτικος γάμος

Στις 29 του Μάη, ο κύριος Μπάμπης Σταθός μέσα σε μια οικογενειακή και φιλική ατμόσφαιρα, παντρεύει το γιό του κ. Τάκη Σταθά. Το γεγονός βέβαια δεν θα είχε ίσως και τόσο σημασία για μας, αν ο κύριος Σταθός, που διατηρεί τα άγνα πατροπαράδοτα έθιμα του χωριού μας, δεν ξεκίναγε από την

Αθήνα να πάει στο χωριό να κάνει τους γάμους.

Έτσι, λοιπόν, όλο το συμπεθεριό, τραγουδώντας κατά το παλιό γραφικό έθιμο ξεκίνησε για την εκκλησία.

Το βράδυ δε ακολούθησε, μαζί με όλους τους καλεσμένους του, γλέντι μέχρι το πρωί.

ΣΤΟΝ ΛΘΑΝΑΤΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Στις 3 του μηνός Αυγούστου μία μεγάλη πολιτική φυσιογνωμία, ενός μικρού κράτους, ο εθνάρχης Μακάριος, σταμάτησε πλέον να ζή. Όλοκληρη η ζωή του, υπήρξε ένας αδιάκοπος αγώνας, για την πολιτική και εθνική ανεξαρτησία της Κύπρου.

Υπήρξε ένας αγώνας για την εδαφική ακεραιότητα της χώρας του, ένας αγώνας για την κοινωνική και οικονομική πρόοδο των Κυπρίων αδελφών μας. Ήταν ένας αγώνας για την περιφρούρηση του νησιού του από ξένες επιρροές και ιδίως από τους αιώνιους «προστάτες» μας. Ήταν ένας αγώνας για την απομάκρυνση των ξένων στρατιωτικών βάσεων και την απαγόρευση άλλων τέτοιων πάνω σ' αυτό. Το μεγάλο του κύρος, η κοφτερή του κρίση, η βαθειά πολιτική του γνώση γύρω από τα διεθνή πράγματα, το χάρισμα να κυβερνά, και πρό παντός, το βαθύ αίσθημα ευθύνης ότι κυβερνά συνανθρώπους του, του έδωσαν την δυνατότητα να οδηγήσει με επιδεξιότητα μέσα από ύφαλους, τρικυμίες και δίνες επί είκοσι επτά ολόκληρα χρόνια τις τύχες του νησιού του.

Ο Μακάριος, δεν ήτανε ένα τυχαίο πολιτικό πρόσωπο. Ήτανε ένας πολιτικός άστρας γύρω από τον οποίον θα περιστρέφονται για πολύ καιρό ακόμα, λαοί και ηγέτες που θ' αγωνίζονται γι' αυτά που αγωνίστηκε και ο ίδιος.

Ο Μακάριος έχει ήδη καταταγεί στο πάνθεον των μεγάλων ανδρών της ιστορίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Εν Χολαργῷ τῇ 3ῃ Ἰουνίου 1977
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ
«ΤΡΟΠΑΙΑ»

Ὁδὸς Κλεισθένους 7

Ἀθήνας

Κύριε Διευθυντά,

Στὸν ἀπάνω μαχαλά τῶν Τροπαίων, κοντὰ στὴν κρύα θρύση, εὐρίσκεται ἀκόμη τὸ καταρειπωμένο φτωχικὸ πατρικὸ μου σπίτι, ποὺ εἶναι χτισμένο στὴ σπλιά τῶν βουνῶν.

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, ποὺ ἐσωτερικὰ τὴ στέγη του καὶ τοὺς τοίχους τοὺς ἔχουν μαυρίσει οἱ κάπνες τῆς φωτιάς, ποὺ χρόνια τὴν ἀνάθαμε καὶ ἐκαίγαμε τὰ μεγάλα κούτσουρα, γιὰ νὰ ζεσταθοῦμε τὶς βαρυχειμωνιές, με ἐγέννησε ἡ πολύτεκνη μητέρα μου σ' ἓνα παραγῶνι στρωμένο μ' ἓνα σάβωμα.

Ἀπὸ αὐτὸ τὸ σπίτι ξεκίνησα, γιὰ νὰ νοιώσω κι' ἐγὼ ἀπὸ πολὺ μικρὸς τὶς χαρές ἀλλὰ καὶ πρόπαντὸς τὶς ἀτελείωτες πίκρες τῆς ζωῆς. Δεχθῆτε παρακαλῶ ἐπ' αὐτοῦ ποίημά μου «ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ».

Με Χριστιανικὴν ἀγάπην
Δ. Μουστογιάννης

Τρόπαια 10 Ἰουνίου 1977

ΠΡΟΣ: Τὸ Περιοδικὸ ΤΑ ΤΡΟΠΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙ

Ἐπὶ τοῦ δημοσιεύματος τοῦ κ. Κ. Τσέρτου, Προέδρου Συλλόγου Γονέων καὶ Κηδεμόνων Γυμνασίου — Λυκείου Τροπαίων εἰς τὸ περιοδικό σας, ὅτι δῆθεν αἱ Ἀρχαιρεσίαι τοῦ Συλλόγου δι' ἀνάδειξιν νέου Συμβουλίου, ἐγένοντο παράτυποι καὶ ὄχι σύμφωνα με τὰς διατάξεις τοῦ καταστατικοῦ, διὰ τὴν ὑφ' ἀρπαγὴ τῆς ἐκλογῆς ὑπὸ ἐτέρου Συμβουλίου καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πραγματικῆς ἀλήθειας ἔχω νὰ προσθέσω τὰ κάτωθι.

Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ κ. Τσέρτου ὅτι αἱ ἐκλογαὶ ἐγένοντο παράτυποι καὶ ἂν τοῦτο ἀληθεύει, ὑπεύθυνος εἶναι ὁ ἴδιος, διότι κατ' ἐξουσιοδότησίν του, ὁ κ. Κουτσιαρᾶς συνεκάλεσεν τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν καὶ ἐνῶ εἶχαμεν ἐτοιμάσει τὰ ψηφοδέλτια διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ψηφοφορίας, μᾶς ἀνέκοψεν καὶ ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν, ὅτι ἡ ἀνάδειξις τοῦ Νέου Συμβουλίου θὰ γί-

νη διὰ βοῆς διότι προβλέπεται ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ καὶ πράγματι ἔτσι ἔγινε καὶ ἀνεδείχθη τὸ νέον διοικητικὸν Συμβούλιον εἰς τὸ ὁποῖο Πρόεδρος ἀνεδείχθη ἐγὼ. Καὶ ἐρωτῶ τὸν κ. Τσέρτον, ἀφοῦ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀνέσυρεν τὰς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ γιὰ τὴν ἐκ τῶν προτέρων καὶ ἐφ' ὅσον τὰς εἶχεν ὑπ' ὄψιν του δὲν τὰς ἐφήρμοσεν τὸ Συμβούλιόν του;

Λυπούμεθα πολὺ, διότι ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ ζητᾶ συγγνώμην διὰ τὸ ὅτι ἔγινεν ἀπὸ αὐτοῦ παρατύπος, μᾶς κατηγορεῖ ἀδικαιολόγητα ὡς ὑπευθύνους ποὺ σὺδεμίαν εὐθύνην εἶχαμεν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν Ἀρχαιρεσιῶν. Ὁσαύτως εἰς περιπτώσιν ποὺ εἶχε ἀγνοίαν τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ Καταστατικοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀποχωρήσει πρὸ πολλοῦ ἐκ τοῦ Συλλόγου.

Μετὰ Τιμῆς
Ἀγγελος Γάκης

Πρὸς τὸ Περιοδικὸ «ΤΑ ΤΡΟΠΑΙΑ»

Τὸ πιὸ σημαντικὸ γεγονὸς στὴν ἱστορία τοῦ συλλόγου τῶν Τροπαιῶν τῆς Ἀθήνας, ἦταν ἡ ἐκδοσὴ τοῦ περιοδικοῦ των. Ἡ σπουδαιότητα τοῦ γεγονότος δὲν ἔγκειται βέβαια στὴν ἀπλὴ ἐκδοσὴ καὶ κυκλοφορία τοῦ ἐντύπου, ἀλλὰ στὴν ἀποστολὴ του.

Ἦμωνα ἀπὸ τοὺς ἐμπνευστὲς τῆς ἐκδόσεως. Ἡ σύλληψις τῆς ἰδέας δὲν ἦταν τυχαία. Βασίζονταν σὲ μιὰ ἀνάλυση τῆς σύγχρονης δομῆς τῆς κοινωνίας. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω ἐδῶ τὴν πλήρη ἀνάπτυξη τῆς ἀνάλυσης γιὰ τὴν ἀπλοῦς, ὑπάρχουν ἄλλοι χώροι νὰ τὴν φιλοξενήσουν, καὶ δεύτερον γιὰ τὴν θέλω ν' ἀφαιρέσω τὰ προσχήματα ἀπὸ τὴν σύνταξιν γιὰ νὰ λογοκριθῶ.

Με ἀπλὰ καὶ λιγαλόγια τὸ θέμα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὁ ἡμερήσιος καὶ περιοδικὸς ἀστυκὸς τύπος, με τὴν φοβερὴ ἐξέλιξιν τῆς τεχνολογίας, καὶ κινούμενος μέσα σὲ μονοπωλιακὲς καὶ ὀλιγοπωλιακὲς οἰκονομικὲς διαρθρώσεις (χρηματοδοτήσεις, διαφημίσεις) εἶναι αἰχμάλωτος, δέσμιος ἢ τουλάχιστον κατευθυνόμενος ἀπὸ τὸ οἰκονομικὸ

καὶ πολιτικὸ κατεστημένο. Εὐκόλα δαίρει τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν δίνει σωστὴ καὶ ολοκληρωμένη πληροφορὴ στὸ λαὸ ἀλλὰ στοχεύει στὸν ἀποπροσανατολισμὸ, στὴ σύγχυση στὴν νάρκωση γενικὰ τοῦ πολίτη. Εἶναι μὲ μιὰ κουδέντα στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀρχουσῆς τάξεως.

Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ ἀνάπτυξη τοῦ τοπικοῦ τύπου ποὺ βρίσκεται ἔξω ἀπ' αὐτὸ τὸ πλέγμα. Συγκεκριμένα οἱ ἐμπνευστὲς τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ τὸ «ΤΡΟΠΑΙΑ» εἶχαν φαντασθῆ ἓνα περιοδικὸ ποὺ τὴν ὕλην του θὰ τὴν χαρακτήριζε ἡ ποιότητα, ἡ ὅσον τὸ δυνατόν ἀντικειμενικότητα στὴν παρουσίαση τῶν θεμάτων, ἡ τολμηρότητα τῶν ἀποφεῶν του. Μιὰ ὕλη, ἓνα περιεχόμενο ποὺ θὰ μᾶς συνέδεε με τὶς γνήσιες παραδόσεις μας, θὰ μᾶς ἔδινε ἓναν κάποιον προβληματισμὸ, θὰ γινόταν ἡ ἀφορμὴ ν' ἀνοιγῆ ἓνας διάλογος γύρω ἀπὸ πολλὰ προβλήματα καὶ τὸ κέντρισμα γιὰ ν' ἀναπτυχθοῦν ἀπόψεις, ν' ἀκουσθοῦν γνώμες.

Με τὴν κυκλοφορία τοῦ πρώτου τεύχους ἐλπίζαμε ὅτι ἡ φιλοδοξία μας εἶχε στέρεες βάσεις. Εὐμενέστατη ἡ ἀπήχησις τοῦ πρώτου φύλλου. Ἀλλὰ μερικὲς φορές ἡ μεγάλη ἐπιτυχία ποὺ σημειώνει ἓνα «σχέδιο» στὸ ξεκίνημά του γίνεται ἡ αἰτία τῆς ἀποτυχίας του στὴν πορεία του. Τὸ ἴδιο περίπου συμβαίνει καὶ στὴν συγκεκριμένη περίπτωση. Παρακολουθῶ με ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον τὰ θέματα τοῦ περιοδικοῦ καὶ διαπιστώνω μιὰ καθοδικὴ καμπύλη, με ἀποκορύφωμα (καθοδικότητος ἐννοῶ) τὸ τελευταῖο τεῦχος. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἐπιθυμῶ νὰ ἀπευθυνθῶ στὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου ποὺ εἶναι ὑπεύθυνο ὀλοκληρῶ γιὰ τὴν τύχην τοῦ περιοδικοῦ, καὶ νὰ τοῦ ἐκφράσω τὴν ἀνησυχία μας γιὰ τὴν πάραπέρα πορεία του. Μὰ θὰ μοῦ πῆτε τόσο μεγάλη σημασία ἀποδίδει σ' αὐτὸ τὸ θέμα, καὶ ἐπὶ πλεον εἶναι σὲ θέση ἓνα μικρὸ ἐντυπο νὰ ἀντιπαραταχθῆ στοὺς σύγχρονους ἐπιχειρησιακοὺς κολοσσούς τοῦ τύπου; Ἐκεῖνοι ποὺ θὰ προβάλλουν αὐτὸ τὸ ἐρώτημα ἀντικρύζουν τὸ θέμα ἀπὸ διαφορετικὸ παρατηρητήριο. Τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τὸ δοῦμε συνολικὰ, ἀθροιστικὰ θὰ ἔλεγα. Ἄν κάθε χωριό, (συνέχεια στὴ σελ. 30)

ΕΜΠΟΔΙΟ ΛΗΣΜΟΝΙΑΣ

Μισοερειπωμένα σπίτια, χωράφια χέρσα πιά, σπασμένα τόν τόπο όπου παλιότερα, πριν από είκοσι ακόμα χρόνια, έσφιζε από ζωή. "Ακουγες τὰ σφυρίγματα τών τσοπάνηδων από λόγγο σέ λόγγο από πλαγιά σέ πλαγιά. "Ακουγες τις γουργούρες και τὰ τροκάνια και ήταν μια πραγματική απόλαυση ό

μέ τὸ σούγελο, πάντα πρόθυμη νά δροσίση τόν περαστικό, και ή παλιά στέρνα πού πότιζε ζῶα και περιβόλια.

Μέχρι τώρα τήν επομένη μέρα τής Πεντηκοστής γίνεται σὸ ξωκλήσι λειτουργία και πάει ό κόσμος νά λειτουργηθῆ. Λιγостоί είναι πάντα οί προσκυνηταί τής εκ-

“Ίσως θά έπρεπε νά φροντίζουμε πιά πολύ τὸ εκκλησάκι και νά δημιουργήσουμε ένα καταπράσινο κηπάκι γύρω του, και νά πηγαίνουμε πιά συχνά σαν έκδρομή.

Είναι κρίμα νά τὸ εγκαταλείψουμε και μέρα με τή μέρα νά έρειπώνεται περισσότερο. Δέν βρίσκονται πιά στις μέρες μας τέτοια μέ-

Στιγμιότυπο από τή γιορτή τού 'Αγίου Πνεύματος στους Λεσμούς

τόσο ήσυχος αυτός τόπος, ό τόσο καταπράσινος από τὰ περιβόλια, ό τόσο δροσερός από τις πηγές του.

Τώρα μένει τὸ εκκλησάκι τής Παναγίας τής Λεσμιώτισσας, πού δέν κάνει μόνον χρέη εκκλησιάς αλλά και φιλόξενης στέγης για τούς λιγοστούς τσοπάνηδες στήν πολύ ζέστη, και σὸ κρύο. Μένει ή πηγή

κλησιάς και τού τόπου τών πατέρων μας, και ίσως θά πρέπει κάθε χρόνο νά πηγαίνουμε όλο και πιά πολύ, σὸν τόπο τούτο πού μ' εφθονό ιδρώτα τόν πότισαν οί παπούδες μας και οί πατέρες μας, για νά επιβιώσουν εκείνοι για νά γεννηθούμε και ν' άνδρωθούμε έμείς.

ρη τόσο όμορφα και τόσο κοντά σὸν Θεό.

Κάθε χρόνο τὸ σύνθημα πρέπει νά μᾶς τὸ δίνει ή φωνή τού μακαρίτη τού Μαλαμόγιαννη,

Εὐε κύριοι, αὐριο πρέπει όλοι νά πάμε σὸς Λεσμούς κατά κράτος.

Τζ. Β.

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙ-ΘΕΣΕΙΣ

(συνέχεια από σελίδα 6)

εργεί τόσες δεξιότητες σὸς νέους και κυρίως τούς αποβάλλει τὸ συναίσθημα τής άνικανότητας. Είναι αρκετά σπουδαίο αυτό για νά ξανακυτάξουμε με εὐνοϊκότερο μάτι τήν αλλαγή. Υπάρχουν ατέλειες, δυσκολίες, προβλήματα χίλια δυό. Είναι όμως καιρός για νά άρνηθούμε όλοκληρωτικά μια

αλλαγή, τήν ανάγκη για αλλαγή; Μήπως θάπρεπε στήν άρνηση νά αντιπαραθέσουμε τήν προσπάθεια για μια σωστότερη αλλαγή; Τόσα χρόνια έχουν συσσωρεύσει τόσα δεινά στήν Παιδεία. Θαύματα δέν γίνονται. Έκείνο πού μπορεί όμως νά γίνει είναι άγώνας. Άγώνας για κάτι καλύτερο, με βάση τὰ καλά στοιχεία πού μᾶς προσφέρονται σήμερα. Κι αυτά ίσως είναι ό έγκαιρότερος

προσανατολισμός οί λιγότεροι άνεπάγγελτοι, οί περισσότεροι όρίζοντες, οί σωστότεροι έπαγγελματίες, οί άριστοι έπιστήμονες. Με αυτούς τούς στόχους άς αγωνιστούμε και άς έλπίσουμε ότι και ό άγώνας μας αυτός δέν θά πάει χαμένος. Βέβαια τὸ θέμα σήμερα απλώς τίγεται. Μπορούμε όμως νά επανέλθουμε αναλυτικότερα σέ κάποια προσεχή δημοσίευση.

ΑΝΝΑ ΣΟΥΠΙΩΝΑ

**ΓΝΩΜΕΣ
ΓΙΑ ΤΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΜΑΣ**

**ΑΠΟ ΤΟΝ
ΠΑΥΛΟ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ**

Ο εκλεκτός συνεργάτης της Έφημερίδος «ΤΟ ΒΗΜΑ» και κορυφαίος Χρονογράφος και παλαιμάχος δημοσιογράφος κ. Παύλος Παλαιολόγος απέστειλε στο Πρόεδρο του Συλλόγου την παρακάτω επιστολή με τις έντυπώσεις του για το περιοδικό μας. Τον ευχαριστούμε για τα καλά του λόγια και την τιμή που μας έκανε να ασχοληθῆ μαζί μας.

Φίλε κ. Πυριόβολη

Ευχαριστώ για τα «Τρόπαια» σας. Φιλότιμο και μεράκι συνθέτουν το περιοδικό σας. Μία μορφή κι' αυτή προεκτάσεως του έρωτα στον τόπο της γεννήσεως όταν συμπτώσεις και ανάγκες της ζωής μας αποσπούν απ' αυτόν. Είναι οι ξεριζωμένοι, είναι όσοι μένουν στα χώματα. Όλοι όμως μαζί ενώνουν τις προσπάθειές τους με την φιλοδοξία να παρουσιάσουν καλαισθητά σε έντυπη μορφή τον τόπο όπου έζησαν οι πατέρες τους και ξεκινούν αυτοί οι ίδιοι.

Ομφάλιος λώρος ή πατρική γη, τή σέρνεις μαζί σου όσες κι αν είναι οι αποστάσεις που σε χωρίζουν.

Τήν προσήλωσή αυτή την μαρτυρούν τα «Τρόπαια» σας. Δεν είναι το πρόχειρο και άχαρο κατασκευάσμα μιας έπαρχίας. Είναι ή προσεγμένη έκδοση με ύλη που απλώνεται σ' όλο τον κύκλο όχι μόνο των τοπικών αλλά και των ευρύτερων ενδιαφερόντων. Ιστορικά, λαογραφικά, πνευματικά στοιχεία.

Σας ευχαριστώ, φίλε Κύριε, που μου δώσατε την ευκαιρία να εκτιμήσω τή συγκομιδή των μόχθων του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου Τροπαιατών και προσωπικά των δικών σας.

Με εκτίμηση και φιλικά αισθήματα

ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ-ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

1) Βάσω Ντεγεάννη (Ρουπασιά)	Δρχ.	500
2) Εύθυμία Τσιάκου (Άραμπή)	»	200
3) Γεώργιος Κων. Κιντής (Τσιάλη)	»	500
4) Σούλα — Γαλάνη Σοφία	»	200
5) Γεώργιος Χρίστου Τσιατάς	»	100
6) Κων)νος Ξύδης	»	100
7) Βασίλης Μπαγέρης	»	300
8) Κων)νος Γεωργίου Πυριόβολης	»	350
9) Γεώργιος Τσεκούρας (Κοκώνης)	»	500
10) Θεόδωρος Εύαγ. Τσεκούρας	»	500
11) Άνδρομάχη Εύαγ. Καρβέλα	»	200
12) Νίκος Παπαδόπουλος	»	200
13) Άντώνιος Κιντής (Κοτσιός)	»	100
14) Ιωάννης Γεωργίου Κατσικερός	»	500
15) Ιωάννης Νικολάου Συριόπουλος	»	500
16) Χρίστος Άντωνόπουλος (Κουφοχρίστου)	»	200
17) Θεόδωρος Κλουκίνας	»	300
18) Ιωάν. Χαριλάου Στασινόπουλος	»	300
19) Θεόδ. Χαριλάου Στασινόπουλος	»	200
20) Έθνική Τράπεζα	»	10.000
21) Υπουργείον Έμπορίου	»	30.000
22) Νικόλαος Βασ. Πανουτσόπουλος (Νικολής)	»	300
23) Γιάν. Πετρόπουλος (Ραφατζής)	»	500

Η κ. Κατίνα Τσαγγαράκη (Κωνσταντίνας) μας απέστειλε εις μνήμην των γονέων της τό ποσόν των 500 δρχ.

Η κ. Βενέτα Ι. Ήλιοπούλου μας απέστειλε εις μνήμην του αδελφού της Κ. Βούτα τό ποσόν των 1000 δρχ.

Η κ. Βάσω Νικ. Σπηλιοπούλου (Μπι) μας απέστειλε εις μνήμην του αδελφού της Κ. Βούτα τό ποσόν των 1000 δρχ.

Η κ. Άνδρομάχη χήρα Εύαγ. Καρβέλα μαζί με τό γιό της Γεώργιο και τήν κόρη της Εύγενία, προσέφεραν μέσω του συλλόγου στην Κοινότητα Τροπαιών τό ποσόν των δρχ. 5000 διά τήν κατασκευή της πλατείας και εις μνήμην του συζύγου και πατέρα τους Εύάγγελου Καρβέλα.

Η κυρία Άλεξάνδρα Πλατανίτη (Πιτσιπούργου) κατέθεσε για τήν εκκλησία της Άγίας Μαρίας Τροπαιών τό ποσόν των δρχ. 2.000 εις μνήμην των γονέων της.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ 21

Γράφει: δ' Αντώνης Συριόπουλος

ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Η δράση του αγωνιστή Δημήτρη Συριόπουλου - Σιαρλή ήταν μεγάλη κατά τα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Κι' από ένα άλλο δοκουμεντό του 1865, άξιωματικών για τη δράση του γράφονται τα παρακάτω:

«Πιστοποιούμεν οί υποφαινόμενοι επί τη όριζομένη από τον Ποινικόν Νόμον ποινή και επί τη υποχρεώσει πολεμικής άποζημιώσεως, ότι εκ Βυζικίου του Δήμου Τροπαίων Γορτυνίας Δημήτριος Σιαρλής άμα ήχησεν ή σάλπιγγε της Έλληνικής Έπανάστασεως λαβών τα όπλα κατά των Τούρκων και τεθείς επικεφαλής των συμπολιτών του και άλλων πολλών, παρευρέθη εις όλας τας κατά των έχθρών μάχας και πολιορκίας ήτοι εις Τρίπολη, Λάλα, Παλ. Πατρών, Μεσολογγίου, Κομπότι, Πέτα, Δραμπάλας, Τρικόρφων, Δερβενακίων, Ναυπλίου, Κορίνθου, Αθηνών, και λοι-

πας, υπό τας διαταγάς του Στρατηγού κ. Ιωάννου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, θεωρουμένου πάντοτε υπό τούτου και λοιπών Αρχηγών, ως Σωματάρχης, εν ένι δέ λόγω έξεπλήρωσεν καθ' όλον τον ιερόν άγώνα τή προς την Πατρίδα καθήκοντά του μετά Ζήλου και γενναιότητας, δαπανών έξ ιδίων του πάντοτε προς διατήρησιν των υπ' αύτου άνδρών.

Ταύτα καλώς γινώσκοντες, βεβαιούμεν, άντί του ρηθέντος στρατηγού Κ. Ιωάννου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη διατελούντος ήδη ως προέδρου της έπιτροπής των έκδουλεύσεων και μή υπάρχόντων εις την Ζωή των λοιπών Στρατηγών.

Έν Βυζιταίω τή 10 Ιουνίου 1865
Γιάννης Θεοφιλόπουλος
Αναγνώστης Παπαδόπουλος

Ο τρανός αυτός αγωνιστής πρόσφερε τεράστιες υπηρεσίες

στή Πατρίδα και καθ' όλη την Έπανάσταση ήτανε στή πρώτη γραμμή του ιερού Άγώνα.

Για τους άγώνες του και τις θυσίες του ο Δημήτρης Σιαρλής-Συριόπουλος προβιβάστηκε σέ Χιλίαρχο τή 14η Δεκεμβρίου 1824 με τό υπ' αριθ. 1721 έγγραφο του Έκτελεστικού Σώματος, προς τό Υπουργείο Πολέμου (Φακ., υπ' αριθ. 44 Έκτελεστικού εις Γενικό Αρχείον Κράτους.

ΠΗΓΕΣ

1. Ιστορία Γορτυνίας. Τάκη Κανδηλώρου.
  2. Γενικά Αρχεία Κράτους.
  3. Ιστορικό Αρχείο Έθνικής Βιβλιοθήκης Αθηνών.
  4. Μουσείον Ιστορίας Στρατού.
  5. Βυζικιώτικα Νικ. Φλούδα. Γυμνασιάρχη.
- Συνεχίζεται με άλλους αγωνιστές.

Άρρώστιες που προσβάλλουν τα νεογέννητα άρνιά

(Συνέχεια από σελίδα 21)

λήνιον, ύστερα από συνταγή κτηνιάτρου.

ΕΝΖΩΟΤΙΚΗ ΑΤΑΞΙΑ. Η άρρώστια αυτή των άρνιών, όπως δείχνει και τό όνομά τους, είναι άρρώστια του νευρικού συστήματος. Παρουσιάζεται με κινητικές κυρίως άνωμαλίες. Τα περισσότερα άρνάκια σ' αυτή την άρρώστια γεννιούνται παράλυτα. Σπάνια παρουσιάζεται σέ άρνιά έπειτα από μερικές έβδομάδες μέχρι τρεις έως τέσσερις μήνες μετά τη

γέννησή τους.

Κάποτε βλέπουμε τα άρνιά που μόλις γεννηθήκανε να παρουσιάζουν μια άδυναμία στή στήριξη των ποδιών και γενικά να μη μπορούν ούτε να βαδίσουν, ούτε ακόμα να σταθούν στα πόδια τους.

Η άρρώστια αυτή όφείλεται στο ότι άπουσιάζει ο χαλκός από τό αίμα των προβάτων.

Και παρατηρείται σέ πρόβατα που θόσκουν σέ άλμυρά έδάφη κοντά στή θάλασσα.

ΒΡΟΓΧΟΚΗΛΗ. Τέλος μια

άλλη άρρώστια είναι ή βρογχοκήλη. Οφείλεται σέ έλλειψη ιωδίου στο νερό ή στις τροφές, ή έπειδή οί έγκυες προβατίνες τρέφονται από λαχανόφυλλα.

Η άρρώστια αυτή παρατηρείται και στον άνθρωπο.

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΧΑΡΤΟΥ
ΕΙΡΜΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΙ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΣ
ΒΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΥ 17 - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ
ΤΗΛ. 57.27.188

(συνέχεια από σελ. 26)

κιμώπολη, μικρή πόλη, συντηρεί ένα είδος έντυπου αξίω της αποστολής του προσφέρει ή δεν προσφέρει γενικά στο λαό; Δεν ξέρω αν έχω το δικαίωμα από τούτες τις στήλες να προχωρήσω περισσότερο, μπορεί μελλοντικά να επανέλθω. Με αυτή την θεώρηση, καλούνται τα μέλη του Δ.Σ. αν συμφωνούν, και όσα συμφωνούν με τα παραπάνω να μετατρέψουν την καμπύλη σε άνοδική, αλοιώτικα προτιμούμε τις «ολιγομελείς» συνετιάζσεις.

Θά ήθελα ακόμη να κάνω μία παρατήρηση. Στο περιβόητο τελευταίο τεύχος, στο κείμενο για την Γενική συνέλευση των αρχαιρεσιών δεν παρουσιάζεται σιστά ή εξέλιξη της Γενικής Συνελεύσεως αλλά παραποιημένα και έλλειπής. Ειδικά στο σημείο που με αφορά έχω ν' αναφέρω τα εξής: Γράφει ο συντάκτης του κειμένου. «Έγ συνεχία μέλησε ο κ.

Γεώργιος Στούγιος ο οποίος ανέπτυξε τις προσωπικές του απόψεις για το πώς πρέπει να ενεργή το Δ.Σ.». Εύχαριστούμε τον συντάκτη που μας αναγνωρίζει «αυτεξουσιότητα» γνώμης, αλλά μας έδωσε την έντύπωση ότι εκείνη την ώρα δεν πρέπει να

βρισκόταν στην αϊθουσα. Τώρα για τα υπόλοιπα πρέπει να είδαν οι πρώτοι λογοκριτές ότι ήρθε ή σειρά τους. Λογοκρίνονται οι λογοκρίναντες.

Με την βεβαιότητα της φιλοξενίας
Σας εύχαριστώ
Γεώργιος Στούγιος

Σ.Σ. Δηλαδή κύριε Στούγιο, ούτε λίγο, ούτε πολύ δίκην υπέρτατου κριτή με αμφίστομον μάχαιραν κόβετε αδιακρίτως κεφάλια. Έάν λοιπόν, κατά την έννοια της επιστολής σας, ένα έντυπο δεν εκφράζει τας πολιτικές σας απόψεις, σημαίνει πως έχει υποστεί κατακόρυφον πτώση ποιότητας. Και ως εκ τούτου θά δεχθεί τους μύδρους σας. Μας λέτε στην συνέχεια ότι η σύνταξη κατά την όμιλία σας στη Γενική Συνέλευση του Ιανουαρίου ήτανε άποια. Πράγματι ή αυτό θά συνέβη ή δεν θά κατόρθωσε να υπεσέλθη στο λαβύρινθο των σκέψεών σας. (Μη μας πείτε πάλι ότι σημείωσε πτώση και ή ποιότητα της νοημοσύνης μας).

Και τέλος ως προς την επανάληψη της γνωστής φράσης του Γερο-Παπανδρέου «ότι και οί κρίνοντες κρίνονται». Έχουμε να παρατηρήσουμε τούτο: Έάν μόνον μας το έκτοξεύετε ως απειλή, μας αφήνει έντελώς αδιάφορους, άλλωστε γνωρίζετε καλύτερον παντός άλλου ότι από απειλές δεν προούμεθα. Αν πάλι μας το ανερέρετε πως θά ασκήσετε την κριτική σας, αυτό είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε μέλους του Συλλόγου και γενικώτερα κάθε Τροπαιάτη. Όταν μάλιστα ή κριτική είναι καλοπροαίρετος είναι πάντα εποικοδομητική και τιμά τον κρινόμενο. Όσον αφορά δέ το παρόν Δ.Σ. σας πληροφορούμε ότι μόνον δεν αποφεύγει την κριτική αλλά την επιζητά.

ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ FOTO - OFFSET

BIBLIA — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ — ΛΕΞΙΚΑ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Ε. Σ. ΚΛΟΥΚΙΝΑ

ΑΛΕΞ. ΡΑΓΚΑΒΗ 5 — ΤΗΛΕΦ. 64-67-583

ΑΘΗΝΑΙ, 701

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ

ΑΝΔΡΙΚΑ — ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ —

ΠΑΙΔΙΚΑ

Αφοι Π. ΒΕΡΓΕΤΗ

ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 1 &
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΓΩΝΙΑ

ΤΗΛ. 3236-116

ΜΠΑΓΕΡΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΩΡΟΛΟΓΙΑ - ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

ΒΕΓΓΚΟΥ 2 - ΓΑΛΑΤΣΙ

ΤΗΛ. 22-86-287

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(συνέχεια από σελ. 23)

λες περιοχές κυριολεκτικά καίγονται.

Σου προσφέρει ακόμη εκείνη τη γνήσια πατριπαράδοτη φιλοξενία των βουνίσσιων που σε κάνει να νιώθεις σαν στο σπίτι σου. Παλιότερα κανείς δεν μπορούσε να διανοηθῆ την λέξη έξοχη παρά μόνον όταν συνδυασμὸ με τη λέξη βουνό.

Ας γυρίσουμε λοιπόν φέτος στις παλιές καλές συνήθειες και τουλάχιστον αν δεν μπορούμε ν' απαρνηθούμε τελείω στην θάλασσα ας μοιράσουμε τις διακοπές μας στα δύο. Μισές στην θάλασσα και μισές στο βουνό. Είναι ίσως ο πιο καλός ο πιο ωφέλιμος και υγιεινός συνδυασμός.

Τζ. Β.

Μερική άποψη του χωριού μας

ΓΟΡΤΥΝΙΑΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΟΡΤΥΝΙΑ

Από το Υπουργείο Συντονισμού από την Διεύθυνση Προγράμματος Δημοσίων, επενδύσεων, εγκρίθηκαν οι παρακάτω πιστώσεις συνολικού ύψους 42.350.000 δρχ. για την τρέχουσα περίοδο, προς εκτέλεση διαφόρων έργων στην έπαρχία μας.

ΣΥΚΟΙΝΩΝΙΑΚΑ

Όδος Δημητσάνα — Στεμνίτσα — Έλληνικό — Καρύταινα δραχμές 8.000.000.

Δημητσάνα — Ζάτουνα — Μελισσόπετρα — Ράφτι — Παλούμπα προς Λουτρά, με διακλαδώσεις προς Κουκουρέϊκα — Ριζοσπηλιά δραχμ. 6.000.000

Βελτιώση — Καρδαρίτσι, Παραλογγοί — Τριπόταμα 3.000.000.

Τρίπολι — Αλωνίσταινα — Βυτίνα 10.000.000.

Βελτιώση δρόμου Έθνική οδός — Δόξα 500.000.

Βελτιώση δρόμου Καρκαλού — Δημητσάνα 2.000.000.

Βελτιώση δρόμου Ράχες — Χώρα — Νισχώρι 1.000.000.

Βελτιώση δρόμου Δημητσάνα — Ζυγοβίσι 410.000.

Βελτιώση δρόμου προς Δίβριτσα 500.000.

Βελτιώση δρόμου Βαλτεσινίκο — Μαγούλιανα 1.500.000.

Βελτιώση δρόμου Παλαιονάστρο — Σαρακίσι — Κοκκορά 2.000.000.

Άγροτικός δρόμος Σπάθαρι — Έργοστάσιον ΔΕΗ Λάδωνος 150.000.

Άγροτικός δρόμος Μπούφι και Κουκουλίστρα (Λαγκαδίων) 500.000

Κατασκευή γεφύρας επί οδού Τουθάς — Λευκοχώρι 50.000.

Κατασκευή γεφύρας επί οδού Αετοράχης — Ποτάμι — Χρυσχώρι 150.000.

ΓΕΩΡΓΟΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ

Επέκταση τσιμεντοαυλάκιων Βουτσίου 150.000.

Κατασκευή τσιμεντοαυλάκιων Βουτσίου 100.000. Πράσινου 250.000.

Βάχλιας 50.000.

Άρδρευση Δημητσάνας 300.000. Προστασία Κεφαλόβρυσου Άράχων 100.000 Άντιπλημμυρικά — Άρδρευτικά έργα στη βολή Έρμάνθου — Άλφειού — Λάδωνα 2.000.000.

ΥΔΡΕΥΤΙΚΑ

Βελτιώση ύδρευσης Τροπαίων 66.000.

Βάχλιας 18.000.

Υδρευση — έγκατάσταση άντλητικού συγκροτήματος Κοντοβάζαινας 120.000.

Υδρευση Καρδαρίτσιου 185.000.

Υδρευση (συν) σιμού Στρογγυλού (Κοτυλίου) 22.000.

Οίκισιμου Φτεριάς (Λαγκαδίων) 500.000

Οίκισιμου Όλομάδου (Βαλτεσινίκο) 400.000.

Οίκισιμου Φούσκαρι (Λαγκαδίων) 200.000.

Κατασκευή Υδραγωγείου Μοναστηρακίου 40.000.

Κατασκευή αεροδεξαμενής Καλλιάνι 250.000.

Εξωτερικό Υδραγωγείο Μοναστηρακίου 200.000.

Αυτοματισμός άντλητικού συγκροτήματος Τροπαίων 170.000.

Εμπλουτισμός δικτύου ύδρευσης Λαγκαδίων από πηγή Άγ. Κωνσταντίνου 500.000.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αποπεράτωση Ξενώνος Δημητσάνας 800.000.

Σωληνωτοί όχετοι Φούσκαρι (Λαγκαδίων) 100.000.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ — ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΛΑΔΩΝΟΣ

Απεκατεστάθη ή Βατότης του δρόμου Δάφνης προς Φράγμα του Λάδωνος.

ΒΥΖΙΚΙ

Άρχισε ή κατασκευή του Άγροτικού δρόμου από Βυζίκι προς την Μ. Π. Έργονομισμό, με πίστωση που έχορρηγήθη έλασιμό, με πίστωση Με το δρόμο αυτό θα αξιοποιή-

θούν τουριστικώς τα κάστρα της Ακοβάς και θα καλυφθούν οι ανάγκες της Άγροτικής περιοχής.

ΛΕΥΚΟΧΩΡΙ

Η ένωση Λευκοχωριτών Άθηνών έκυκλοφόρησε την έφημεριδούλα της «ΛΕΥΚΟΧΩΡΙ» καρπός μιας συλλογικής προσπάθειας των νέων του χωριού που είναι μέλη της ένωσης. Συγχαίρουμε τους νέους Λευκοχωρίτες για τις προσπάθειες και τον ζήλο για την έκδοση της έφημεριδούλας τους και τους εύχόμεθα καλή επιτυχία στον άγώνα τους.

ΠΕΡΔΙΚΟΝΕΡΙ

Άρχισε ή ανέγερση του νέου Μητροπολιτικού Ναού του Άγίου Δημητρίου ήδη συνεκεντρώθη από προσφορές το ποσό των 180.000 δρχ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΝΟΜΑΡΧΗ

Δέν γνωρίζουμε κύριε Νομάρχα, εάν ό φόρτος της εργασίας σας, σας επέτρεψε να επισκεφθείται πη δυτική Γορτυνία, εάν όμως έχετε πραγματοποιήσει αυτή πη διαδρομή θα διαπιστώσατε και σεις ότι ό δρόμος από Τρόπαια — Φράγμα Λάδωνος — Βάχλια — Κοντοβάζαινα όχι μόνον δέν είναι βατός, αλλά ή άθλια κατάστασή του έγκυμονεί κινδύνους διά τα διερχόμενα μεταφορικά μέσα. Εάν πάλι δέν σας έδωθη ό χρόνος να μεταβήτε εις αυτήν, έπιτρέψατέ μας να σας γνωρίσουμε την έν λόγω κατάσταση. Έλπίζουμε πώς το ενδιαφέρον σας θα στραφή και προς αυτήν την κατεύθυνση.

ΚΩΝ. Π. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

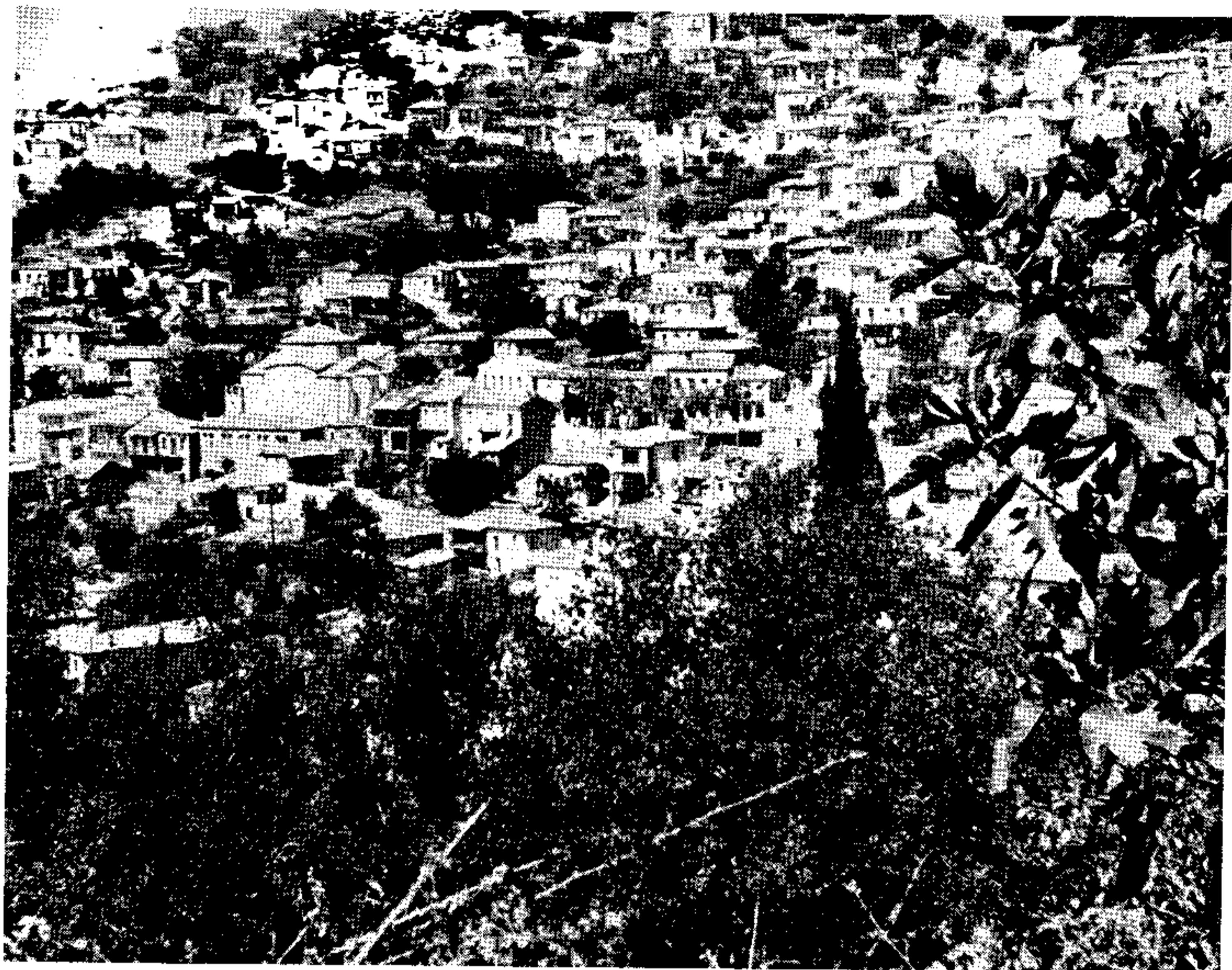
Άταρδς Μικροβιολόγος

Άταρτεϊον: Γ. Σεπτεμβρίου και Χαλκοκονδύλη 36 (ήμιος).

Τηλ. 541.541

Όικία: Σαπφοδς 74 Καλλιθέα

Τηλ. 9581.677

Για συνδρομές, ἐμβάσματα, διαφημίσεις, ἐπιστολές, διευθύνσεις καὶ ὅ,τι ἄλλο σᾶς ἐνδιαφέρει σχετικά μὲ τὸ σύλλογό μας ἀπευθυνθεῖτε στὸ Συμπatriώτη μας κ. Πᾶνο Κ. Ἡλιόπουλον, ὁδὸς Λυκούργου 10 (ἐντὸς στοᾶς Ὀμονοίας) Τηλ. 32 46 169

*Ἐκτύπωση : Γ. Μαυρογεώργης - Κ. Πουρνατζῆς Ο.Ε.
Σεργίου Πατριάρχου 6 καὶ Ἀσκληπιοῦ—Τηλ. 3.607.938*